

Esekiyeli

Nabi Esekiyeli Alaa Falan Naxan

Sebe

Esekiyeli yi findixi saraxaraliin nan na Ala Batu Banxini Yerusalen taani. Babilon kaane to Yerusalen suxu yengeni, Esekiyeli fan yi Isirayila muxu suxine ye naxanye xali Babilon taani konyiyani ne keme suulun ne tonge solomanaanin e nun solofere benun Marigi Yesu xa bari. A lixi Daniyeli bata yi xali Babilon taani konyiyani yenge gbete xon ne solomasexe benun Esekiyeli xa siga. Fayida, Esekiyeli suxun ne naanin non danguxina, Ala yi a xili alogo a xa findi a nabiin na. Nayi, Esekiyeli yi lu Alaa falan naliye Isirayila kaa suxine ma naxanye yi xone ra Babilon yamanani konyiyani. A mon yi falana ndee ti lan Yahudiyane ma naxanye lu Yerusalen taani. Na xanbi ra, Yerusalen taan yi halagi yenge gbete yi, a gan. Yerusalen taan nun Ala Batu Banxin kala xanbini ne keme suulun ne tonge solomasexe e nun solofere benun Marigi Yesu xa bari, Esekiyeli yi muxune senbe so falane ti lan na feen ma.

Kitabun yireni ito yitaxunxi donde naanin nan na. A singen feene yebama naxanye Isirayila kaane sonne nan yitama e ra, benun yaxune xa Yerusalen rabilin yengeni (Esekiyeli sora 1 han 24). A firinden feene nan yebama Ala naxanye ligama siya xone ra, naxanye Isirayila kaane yanfa, e yi e naxankata (Esekiyeli sora 25 han 32). A saxan-

den findixi falane nan na naxanye ti Yerusalen kala xanbini yengeni. E findixi yigi sa kawandi falane nan na Isirayila kaane xa (Esekiyeli sora 33 han 39). A naaninden banxin nan ma fe falaxi naxan fama tideni Ala Batu Banxin na, Esekiyeli fe toon ti naxan ma fe yi alo xiyena (Esekiyeli sora 40 han 48).

Esekiyeli fe to wuyaxi ti nen alo xiyena. A mon kawandi wuyaxi ba nen, a feene liga naxanye findi taxamasenne ra alogo a xa jondin yita muxune ra. A binye gbeen fi nen Ala Batu Banxin ma, koni a mon a yitama muxune ra fa fala a Ala nae a yete makenenjen nen hali Babilon taani (misaala ra Esekiyeli sora 11.16). A naxa a muxun birin kewanla goronna a yete xun ma (Esekiyeli sora 18). Nayi, a lan birin xa a yete a dunuɗa yi gidi kiin masara. Esekiyeli waxatini, Alaa yamaan yi kalaxi yengene xon, koni a a falaxi a yamaan mon fama nen kelideni alo faxa muxune kelima sayani kii naxan yi (Esekiyeli sora 37). Na bunna neen, a mon yamaan naxetema nen e yamanani (Esekiyeli sora 11.14-20 nun 36.1-38).

Alayi a yete makenen

¹ N ma siimayaan jee tonge saxanden kike naaninden xi suulunde laxonni, n yi muxu suxine ye Kebari baan de konyiyani waxatin naxan yi, kore xonna yi rabi, n yi fe toone ti keli Ala ma alo xiyene.

² Kiken xii suulunden nan yi a ra, Manga Yoyakin suxun jee suulunden na,

³ Alatala yi falan ti saraxaraliin Busi a dii xemena Esekiyeli xa Kebari baan de Babilon kaane yamanani. Alatala senben godo a ma menna nin.

⁴ N na n yεen nakeli, n yi foye gbeen to kele sogeteden kαmεn fαxαn binni e nun kunda gbeen nun tεε dεge gbeena. Kenen gbeen nan yi minima kundani a rabilinni. Tεen yi a tagiyani naxan yi mayilenma alo wuren na gbeeli tεeni.

⁵ Dalise naanin yi a tagi naxanye yi luxi alo adamadina.

⁶ Anu, yεtagi naanin nun gubugubu naanin nan yi e birin ma.

⁷ E sanne yi tinxin, e luxi alo jingen torona, e mαn yi mayilenma alo sulan xuruxina.

⁸ Muxu yiin yi e gubugubu naaninne keden kedenna birin bun ma. E naaninne birin yiine yi minixi tongon naaninne birin yi alo e yεtagine nun e gubugubune.

⁹ E gubugubu xunne yi dαxi e bode ra. E nεma yi sigε, e mi yi e firifirima, koni e birin yi sigama a tinxinna nin.

¹⁰ E birin yεtagi naanin: A singen yi maliga muxun yεtagin na. Yata yεtagin nan yi e naaninna birin ma e yiifanna ma e nun tura yεtagina e naaninna birin ma e kαmenna ma e nun singbin yεtagina e naaninna birin ma.

¹¹ E yεtagine yi na kii nin. E gubugubun firinne ratexi koren binni, ne yi dαxi e bode ra. E gubugubu firinna bonne yi e gbindin yεε maluxunna.

¹² E birin yi sigama a tinxinna nin e yεε ra. Nii Sariɲanxin na yi siga dεnaxan yi, ne yi sigama menni, hali e mi e firifiri.

¹³ Na daliseene yi luxi nen alo tεε wolonna, e yi dεge ma alo xaye xidin dεgene. Tεen yi a firifirima daliseene tagi, a mayilenma, galanna minima a yi.

14 Daliseene gixin yi fama, e xεε, alo kuyen jin masoxonna.

15 N to na daliseene to, n yi san digilinxi keden kedenna to e birin ma naxan yi a gima baxan ma alo wontoro sanna dalise naaninne dexan yetagi naanin yi naxanye ma.

16 Sanna ne yi mayilenma alo kirisoliti gemε fapina. E birin yi maliga. E yi rafalaxi nen alo san digilixin kankanxina san digilinxi gbεε kui.

17 E nεma sigε, e yi nεε sigε e foxo naaninne birin ma nen hali e mi e firifiri.

18 E san digilinxi kuixine yi gbo, e magaxu han, yeεne yi e san dingilixi kuixine rabilinne birin yi.

19 Daliseene nεma yi sigε, e sannu itoe fan yi sigama e dexan nen. Xa daliseene yi tunganma baxan ma, e sanne fan yi tunganma nen.

20 Nii Sarijanxin na yi siga denaxan biri ra, daliseene fan yi sigama men binna nin, e sannu itoe fan yi te e foxo ra, bayo daliseene niine yi e sanne fan yi.

21 E nεma yi sigε hanma e ti, hanma e tungan baxan ma, e sanne fan yi na nan ligama, amasoto daliseene niine yi e fan yi.

22 Sena nde yi yibandunxi daliseene xun ma naxan nun kore walaxan yi maliga, a yi mayilenma alo balabalan keεna, a yi magaxu han!

23 Na kore walaxa maligan bun ma, daliseene birin gubugubu firinne yi tixi e bode xa, firinna bonne yi e gbindin yeε maluxunma.

24 Daliseene nεma yi sigε, n yi e gubugubune xuiin mεma nen alo ige walanna xuina, hanma Ala Senbe Kanna xuina hanma sofa ganla sonxo xuina. E na yi ti, e yi e gubugubune rasama nen.

²⁵ Fala ti xuina nde yi minima nɛn kore walaxan fari naxan yi e xun ma. E na yi ti, e yi e gubugubune rasama nɛn.

²⁶ Kore walaxan naxan yi e xun ma, manga gbɛdɛn yiyana nde yi na fan fari. Na yi mayilenma alo safiri gɛmɛ faɲina, adamadiin maligana nde yi dɔxi na manga gbɛdɛni kore pon!

²⁷ N yi tɛɛ wolonna to a fatin xun binni alo wuren naxan mayilenma, a rabilinxi tɛɛn na. Tɛɛn yiyaan nan yi a labe binni, a yi rabilinxi kɛnɛnyaan na.

²⁸ A nɔrɔn yi luxi nɛn alo sengunna naxan minima kuyen ma tule waxatini. A rabilinna yi yalanxi na kii nin. Alatalaa binyen maligan misaala nan yi a ra. N to a to, n bira, n yɛtagin yi lan bɔxɔn ma, n yi fala ti xuiin mɛ.

2

Ala yi Esekiyeli xe

¹ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, keli, i ti i sanne xunna, n xa falan ti i xa.”

² A to na fala n xa tun, Alaa Nii Sariɲanxin yi so n yi, a yi n nati n sanne xunna. Naxan yi falan tima n xa, n yi n tuli mati na ra.

³ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, n tan nan i rasigama Isirayila kaane ma. Siya murutɛxin nan ne ra naxanye murutɛxi n xili ma. E nun e benbane mɔn murutɛxi n xili ma han to.

⁴ N ni i rasigama na muxune nan ma naxanye tengbesenxi, e tuli maxɔdɔxɔ. I xa a fala e xa, i naxa, ‘E tuli mati Marigina Alatalaa falan na.’

⁵ Xa e a ramɛ, hanma e mi a ramɛ, bayo siya murutɛxin nan e ra, e a kolonma nɛn a nabina nde e yɛ.

⁶ I tan adamadina, i nama gaxu e yεε ra, i nama gaxu e falane yεε ra. E luma nεn i rabilinni alo n̄anle nun tansinne, alo i d̄oxi tanle nan fari, koni hali na, i nama gaxu yama murutεxini ito nun e falane yεε ra.

⁷ Xa e a ramε hanma e mi a ramε, f̄o i xa n ma falane ti e xa nεn, bayo murutεdene nan e ra.

⁸ Adamadina, n naxan falama i xa, i tuli mati na ra, i nama findi murutεden na alo yama murutεxini ito! I d̄eni bi, i donseen don n naxan soma i yii!”

⁹ N yi yiina nde to yibandunxin n binni, k̄edi mafilinxina nde a kui.

¹⁰ A yi a yifulun n yεtagi, s̄eb̄enla yi a f̄ox̄o firinne birin ma. Sunu falane nun mawuga falane nun gballo falane nan yi s̄eb̄exi a ma.

3

¹ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, naxan i yεtagi, na don! K̄edi mafilinxini ito don, i sa falan ti Isirayila yamaan xa.”

² Nayi, n yi n d̄eni bi, a yi na k̄edi mafilinxin naso n d̄e a don xinla ma.

³ A m̄on yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i d̄ege han i lugo! I kuiin nafe k̄edi mafilinxini ito ra!” Nayi, n yi a don, a yi n̄axun n d̄e alo kumina.

⁴ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, siga Isirayila yamaan f̄ema, i sa n ma falane ti e xa!”

⁵ N mi i rasigama yamaan xan f̄ema naxan xui gb̄et̄en falama naxan famu rax̄ōo, koni n na i rasigama Isirayila yamaan nan ma.

⁶ N mi i rasigama siya wuyaxine f̄ema naxanye xui gb̄et̄ene falama naxanye famu rax̄ōo, i yεt̄εn

mi naxanye mεma. Xa n yi i rasigama ne nan ma nun, e yi e tuli matiyε nεn i xuiin na.

⁷ Koni, Isirayila yamaan mi waxi i xuiin name feni, bayo e mi waxi n fan xuiin name feni, amasoto Isirayila yamaan birin tuli maxodoxo, e tengbesen.

⁸ Nayi, n ni i fan yeε xodoxoma ayi nεn alo e tan, i yi i kankan e yeε ra.

⁹ N ni i ye xodoxoma ayi nεn dangu dayimun na naxan xodoxo fanyen xa. Na ma, i nama gaxu e yeε ra, yama murutexini ito a fe nama i kuisan.”

¹⁰ A mən yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i tuli mati falani itoe birin na ki fani, n naxanye falama i xa, i yi e ramara i bəpəni!

¹¹ Siga i kon kaa muxu suxine fema, xa e a ramε, a fala e xa, hali xa e mi a ramε, i naxa, ‘E tuli mati Marigina Alatalaa falan na.’ ”

¹² Alaa Nii Sarijanxin yi n yite, n yi sənxo xui gbeena nde mε n xanbi ra, naxan a fala, a naxa, “Binyen xa fi Alatala ma a dōxodeni!”

¹³ N mən yi daliseene gubugubune xuiin mε naxanye yi bənboma e bode ra, e nun san digilinxine xuina, naxanye yi e dεxən ma e nun sənxo xui gbeena.

¹⁴ Alaa Nii Sarijanxin yi n yite, a siga n na. N niin sōxoləxin yi siga xələni, bayo Alatala sənben yi n fari a xodexen na.

¹⁵ N yi sa so muxu suxine konni, naxanye yi dōxi Teli-Abiba yi, Kebari baan dε. N yi sa dōxo e konni xi solofere, n yigitεgεxi e tagi.

Esekiyeli findi fena kantan muxun na

¹⁶ Xi solofere xanbi ra, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

17 “Adamadina, n bata i findi Isirayila yamaan kantan muxun na. Nayi, n ma falane ramε, i yi e rakolon n xa.

18 N na a fala muxu ɲaxin ma, n naxa, ‘I faxama nεn.’ Xa i mi a rakolon, xa i mi falan ti a xa, fa fala a xa xεte a kira ɲaxin fɔxɔ ra alogo a xa kisi, na muxu ɲaxin faxama nεn a haken ma, koni a wunla goronna luma i tan nan xun ma.

19 Koni, xa i na muxu ɲaxin nakolon, a mi xεte a kεwali ɲaxine nun a kira ɲaxin fɔxɔ ra, a faxama nεn a haken ma, koni i tan bata i niin natanga na yi.”

20 “Xa tinxin muxuna nde fan a xun xanbi so a tinxinyani, a yi tinxintareyaan liga fɔlɔ, n yi sena nde sa a yεε ra naxan a rabirε, na kanna faxama nεn. I to mi a rakolonxi, a faxama nεn a yulubin ma. A tinxinyaan naxan liga, ɲinan tima nεn na xɔn, a wunla goronna yi lu i tan xun ma.

21 Koni i na tinxin muxun nakolon alogo a nama yulubin liga, xa a mi yulubin liga, a kisma nεn, i to a rakolonxi, i fan bata i niin natanga na yi.”

Esekiyeli dεen yi suxu a ra

22 Alatala sεnben mɔn yi godo n ma mεnni. A yi a fala n xa, a naxa, “Keli, i siga lanbanni, n sa falan tima i xa menna nin.”

23 Nayi, n yi keli, n siga lanbanni, n yi a to a Alatalaa nɔrɔn yi na yi alo n na a to kii naxan yi Kebari baan dε. N yi bira, n yεtagin yi lan bɔxɔn ma.

24 Alaa Nii Sariɲanxin yi so n yi, a yi n nakeli, n yi ti n sanne xun na. A yi a fala n xa, a naxa, “Siga, i sa so i ya banxini, i dεen balan i xun ma.

²⁵ I tan adamadina, muxune lutin tima i ra nɛn, e yi i xidi, i mi fa nɔɛ minɛ e tagi.

²⁶ N ni i lɛnna xidima nɛn i dɛ kankeni, alogo i nama falan ti, i yi e maxadi, hali muxu murutɛxine nan e ra.

²⁷ Koni, n na falan ti i xa, n ni i dɛɛn fulunma nɛn, alogo i xa a fala e xa, i naxa, ‘Ɛ tuli mati Marigina Alatalaa falan na.’ Xa naxan waxi a ramɛ feni, na xa a ramɛ. Xa naxan mi waxi a ramɛ feni, na nama a ramɛ, bayo muxu murutɛxine nan e ra.”

4

Yerusalɛn suxu fena yɛngɛni

¹ “Iki, i tan adamadina, bitikidin* tongo i yi a dɔxɔ i yɛtagi, i yi Yerusalɛn taan sawuran kɛrɛndɛn a fari.

² I yi a liga alo ganla na a rabilin yɛngɛni, i yi yire makantanxine ti a rabilinni, i gbingbinne rate taan makantan yinna xɔn,† i daaxadene yitɔn ganle xa taan xili ma, i yɛngɛ so seene ti a rabilinni naxanye a so dɛɛne kalɛ.

³ Na xanbi ra, i xa tunde dutunna nde tongo i yi a ti yinna misaala ra ɛ nun taan tagi, i yi i yɛɛ rafindi a ma. Taan nabilinxin nan na ra yɛngɛni, i tan nan a yɛngɛma. Na xa findi taxamasenna ra Isirayila yamaan xa.”

⁴ “Na xanbi ra, i sa i sa i kɔmɛnna ma, i yɛtɛɛn yi Isirayila yamaan hakɛn goronna tongo. Fanni i saxi i kɔmɛnna fari, i e hakɛn goronna tongoma.

* **4:1: Bitikidin** mɔn falama yirena nde yi fa fala “**Birikidina.**”

† **4:2:** Yaxune yi tema taan makantan yinna xuntagi na **gbingbinne** nan xɔn, e taan yɛngɛ.

⁵ N lɔxɔne yatɛn nagidima i ma nɛn naxan lanɲɛ e hakɛne ɲɛne yatɛn ma. Nayi, i Isirayila yamaan haken goronna tongoma nɛn xi kɛmɛ saxan xi tonge solomanaaninna bun ma.

⁶ I na yelin na ra, i mɔn xa i sa i yiifanna fari, i yi Yuda bɔnsɔnna hakɛne goronna tongo xi tonge naanin, xi keden ɲɛɛ keden hakɛna fe ra.

⁷ I yɛɛ rafindi Yerusalɛn sawuran fan ma naxan nabilinxi yɛngɛni, i yi i yiin magenla yibandun a xili ma, i yi nabiya falane ti a xili ma.

⁸ N na i xidima nɛn alogo i nama nɔ i maxɛtɛ i taan yɛngɛ feen misaala mayitama waxatin naxan birin yi.”

⁹ “I xa maala nun fundenna nun togen nun murutun nun sansi kɛsɛ gbɛtɛye tongo, i yi e birin sa goron kedenna kui, i yi lu e rafalɛ burun na i balon na xi kɛmɛ saxan e nun xi tonge solomanaaninna bun ma.

¹⁰ I garamu kɛmɛ firin nan maligama lɔxɔ kedenni i balon na. I na nan donma na waxatin birin yi.

¹¹ I igen litiri keden nan minma lɔxɔ kedenni. I na nan minma na waxatin birin yi.

¹² I na donseen nafalama nɛn alo funde burun ganma kii naxan yi, koni i a ganma adamadiine gbiin‡ tɛɛn nan na muxune birin yɛtagi.”

¹³ Alatala mɔn yi a fala, a naxa, “Isirayila kaane donse haramuxine donma ikii nin siyane yɛ, n na e kedima naxanye tagi.”

¹⁴ N yi a yabi, n naxa, “Ee! Marigina Alatala! N

---

‡ **4:12:** Taan na rabilin yɛngɛni, yegen dasama nɛn nanara burun gan feen falaxi muxu **gbiin** tɛɛn na yireni ito yi alo yegena.

tan munma n niin naharamu singen de! Keli n dii jɔɔɛ waxatin ma han to, n munma sube yifaxin don hanma burunna subene naxan faxaxi. Han to, n munma sube haramuxi yo raso n de singen!”

¹⁵ A yi n yabi, a naxa, “Awa, n bata tin, i xa jinge gbiin tongo muxu gbiin jɔɔɔni, i yi i ya burun gan na ra.”

¹⁶ A mɔn yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, n donseene birin janma nen Yerusalɛn yi. A muxune e lɔɔɔ yo lɔɔɔ sɔlɔnna maligama nen, e yi a don kɔntɔfinli, e yi e lɔɔɔ yo lɔɔɔ min igene maliga, na yi e yigitɛɛɛ.

¹⁷ Nayi, burun nun igen janma nen e yii, e birin yi yigitɛɛɛ, e lu doyenɲe e hakene fe ra.”

5

Ala kelima nen Isirayila xili ma

¹ “I tan adamadina, silanfan xɛnxɛn tongo,* i yi i xun sɛxɛne nun i de xabene bi na ra, i yi e yiliga sikeela kui, i yi e yitaxun dɔɔɔ saxanna ra.

² I nɛma Yerusalɛn taan yɛngɛ feen misaala mayita waxatin naxan yi, na na jan, i yi i xunsɛxɛne dɔɔɔde kedenna gan taani. I yi a dɔɔɔ firinden tongo, i yi a bɔnbɔ i ya silanfanna ra taan nabilinni. I yi a dɔɔɔde saxanden naxuya ayi foyeni, bayo n tan Isirayila kaane sagatanma nen n ma silanfanna ra.

³ Koni i xunsɛxɛ dando tongo ne ye, i yi e raxudu i ya domain lenbeni.

---

* **5:1: Silanfanna:** Sofane yɛngɛso dɛgɛmana.

⁴ I mən xa ndee ba ne fan na, i yi e woli tēni. Nayi, tēn kelima nən mēni a Isirayila yamaan birin li.”

⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Yerusalēn taan ligama na kii nin, n taan naxan ti siyane tagi, n naxan nabilinxi yamana xəne ra.

⁶ Bayo a muxune bata murutε n ma sariyane nun n ma tōnne bun, e fe naxine yi gbo ayi dangu e rabilinna siyane nun yamanane ra. Mēn kaane bata e mε n ma sariyane ra, e mi n ma tōnne suxi.”

⁷ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Bayo ε bata findi yamaritarene ra dangu ε rabilinna siyane nun yamanane ra, bayo ε mi n ma tōnne nun n ma sariyane suxi, hali ε rabilinna siyane sariyane ε mi ne suxi.”

⁸ Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Yerusalēn kaane, n tan yetēn kelima nən ε xili ma! N na n ma kiti ragidixine rakamalima nən ε xili ma siyane birin yetagi.

⁹ N feene ligama nən ε ra ε kεwali xəsixine fe ra, n munma naxanye sifa liga singen, a naxan nun mi fa ligama.

¹⁰ Nanara, fafane e diine donma nən ε tagi, diine yi e fafane don. N na n ma kiti ragidixine rakamalima nən ε xili ma, naxanye na lu e nii ra, n yi ne raxuya ayi foyeni.”

¹¹ Nanara, Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, “N tan habadan Ala, n bata n kələ n yeteni, bayo ε bata n ma yire sarijanxin naxəsi ε suxurene birin na e nun ε kεwali xəsixine, n fan n masigama nən ε ra, n mi fa kininkininma ε ma, n tan mi fa ε muxu yo ratangama.

12 Ε yitaxunxin dɔxɔ saxanna ra, kedenna faxama nɛn fitina furen nun fitina kamɛni taani, a firinden yi faxa silanfanna ra taan fari ma, n yi a saxanden naxuya ayi foyeni, n yi e sagatan silanfanna ra.”

13 “Nayi, n ma xɔlɔn ɲanma nɛn, n yi ba fitinaxi e xili ma, n na yelin n gbeen ɲɔxɛ waxatin naxan yi. E a kolonma nɛn nayi a n tan Alatala nan falan tixi n sɔbɛɛn yetɛɛn na, amasɔtɔ n bata n ma xɔlɔn birin gado e ma han a danna.

14 N na ε konna findima nɛn taa xɔnna ra ε rabilinna siyane naxan nayarabima, dangu mux-une birin yi a to.

15 N fitinaxin na n ma kiti ragidixine rakamali ε xili ma n ma xɔlɔni waxatin naxan yi, n yi ε maxadi a xɔdɛxɛn na, ε rabilinna siyane ε makonbima nɛn, e yi ε magele, ε findi misaala ra, ε fe yi e yigitɛgɛ. N tan Alatala nan falan tixi.”

16 “N fitina kamɛn nafama nɛn ε xili ma, a yi ε halagi, n mɔn yi lu na kamɛn fari sɛ. Ε donse dɔnxɛne birin ɲanma nɛn.

17 N fitina kamɛn nun sube xɔɲɛne rafama nɛn ε xili ma, naxanye ε diine faxama. Fitina furen nun faxan yi wara ayi ε taani, n yi yɛngɛn nafa ε xili ma. N tan Alatala nan falan tixi.”

6

Suxure batune fe

1 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

2 “Adamadina, i yɛɛ rafindi Isirayila geyane ma, i nabiya falane ti e xili ma,

3 i naxa, ‘Isirayila kaan naxanye geya yirene yi, ε Marigina Alatalaa falan namɛ. Marigina Alatala

ito nan falaxi muxune xili ma naxanye d̄oxi geya yirene nun yire matexine nun xude d̄eene nun lanban yirene yi, a naxa: N yenḡen nafama n̄en ε xili ma, n yi ε taane kidene rax̄ori.

⁴ ε saraxa gandene kalama n̄en, ε wusulan gandene yi rayensen̄e ayi, n yi ε faxa ε suxurene yetagi.

⁵ N na Isirayila kaane binbine luma n̄en biraxi e suxurene yetagi, n yi ε x̄onne raxuya ayi ε saraxa gandene rabilinne yi.

⁶ ε na d̄ox̄o d̄ede yi, ε taane rax̄orima n̄en, ε taane kidene yi kala, ε saraxa gandene yi rax̄ori, ε suxurene yi kala, e yi n̄an, ε wusulan gandene yi rabira, ε yii f̄ox̄one birin yi l̄o ayi.

⁷ Muxu wuyaxi faxaxin luma n̄en biraxi ε tagi. Nayi, ε a kolonma n̄en a Alatala nan n na.

⁸ Koni n na ε tan ndee luma n̄en e nii ra yenḡen xanbini, ne yi xuya ayi siyane ye yamanane birin yi.

⁹ Nayi, e na xali denaxanye yi siyane ye konyiyani, n ma fe rabirama n̄en e muxu gixine ma m̄enni, e n nasunu kii naxan yi e yanfanten b̄ōne yi, naxanye e masiga n na, e nun e yēen naxanye e rakunfa suxurene x̄on. Nayi, e fe rapaxuma e tan yet̄en ma n̄en e k̄ewali n̄axine nun e fe x̄osixi rabana fe ra.

¹⁰ E a kolonma n̄en nayi a Alatala nan n na, a n mi falan tixi e xa fuun xan yi, fa fala a n yi gbaloni ito rafama n̄en e xili ma.’ ”

¹¹ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi n xa, a naxa: I yiin b̄onb̄o, i sanni din, i yi a fala, i naxa, “Gbalona!” bayo Isirayila yamaan faxama n̄en silanfanna nun fitina kam̄en nun fitina fureni e fe

ɲaxine nun kewali xɔsixine fe ra e naxanye birin ligaxi.

¹² Naxanye makuya, ne faxama fitina furen nin. Naxanye maso, ne faxama silanfanna nan na. Naxanye na lu e nii ra, ne faxama nen fitina kamɛni. N sigama nen han n ma xɔlɔn danna e xili ma.

¹³ E a kolonma nen, a Alatala nan n na, ε muxu faxaxine na lu biraxi ε suxurene tagi waxatin naxan yi ε saraxa gandene rabilinni yire matexine birin fari e nun geyane birin xuntagi, e nun wudi yifɔtɔnxine nun wari gbeene birin bun, ε yi wusulan xiri ɲaxumɛne ganma ε suxurene xa dɛnaxanye yi.

¹⁴ N na n yiini bandunma nen e xili ma, n yi yamanan findi yire rabeɲinxin na, keli tonbonna ma han Dibila yi, e dɔxɔdene birin. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.’ ”

7

Gbalo famatɔna fe

¹ Alatala falani ito nan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, Marigina Alatala ito nan falaxi Isirayila kaane xili ma, a naxa,
‘A danna nan fa ito ra!
A danna bata a li yamanan tongon naaninne birin yi!

³ Awa iki, a danna bata a li ε ma.
N na n ma xɔlɔn nafama nen ε ma.
N na ε makitima nen lan ε sigati kiin ma,
n yi ε saran ε kewali xɔsixine ra.

⁴ N mi kininkininma ε ma,
n mi ε ratangama,

amasotō n na ε sigati kiin nun ε kewali xosixine
saranma nen ε ra.

Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na.’

⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa,

‘Gbalon fama,

gbalon naxan ɲoxon mi na!

⁶ Feene danna nan na ra!

A danna bata a li!

A kelima nen ε xili ma! A fama!

⁷ E tan yamanan muxune,

ε waxatin bata a li!

Waxati saxin bata a li ε ma,

a loxon bata maso!

Kontofinla na a ra!

Sewa xui mi fa tema geyane fari sonon!

⁸ Iki, n mi fa buma,

n na n ma xolon nagodo ε ma,

n ma boɲeteen sigama nen

han a danna ε xili ma.

N na ε makitima nen

lan ε sigati kiin ma,

n yi ε saran ε kewali xosixine ra.

⁹ N mi kininkininma ε ma,

n mi ε ratangama,

amasotō n na ε sigati kiin nun ε kewali xosixine

saranma nen ε ra.

Nayi, ε a kolonma nen

a n tan Alatala,

n tan nan ε ɲaxankatama.’ ”

¹⁰ Loxon bata a li,

a bata a li!

E waxatin bata a li!

Bonbo ti dunganna bata a maɲingi!

Wason bata sabati ayi!

11 Gbalon bata keli,
 a findi muxu jaxine jaxankata dunganna ra.
 E sese mi fa luma,
 e nafulu mi luma,
 e mi fa wuyama ayi,
 e nɔɔ mi fa luma.

12 Waxatin bata a li,
 lɔxɔn bata maso!
 Sare soon nama fa sɛwa,
 sare matiin nama fa sunu,
 bayo xɔlɔ gbeen fama yamaan birin xili ma.

13 Sare matiin naxan matixi,
 a mi na sɔtɔma
 hali a mɔn lu a nii ra,
 bayo fe toon naxan tixi lan yamaan ma
 alo xiyena, na mi kalama,
 muxu yo mi a niin natange
 masɔtɔ e hakene xɔn.

14 Xɔtaan fema nɛn,
 feen birin yi yitɔn,
 koni muxu yo mi sigama yɛngɛni
 bayo n ma xɔlɔn bata godo yamaan birin xili ma.

15 Yɛngɛn taan nabilinma nɛn,
 fitina furen nun fitina kamɛn yi so a yi!
 Naxanye burunna ra,
 ne yi faxa silanfanna ra.
 Naxanye taani,
 fitina kamɛn nun fitina furen yi ne halagi.

16 Naxanye na e futuxulu,
 ne sa e luxunma nɛn geyane fari,
 e lu kutunɲɛ e yɛtɛ hakene fe ra
 alo ganban naxanye lanbanni.

17 E birin fangan jɔnma nɛn,
 e birin xinbi xudine yi tu ayi,

e lu alo igena.

¹⁸ E e maxidima nɛn kasa bɛnbɛli dugine yi sununi,
kuisanna yi e birin suxu,
e yagi han,
e birin yi e xunne bi sununi.

¹⁹ E e wure gbetine wolima ayi nɛn kirane xɔn,
e yi e mɛ e xɛmane ra
alo se haramuxina.
Bayo e gbetine nun e xɛmane mi nɔɛ e xunbɛ
Alatalaa xɔlɔn lɔxɔni.

Ne mi fa e wasɛ,
e mi e ralugɛ,
bayo ne nan e biraxi hakɛni.

²⁰ E bata waso ayi e nafunle xɔn
e yi suxure xɔsixi haramuxine rafala e ra.
Nanara, n tan Ala ne findima nɛn se xɔsine ra e xa.

²¹ N na e birin findima nɛn yɛngɛ se tongoxine ra
xɔɲɛne xa,
fuyantenne yi e ba e yii yɛngɛni,
e yi na raxɔsi.

²² N na n xun xanbi soma nɛn e yi,
muxune yi n ma yire kɛndɛna sariɲanna kala,
mafu tiine yi so a kui,
e yi a sariɲanna kala.

²³ Yɔlɔnxɔnne rafala,
bayo faxan bata wara ayi yamanani,
gbalon yi gbo ayi taani.

²⁴ Siyaan naxanye ɲaxu e birin xa,
n ne rafama nɛn,
e yi e banxine tongo e yii.
N sɛnbɛmane wason ɲanma nɛn,
e yire sariɲanxine sariɲanna yi kala.

25 Kuisan waxatine na fa,
e bəɲe xunbenla fenma nɛn,
koni e mi a toɛ!

26 Gbalon sama nɛn gbalon fari,
xibaru ɲaxine yi sa xibaru ɲaxine fari.
E fe toon maxɔdinma nɛn nabine ma fata Ala ra,
koni saraxaraline bama nɛn muxune xaranɲe
sariyan ma,
fonne fan yi ba maxadin tiyɛ.

27 Mangan sunuma nɛn,
manga diin yi yigitɛgɛ,
yamanan muxune birin yiine yi xuruxurun gax-
uni.

N na e sigati kiin saranma nɛn e ra,
n yi e kiti e kiti saxine xɔn,
e yi a kolon a Alatala nan n na.

8

Suxurene Ala Batu Banxini

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na
ɲɛɛ senninden kike senninden xi suulunde lɔxɔni,
n yi dɔxi n ma banxini, Yuda bɔnsɔnna fonne yi
dɔxi n yɛtagi, Marigina Alatala sɛnbɛn yi godo n
ma.

² N yi daɲɔxɔna nde to naxan yi maliga tɛɛn na.
Dɛnaxan yi luxi alo a tagina han a sanne, tɛɛn
yiyaan nan yi na ra. Keli mɛnna ma mɔn han a
xunna, na yi luxi alo tɛɛn na wuren gbeeli.

³ Dɛnaxan yi luxi alo a yiina, a yi na yibandun,
a yi n suxu n xun sɛxɛn ma. Alaa Nii Sariɲanxin
yi n nate bɔxɔn nun koren lantagini, a yi n xali fe
tooni fata Ala ra alo xiyena, a siga n na Yerusalen
yi Ala Batu Banxin yinna kui xiin so dɛɛn na naxan

yi yεε rafindixi sogeteden kōmēn fōxōn ma suxuren yi dōxi dēnaxan yi naxan Ala raxōlōma fata a xanuntenya gbeen na lan a yamaan ma.

⁴ Isirayilaa Alaa nōrōn yi mēnni, alo n na a to kii naxan yi lanbanni.

⁵ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i yεε rasiga kōmēnna binni.” N yi n yεε rasiga, n yi sa na suxuren to naxan Ala raxōlōma, a dōxi saraxa ganden kiraan so dēen kōmēn fōxōni.

⁶ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i bata a to e naxan ligama, Isirayila yamaan fe xōsixi gbeen naxanye ligama be, feen naxanye n masigama n ma yire sarijanxin na? Koni i mōn fe xōsixi gbee gbεtεye toma nēn.”

⁷ Nayi, a yi n xali Ala Batu Banxin yinna so dēen na. N yi yinla nde to yinna ma.

⁸ Ala yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, yinla raba yinna ma.” N yi yinla raba yinna ma, so dēen yi taran a ma.

⁹ A yi a fala n xa, a naxa, “So mēnni, i sa e fe xōsixi haramuxine mato e naxanye ligan be.”

¹⁰ N yi so, n yi a mato, bubuseene nun sube xōsixin sifan birin sawuran yi na, e nun Isirayila yamana suxurene birin sawurane yi rafalaxi yinna kui a kanke yiren birin ma.

¹¹ Isirayila yamaan fonne muxu tonge solofere yi tixi na sawurane yetagi. Safan ma dii xēmēn Yaasaniya yi ne yε. Wusulan gan seen yi suxi e birin yii, wusulanna tutin yi tema han!

¹² A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i bata a to ba, Isirayila yamaan fonne naxan ligama dimini? E birin e gbee suxure batu konko yi. E a falama, e

naxa, ‘Alatala mi nxu toma. Alatala bata yamanan nabepin!’ ”

¹³ A yi a fala n xa, a naxa, “I mən e toma nən fe xəsixi gbee gbeteƷeye ligε.”

¹⁴ A yi n xali Alatalaa banxin so dεen na kəmən fəxəni. Naxanle yi dəxi mənni naxanye yi Tamusi suxuren sayaan wugama.*

¹⁵ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i a toma ba? I mən fe xəsixi gbeteƷeye toma nən naxanye dangu itoe ra.”

¹⁶ A yi n xali Alatalaa banxin yinna kui xiini, Ala Batu Banxin so dεen na, so dεen palaan nun saraxa ganden longonna ra. Xεmε məxəƷen nun suulun Ʒəxən yi mənni, e xun xanbi soxi Alatala Batu Banxini, e yεε rafindixi sogeteden binna ma. E yi e xinbi sinma sogen mabinni a batudeni.

¹⁷ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i feni itoe toma ba? Fe xəsixini itoe xurun ba, Yuda yamaan naxanye ligan be? Anu, e mən yamanan nafema gbalo feene ra, e yi lu n naxəle. I mi e toma wudi yiin masoε e Ʒəεen na e namunne xən ba?

¹⁸ Nanara, n fan e saranma nən n ma xələ gbeeni. N mi kininkininma e ma, n mi e ratangama. E n xilima nən e xui yitexin na, koni n mi n tuli matima e ra.”

9

Yerusalen ratəɾən fena

¹ Na xanbi ra, n yi a mε a falε a xuini texin na, a naxa, “E tan naxanye taani ito muxune kεwanle

---

* **8:14:** Babilən kaane nan yi **Tamusi** batuma. E yi laxi a ra, a alana nde na a ra naxan faxama soƷe furen na, a niin mən yi bira a yi Ʒεmən na.

saranma e ra, ε maso, birin xa a yenge so seen tongo taan xili ma.”

² Nayi, n yi xeme sennin to fe sa keli faxa ra so deen binni naxan yi yee rafindixi komen foxon ma. Halagi ti yenge so seen yi suxi e birin yii. Xemena nde yi e tagi naxan yi maxidixi taa dugini, sebeli ti seene yi singanxi a tagi xidin na. E yi fa ti saraxa gande sula daxin dexon.

³ Isirayilaa Alaa noron yi keli maleka gubugubu kanne sawurane xun ma, a yi denaxan yi, a yi siga banxin deen na. Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, sebeli ti seene yi singanxi naxan ma tagi xidin na,

⁴ Alatala yi na xili, a yi a fala a xa, a naxa, “Dangu Yerusalen taan tagi, i yi taxamasenna sa muxune birin tigi ra naxanye wugama, e kutunma lan fe xosixine fe ma Yerusalen kaane naxanye ligama.”

⁵ A yi a fala bonne xa n yee xori, a naxa, “E tan xa bira a foxo ra taani, ε muxune faxa, ε nama kininkinin, ε nama dija muxe ma!

⁶ E fonne nun banxulanne nun sungutunne nun dii jorene nun jaxanle birin faxa, ε yi e raxori. Koni taxamasenna muxun naxanye birin ma, ε ne lu na. E a folo n ma yire sarijanxin ma!” E yi a folo fonne ma, naxanye yi Ala Batu Banxin yetagi.

⁷ A yi a fala e xa, a naxa, “E n Batu Banxin naharamu, ε yi a yinna kuine rafe muxu faxaxine ra! E siga!” E yi siga, e sa faxan ti folo taani.

⁸ E yi faxan tima waxatin naxan yi, n kedenna nan yi fa luxi menni, n yi bira, n yetagin yi lan boxon ma, n yi gbelegbele, n naxa, “Marigina Alatala, i Isirayila muxu donxene birin naxorima nen ba, i to i ya xolon nagodoma Yerusalen ma?”

⁹ A yi n yabi, a naxa, “Isirayila yamaan nun Yuda yamaan hakene gbo han! Yamanan nafexi e muxu faxaxine wunla nan na, taan nafexi tinx-intareyaan nan na. Amasoto e yi a falama nen, e naxa, ‘Alatala bata yamanan nabeyin. Alatala mi fa sese toma.’

¹⁰ N fan mi fa kininkininma e ma, n mi fa e ratangama. N na e kewali jaxine saranma nen e ra.”

¹¹ Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, sebeliti seene yi singanxi naxan ma tagi xidin na, na yi fa a fala, a naxa, “I n yamarixi naxan ma, n bata na liga.”

10

Ala man yi a yete yita

¹ N yi n yeen nakeli, n yi manga gbeden yiyaan to kore walaxa maligan fari naxan yi maleka gubugubu kanne xun ma. A mayilenma alo safiri gemena.

² Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, Ala yi a fala na xa, a naxa, “Sa so san digilixine longonna ra naxanye maleka gubugubu kanne labe ra, i yi i yiine rafe tee wolonne ra, i sa e woli taan xun xon.” N yi xemen to sigε menni.

³ Maleka gubugubu kanne yi tixi Ala Batu Banxin dexon sogeteden yiifari foxoni na muxun yi fama waxatin naxan yi. Kundaan yi Ala Batu Banxin yinna kui xiin nafexi.

⁴ Alatala noron yi keli maleka gubugubu kanne xun ma, a siga Ala Batu Banxin so deen na. Banxin yi rafe kundaan na, yinna kuiin yi rafe Alatala noron kenenna ra.

⁵ Malekane gubugubune xuiin yi siga minε han yinna fari ma xiina. Na yi luxi alo Ala Senbε Kanna xuina, a nεma falan tiyε.

⁶ Xεmεn naxan yi maxidixi taa dugini, a to na yamari, a naxa, “Tεεn tongo san digilinxine longonna ra naxanye maleka gubugubu kanne tagi,” xεmεn yi sa ti san digilinxina nde dεxɔn alo wontoro sanna.

⁷ Nayi, maleka gubugubu kan keden yi a yiin nasiga tεεn ma naxan yi maleka gubugubu kanne longonna ra. A yi tεε wolonne tongo, a yi e sa xεmεn yii naxan yi maxidixi taa dugini. Na yi tεε wolonne tongo, a mini.

⁸ Sena nde yi malekane gubugubune bun ma alo muxu yiina.

⁹ N yi a matoma, n yi san digilinxi naanin to maleka gubugubu kan keden kedenne dεxɔn alo wontoro sanna. Sanna ne yi mayilenma alo kirisoliti gεmε fajina.

¹⁰ E birin yi maliga. E yi rafalaxi nεn alo san digilinxin kankanxina san digilinxi gbetε kui.

¹¹ E nεma sigε, e yi nɔε sigε e fɔxɔ naaninne birin ma nεn hali e mi e firifiri. Maleka gubugubu kanne yi xun tixi dεnaxan biri ra, san digilinxine yi sigama mεn binna nin, hali e mi e firifiri.

¹² Yεεne nan yi maleka gubugubu kanne fatin birin ma, e fanna nun e yiine nun e gubugubune birin e nun e san digilinxi naaninne.

¹³ N yi a mε e na sanne xilima, a “wuluwunle.”

¹⁴ Yεtagi naanin nan yi malekane birin ma. A singen yi maligaxi maleka gubugubu kanna yεtagin nan na, a firindena, muxu yεtagina, a

saxandena, yata yεtagina, a naanindena, singbin yεtagina.

¹⁵ Maleka gubugubu kanne yi te. Daliseene nan yi ne ra n naxanye to Kebari baan dε.

¹⁶ Maleka gubugubu kanne nεma yi sigε, e san digilinxine fan yi sigama nεn e fɔxɔ ra. Malekane na yi e gubugubune yite alogo e xa tugan bɔxɔn ma, e san digilinxine mi yi kelima e dεxɔn.

¹⁷ E na yi ti, e sanne fan yi tima nεn. E na yi tugan, e sanne fan yi tugan, amasɔtɔ niin naxan yi daliseene yi, na yi e fan yi.

Ala nɔrɔn yi keli a Batu Banxini

¹⁸ Alatala nɔrɔn yi keli Ala Batu Banxin so dεεn na, a sa ti maleka gubugubu kanne xun ma.

¹⁹ Nayi, maleka gubugubu kanne yi e gubugubune yifulun, e tugan bɔxɔn ma n yεε xɔri, e san digilinxine fan yi te e fɔxɔ ra. E yi sa ti Alatalaa banxin yinna so dεεn na sogeteden binni. Isirayilaa Ala nɔrɔn yi lu e xun ma kore.

²⁰ Daliseene nan yi e ra n naxanye to Isirayilaa Ala bun ma Kebari baan dε, n yi a kolon a maleka gubugubu kanne nan yi e ra.

²¹ Yεtagi naanin nan yi e birin ma, e nun gubugubu naanin. Sena nde yi e birin gubugubune bun ma alo muxu yiina.

²² E yεtagine yi maliga daliseene yεtagine ra n naxanye to Kebari baan dε. E birin yi sigama e yεε ra e tinxinna nin.

11

Yerusalen makitima nεn

¹ Alaa Nii Sarijanxin yi n tongo a n xali Alatalaa banxin dεen na, dεen naxan yi yεε rafindixi sogeteden ma. N yi muxu mαxαnen nun suulun to tixi dεen na, yamaan yεeratina ndee yi ne ye, Asuru a dii xεmεn Yaasaniya nun Benayaa dii xεmεn Pelati.

² Alaa Nii Sarijanxin yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, muxuni itoe nan fe jaxine yitonma, e maxadi jaxin ti taani ito yi.

³ E a falama, e naxa, ‘Banxine mi tiye be iki singen! Taan makantan yinna luxi nen alo tundena, en tan namaraxi a kui alo suben tunden kui!’

⁴ Nanara, Adamadina, nabiya falan ti e xili ma, nabiya falan ti!”

⁵ Nayi, Alatalaa Nii Sarijanxin yi godo n ma. A yi a fala, a n xa falani ito ti, a naxa, “Isirayila yamana, ε luma a fale, ε naxa, ‘E Alatala xuiin name,’ anu, n na ε miriyaan kolon!

⁶ E bata faxan ti taani ito yi han kirane bata rafe binbine ra.”

⁷ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “E faxan naxanye tixi taan xun xαn, na faxa muxune nan luxi alo suben naxan namaraxi tundeni, taan nan tunden na koni n fa ε tan kedima a yi nen.

⁸ E to gaxuxi yεngen yεε ra, n yεngen nan nafama ε xili ma,” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁹ “N na ε kedima nen taani, n yi ε sa xαnene sagoni, n yi n ma kiti ragidixine rakamali ε xili ma.

¹⁰ E faxama nen silanfanna ra, n yi ε makiti Isirayila bαxαn danna ra. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na.

¹¹ Taan makantan yinna mi findima tunden na ε tan xa, ε fan mi ramarama a kui alo subena, bayo

n na ε makitima nεn Isirayila bɔxɔn danna ra.

¹² Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na, ε tan naxanye mi n ma sariyane nun n ma tɔnne suxi, ε yi bira ε rabilinna siyane namunne fɔxɔ ra.”

¹³ Nayi, n yi nabiya falane tima waxatin naxan yi, Bεnayaa dii xεmεn Pεlati yi faxa. N yi bira, n yεtagin yi lan bɔxɔn ma, n yi gbelegbele, n naxa, “Ee! Marigina Alatala, i fa Isirayila yama dɔnxεn naxɔrima nεn ba?”

Ala mɔn yamaan muxu suxine malanma nεn

¹⁴ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹⁵ “Adamadina, naxanye dɔxi Yerusalεn yi, ne a falama i ngaxakedenne xa, i ya denbayaan muxune, Isirayila yamaan naxan birin bata xali konyiyani, e naxa, ‘E lu makuyaxi Alatalaa dingiraan na, bayo a bɔxɔni ito fixi nxu tan nan ma nxu kεεn na!’

¹⁶ Na ma, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Hali n to ε rasigaxi siyane yε pon, n yi ε raxuya ayi yamanane yi, n luma nεn ε xɔn mεnni alo ε yi yire sarijanxini nun.’

¹⁷ Na ma, a fala, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε malanma nεn sa keli siyane yε, n yi ε maxili yamanane yi, ε raxuyaxi ayi dεnaxanye yi, n yi Isirayila yamanan so ε yii.’

¹⁸ E mɔn xεtεma nεn mεnni, e yi suxurene nun batu se xɔsixine birin naxɔri a yi.

¹⁹ N yi xaxili kedenna lu e birin ma, n yi nii nεnεn sa e yi, n bɔjε xɔdεxεyaan ba e yi naxan luxi alo gεmεna, n yi bɔjε fajin fi e ma

²⁰ alogo e xa n ma tɔnne nun n ma sariyane suxu. Nayi, e yi findi n ma yamaan na, n findi e Ala ra.

²¹ Koni naxanye kunfaxi e suxurene nun batu se x̄osixine x̄on e b̄ɔɲeni, n na kanne k̄ewali ɲaxine saranma n̄en e ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

²² Maleka gubugubu kanna naxanye nun san digilinxine yi a ra, ne yi e gubugubune yifulun, Isirayila Ala n̄ɔr̄on yi e xun ma kore.

²³ Alatala n̄ɔr̄on yi ba taan xun ma, a sa ti geyaan xun ma naxan yi Yerusal̄en sogeteden binni.

²⁴ Alaa Nii Sariɲanxin yi n nate, a x̄et̄e n na muxu suxine f̄ema Babil̄on kaane yamanani fe tooni alo xiyena fata Alaa Nii Sariɲanxin na. N yi fe toon naxan tima alo xiyena, na yi dan.

²⁵ Alatala feen naxanye birin yita n na, n yi ne birin fala muxu suxine xa.

12

Muxu gb̄et̄eye xalima n̄en konyiyani

¹ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, i d̄oxi yama murut̄exin nan tagi. E ȳeen na, alogo e xa seen to, koni e mi a yigb̄ema. E tunla na, alogo e xa feen m̄e, koni e mi a famuma, amas̄ot̄o yama murut̄exin nan e ra.

³ Nanara, i tan Adamadina, i ya goronne yit̄on i a liga alo i sigama konyiyaan nin yanyi tagini yamaan ȳee x̄ori. Keli be i siga yire gb̄et̄e yi e ȳee x̄ori. Waxatina nde, e a kolonma n̄en a yama murut̄exin nan e ra.

⁴ I ya goron yit̄onxine ramini e ȳee x̄ori yanyin na, i tan yi mini ɲinbanna ra e ȳee x̄ori alo naxanye sigama konyiyani.

⁵ Yinla raba yinna ma e ȳee x̄ori, i yi i ya goronne ramini m̄enna ra,

⁶ i yi e tongo i tungunna ma e yεε xōri, i yi e xali fitirin ma. I xa i yεtagin xunna so alogo i nama yamanan mato, bayo n na i findima nēn taxamasenna ra Isirayila yamaan xa.”

⁷ N yamari naxan na, n yi na liga. N yi n ma goronne ramini yanyin na siga konyiyani. Ninbanna ra, n yi yinla raba yinna ma n yiin na, n yi n ma goronne ramini fitirin ma, n yi a tongo n tungunna ma e yεε xōri.

⁸ Xōtōnni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

⁹ “Adamadina, Isirayila yama murutēxin mi yi i maxōdin ba, fa fala, ‘I nanse ligama?’

¹⁰ E yabi, fa fala, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Nabiya falani ito tixi Yerusalēn mangan nun Isirayila yamaan birin nan xili ma naxanye luxi mēnni.’

¹¹ A fala e xa, i naxa, ‘N findixi ε rakolon feen taxamasenna nan na. N naxan ligaxi, na nan nakamalima e ma, e yi suxu yēngēni, e siga konyiyani.’

¹² Mangan naxan e yε, na a goronne tongoma nēn a tungunna ma fitirin ma, a mini taani. Yinla nan nabama a xa yinna ma, a yi mini mēnna ra. A yi a yεtagin xunna so alogo a nama yamanan mato.

¹³ N na n ma yalaan natima nēn a yεε ra, a yi a suxu n ma luti ratixin na, n yi a xali Babilōn taani, Babilōn kaane yamanani, a mi dēnaxan toma a yēn na,* a yi sa faxa na.

---

* **12:13:** A falan tima Manga Sedeki suxu feen nan ma. A mi Babilōn toma bayo Babilōn kaane a yēne kalama nēn. Na feen seβexi Mangane Firinden 25.4 nun Yereimi 52.7 kui.

14 N na a rabilinna muxune birin naxuyama ayi nɛn e nun a ganle, n yi e sagatan silanfanna ra.

15 Nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na, n na e raxuya ayi siyane yɛ e nun yamanane yi.

16 Koni n muxuna ndee ratangama nɛn yɛngɛn nun fitina kamɛn nun fitina furen ma alogo e xa sa e ti e kɛwali xɔsixine ra e dɛni siyane birin xa e na siga dɛnaxanye yi. Nayi, na kanne a kolonma nɛn a Alatala nan n na.”

17 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

18 “Adamadina, i nɛma i dɛgema i xuruxurun, i yi igen min gaxun nun kuisanni.

19 I a falama nɛn yamanan muxune xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi lan Yerusalen kaane ma naxanye luxi Isirayila yamanani, a naxa: E dɛgema kuisanna nin, e yi igen min yigitɛgɛni, amasɔtɔ e yamanan nun a yi seene birin naxɔrima nɛn a muxune gbalone fe ma.

20 Muxune ɲanma nɛn taane yi, yamanan yi findi yire rabeɲinxin na. Nayi, ɛ a kolonma nɛn a Alatala nan n na.’ ”

Alatalaa falan kamalima nɛn

21 Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,

22 “Adamadina, nanfera ɛ sandani ito falama ɛ tagi Isirayila bɔxɔn ma, fa fala, ‘Waxatin danguma, koni fe toon naxanye tima alo xiyena, ne sese mi rakamalima.’?”

23 A fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N bata danna sa sandani ito ra, a mi fa falama Isirayila yi sɔnɔn.” ’ Koni a fala e xa, i naxa, ‘Fe toone birin nakamali waxatin bata maso.

²⁴ Fe to fuu yo mi fa falama Isirayila kaane tagi alo xiyena, yiimatone mi fa muxune rafan feene falama e xa wuleni.

²⁵ Bayo n tan Alatala, n falan tima nen, na yi rakamali keden na. E tan yama murutexina, na ligama nen e waxatini. N falan tima nen, n yi a rakamali.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

²⁶ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

²⁷ "Adamadina, Isirayila yamana a falama, e naxa, 'A fe toon naxan tixi, iki fe mi na ra, a nabiyaa falan tima lan waxati famatone nan ma naxanye makuya pon!'

²⁸ Nanara, a fala e xa, i naxa, 'Marigina Alatala ito nan falaxi n xa, a naxa, "N na fala yo ti sɔnɔn, na rakamalima nen keden na." Marigina Alatalaa falan nan na ra.' "

13

Alaa falan wule nabine xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² "Adamadina, nabiyaa falan ti Isirayilaa nabine xili ma naxanye nabiyaa falane tima iki, i yi a fala ne xa naxanye e bɔɔɛ yi feene tun falama, i naxa, 'E Alatala xuiin name!

³ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Gbalon nabi xaxilitarene xa, naxanye e yεε xaxili yi feene falama, anu e mi fe to yo tixi keli Ala ma.

⁴ Isirayila kaane, e nabine luxi nen alo kankone banxi xɔnne yi!

⁵ E mi e masoxi yinna yire biraxine ra alogo e xa Isirayila yamaan makantan yinna yinle rafaxa, a yi lu tixi yεngeni Alatalaa xɔlɔn lɔxɔni.

⁶ Wulen nan e fe toone ra, n̄ndi mi e yiimato falane yi. E a falama, e naxa, “E tuli mati Alatalaa falan na.” Koni Alatala xa mi e x̄xi. Anu, e wama e falane xa rakamali.

⁷ E fe toon naxanye tima, fe fuun xa mi ne ra ba? E wule falan naxanye tima yiimatoni, wulen xa mi ne ra ba? E a falama, e naxa, “E Alatalaa falan nam̄!” Anu, n mi fala tixi.’ ”

⁸ “Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Bayo wulen nan e falane nun e fe toone ra, n bata keli e xili ma.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁹ ‘N̄senben kelima nen nabine xili ma naxanye fe to fuune tima, e yi wule falane ti yiimatoni. E mi d̄x̄ode s̄t̄oma n ma yamaan malanni, e xinle mi seβema Isirayila kaane xili seβe ked̄in kui, e m̄n mi Isirayila yamanan lima. Nayi, e a kolonma nen a Marigina Alatala nan na.’ ”

¹⁰ “ ‘E n ma yamaan nal̄ma ayi, e naxa, “B̄ɔɔe xunbenla be,” anu b̄ɔɔe xunbeli mi na. Bonne n̄ema yinna tima naxan biramat̄o a ra, e tan bend̄e fix̄en nan soma a ma.

¹¹ Nayi, a fala na yinna maso muxune xa, a na yinna birama nen! Tule gbeen fama nen, balabalan keβene yi godo, foye gbeen yi fa.

¹² Yinna na bira, muxune mi e max̄odin̄ɔe nayi ba, fa fala, “E a masoxi bend̄e fix̄en naxan na, na min̄en?” ’ ”

¹³ “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N fitinaxin kala ti foyen nafama nen, n tule gbeen nafa n ma x̄l̄o gbeeni, balabalan keβe naxine yi godo halagi tideni.

¹⁴ E bend̄e fix̄en soxi yinna naxan ma, n na rabirama nen b̄x̄oni, a bunne yi mini ken̄enni.

A na bira, ε fan halagima nen a xɔn. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na.

¹⁵ N sigama nen han n ma xɔlɔn danna na yinna xili ma e nun naxanye a masoxi. Nayi, n yi a fala ε xa, n naxa, “Yin mi fa na, nabiin naxanye a masoxi ne fan mi fa na,

¹⁶ Isirayila nabiin naxanye yi bɔɲε xunbenla fe falama Yerusalɛn kaane xa e fe to fuune xɔn, anu bɔɲε xunbeli mi yi na! Marigina Alatalaa falan nan na ra.” ’ ’ ”

¹⁷ “Adamadina, i yεε rafindi Isirayila yamaan sungutunne ma naxanye e yεε bɔɲε yi falane tima nabiya falane ra. Nabiya falane ti e xili ma,

¹⁸ i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Gbalona ε xa ε tan naxanye yii kɔε rasone dεgεma, ε yi e so ε yii kɔεne birin na tirin ti seene ra, ε yi dugine dεgε naxanye soma muxune yεtagine xun na fonne nun dii ɲɔɛne birin alogo ε xa senben sɔtɔ e niine ma! E n ma yamaan muxune niin tirinɲε ba, ε yi ε yεε niine ratanga?

¹⁹ E n ma sariɲanna rayelefuma n ma yamaan yεtagi fundenna yiin yε dandona fe ra hanma buru dungina ndee fe ra. E to wulene falama n ma yamaan xa naxanye mafura wule falane ramε, ε muxune faxama naxanye mi lan e faxa, ε ndee lu e nii ra naxanye yi lan nun e faxa.’ ”

²⁰ “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N kelima nen ε tirin ti seene xili ma ε muxune suxuma naxanye ra alo xɔline. N na e bama nen ε yii, n yi na kanne niine xunba ε naxanye suxuma alo xɔline.

²¹ N na ε dugine bama nen ε yεtagine xun na, n yi n ma yamaan xunba ε yii, ε mi fa muxune tirinɲε ε

senbene xon sonon. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.

²² Bayo e bata tinxin muxune boren kala e wulene xon, n tan mi yi waxi naxanye toro feni, e yi muxu jaxine senbe so alogo e nama xete e kira jaxine foxo ra, e yi kisi.

²³ Na feene ma, e mi fa wule fe to yo tima alo xiyena, e mi fa e yiimatoma. N na n ma yamaan xunbama nen eyii. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na. ’ ”

14

Isirayila xa a me suxurene ra

¹ Isirayila fonna ndee yi fa n fema e fa doro n yetagi.

² Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

³ “Adamadina, suxurene fe bata muxuni itoe boren no. Seen naxan e birama hakeni, e na nan doro ma e yete yee ra. N tinje nayi, e xa n maxodin fena nde ma ba?

⁴ Nayi, falan ti e xa, i yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Suxure feen na Isirayila kaan naxan boren no, a yi seen doro a yete yee ra naxan a bire hakeni, na xanbi ra a mon yi fa nabiin fema, n tan Alatala yeteen nan na kanna yabima alo a lan a suxure wuyaxine ma kii naxan yi

⁵ alogo n mon xa Isirayila kaane borenene soto naxanye birin e mexi n na e suxurene fe ra.” ’

⁶ Nanara, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: E xun xete, e xete e suxurene foxo ra, e me e kewali xosixine birin na.

⁷ Xa Isirayila kaana nde hanma xɔɾɛn naxan dɔxi Isirayila yi, xa na a mɛ n na, suxure feen yi a bɔɾɛn nɔ, a yi seen dɔxɔ a yetɛ yɛɛ ra naxan a bire hakɛni, a mɔn yi siga nabiin fɛma alogo a xa n maxɔdin fena nde ma, nayi, n tan Alatala yetɛɛn nan a yabima.

⁸ N kelima nɛn na kanna xili ma, n yi a findi misaala ra, yamaan naxan mafalama. Ɛ yi a kolon a Alatala nan n na.’ ”

⁹ “ Xa nabiin tin muxune yi a ratantan a tan yetɛɛn yi nabiya falan ti na kanna xa, nayi n tan Alatala nan a radinxi tantanni. N na n yiini tema nɛn a xili ma, n yi a raxɔri n ma yamana Isirayila kaane yɛ.

¹⁰ E birin nan na hakɛn goronna tongoma, nabiin nun naxan a maxɔdinxi, ne firinna birin hakɛn lan.

¹¹ Nayi, Isirayila kaane mi fa e masigɛ n na, e mi fa e yetɛ raxɔsɛ e yulubine birin xɔn. Nayi, e findima nɛn n ma yamaan na, n findi e Ala ra,’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Muxu yo mi nɔɛ yamaan natangɛ Alaa kitin ma

¹² Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹³ “Adamadina, xa yamanana nde tinxintareyaan liga, e n yulubin tongo, xa n na n yiini te a xili ma, n yi donseen nadasa e ma, n fitina kamɛn nafa e ma, n yi muxune nun xuruseene raxɔri,

¹⁴ hali xa tinxin muxu saxanni itoe yi lu na yamaan yɛ nun: Nuhan nun Daniyeli nun Yuba, ne yi e yetɛ niine nan tun natangɛ e tinxinyaan xɔn.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

15 “Hanma xa n mən burunna sube xarəne radin yamanan ma, e yi diidine birin faxa, yamanan yi findi yire rabənxin na muxu yo mi fa danguma dənaxan yi masətə na sube xarəne fe ra,

16 hali xa na tinxin muxu saxanne taran yamanani, n tan habadan Ala, n bata n kələ n yetəni, ne mi yi nəe hali e dii xəmən hanma e dii tēmən natangε, koni na muxu saxanne tan tangε nən, yamanan yi findi yire rabənxin na.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

17 “Hanma xa n yengen nafa na yamanan xili ma, xa n na a fala, n naxa, ‘Yengen xa dangu yamanan yiren birin yi!’ xa n muxune nun e xuruseene raxəri mənni,

18 hali xa na tinxi muxu saxanne taran yamanani, n tan habadan Ala, n bata n kələ n yetəni, e mi nəe e dii xəmən hanma e dii tēmən natangε. E tan nan gbansan tangama.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

19 “Hanma xa n fitina furen nafa na yamanani, n yi faxan nafa e ma n ma xələni, alogo muxune nun xuruseene xa raxəri,

20 hali xa tinxin muxu saxanni itoe yi lu na yamaan ye nun: Nuhan nun Daniyeli nun Yuba, n tan habadan Alatala, n bata n kələ n yetəni, e mi nəe e dii xəmən hanma e dii tēmən natangε. E yete niine nan tun natangε e tinxinyaan xən.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

21 Amasətə, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Hali n to bata n ma kiti xədəxe naaninne rasiga Yerusalən xili ma, yengen nun fitina kəmən nun burunna sube xarəne nun fitina furena, alogo e xa muxune nun xuruseene raxəri,

²² hali na birin, muxuna ndee luma nɛn e nii ra. Xɛmɛne nun ɲaxanla ndee xunna minima ayi nɛn. Ɛ na e sigati kiin nun e kɛwanle to, na ɛ masabarima nɛn lan gbaloni itoe birin ma n naxanye rafaxi Yerusalɛn ma.

²³ Ɛ masabarima nɛn, ɛ na e sigati kiin nun e kɛwanle to waxatin naxan yi. Nayi, ɛ a kolonma nɛn a n mi feni itoe rabaxi fuun xan na taan xili ma.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

15

Sandana lan ɲaxundan binla ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, ɲaxundan binla yatɛxi muxune xɔn dangu wudin bonne ra ba? A yiine tɔnɔn gbo dangu fɔtɔn yi wudin bonne ra ba?

³ I na wudin tongɛ ba i yi sena nde rafala a ra? I a nde findɛ bitin wudina nde ra ba, i sena nde xidi a ma?

⁴ A na sa tɛɛni yegen na, tɛɛn yi a xun firinne gan, a fa a tagin suxu, a tɔnɔn fa na ba?

⁵ Nayi, xa a tɔnɔ mi yi na benun a xa gan waxatin naxan yi, tɛɛna a gan xanbini, a fa rafalɛ sena nde ra ba?”

⁶ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N bata Yerusalɛn kaane findi se gan daxin na alo n ɲaxundan binla findixi yegen na fɔtɔn yi wudin bonne tagi kii naxan yi.

⁷ N kelima nɛn e xili ma. Hali e to bata yi mini tɛɛni nun, tɛɛn nan fa e halagima. N na keli e xili ma waxatin naxan yi, nayi ɛ a kolonma nɛn a Alatala nan n na.

⁸ N yamanan findima nen yire rabejinxin na, bayo a muxune bata tinxintareyaan liga,” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

16

Yerusalen taan misali fena dii rabejinxin ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, Yerusalen kaane kewali xosixine fe fala e xa.

³ A fala, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi Yerusalen taan xili ma, a naxa: Kanan baxon nan yi i benbane gbeen na, i barixi menna nin. Amorin nan yi i fafe ra, i nga, Xiti kaana.*

⁴ I barixi laxon naxan yi, i xuli fundin mi xaba, i mi maxa alogo i xa sarijan, foxon mi sugusugu i ma, i mi mafilin dugini.†

⁵ Muxu yo mi kininkinin i ma, a yi na fe kedenna nde liga i xa, a yi i ratanga. I woli ayi nen burunna ra i bari laxoni, amasoto i ranaxu nen muxune ma.’

⁶ “ ‘Koni, n yi danguma i dexon ma, n yi i to i ramaxe i wunli, n yi a fala i xa, n naxa, “Hali wunla to i ma, i luma nen i nii ra! Hali wunla to i ma, i luma nen i nii ra!”

⁷ Na xanbi ra, n yi i rasabati alo sexene burunna ra. N yi i ragbo, i yi koxo, n yi i rayabu ayi, i xijene

---

* **16:3:** *Kanan* kaane nan yi dxi Yerusalen yi benun Isirayila bomsanna muxune xa a tongo yengeni. Na feen sebexi Samuyeli Firinden 5.6-9 kui. † **16:4:** Ala Yerusalen taan nun a muxune misalima diin nan ma be. Senbe yo mi yi Alaa yamaan xa benun Ala xa a fi e ma. Na xanbi ra, a yi e findi yamana senbemaan na. Na xanbi ra, e mon yi a yanfa suxure batuni. Na nan misaali ito bunna ra.

yi te, i xun sɛxɛne yi mini. Koni i ragenla nan mɔn yi a ra singen.

⁸ Lɔxɔna nde, n yi danguma i dɛxɔn ma, n yi i mato, n yi a to i bata a li i muxu xanu waxatin ma, n yi n ma domain lenben so i xunna, n yi i ba i ragenla ra, n yi n kɔlɔ i xa, n yi layirin xidi en tagi, i yi findi n gbeen na.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

⁹ " 'N bata i maxa. Wunla naxan yi i ma, n yi na ba i ma, n yi ture xiri naxumɛn susan i ma.

¹⁰ N bata i maxidi taa dugi doma sɔxɔnxini, n yi kidi sankidin so i sanni, n yi i marabɛri ba taa dugi fajini, n dugi fajin nagodo i ma naxan saren xɔdɔxɔ.

¹¹ N yi i maxidi marayabu se fajine yi, n yi yii rasone so i yiine ra, n yi nɛrɛn bira i kɛɛ.

¹² N wuredin sa i nɔɛɛn na, n yi tunla sone so i tunle ra, n yi manga kɔmɔti fajin so i xun na.

¹³ Nayi, i yi maxidi xɛmaan nun wure gbeti fixɛn na, taa dugi sɔxɔnxin nun dugi sare xɔdɛxɛne yi findi i marabɛri baan na. I yi balo murutu fuji fajin nun kumin nun oliwi turen na. I yi tofanɲɛ ayi, alo a lan naxalan mangan ma kii naxan yi.

¹⁴ I xinla yi siyane birin li masɔtɔ i ya tofanna ma, bayo i yi rayabu han fata i maxidi se fajine ra, n ni i rayabu naxanye yi.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

¹⁵ " 'Koni i yi i yigi sa i ya tofanni. I ya xili gbeeyan yi findi fɛrɛn na i xa, i findi yalunden na. I yi lu yalunyaan ligɛ dangu muxune birin xɔn, i

findi e gbeen na.‡

¹⁶ I bata i ya dugine tongo, i yi suxure kidene rayabu e ra, i yi yalunyaan naba menne yi naxan ɲɔxɔn munma yi liga, anu a ɲɔxɔn mi fa ligama sɔnɔn.

¹⁷ N tunla so xema daxin nun wure gbeti fixe daxin naxanye so i yii, i yi ne findi i ya suxure xememane ra, i yi n yanfa, i yalunyaan liga.

¹⁸ I bata i ya taa dugi sɔxɔnxine tongo, i yi i ya suxurene maxidi e yi, i yi n ma turen nun n ma wusulanna ba saraxan na e xa.

¹⁹ N donseen naxanye so i yii, murutu fujin nun oliwi turen nun kumina, n yi i baloma naxanye ra, i yi ne ba saraxane ra na suxurene xa alogo e gan xirin xa rafa e ma. I na nan ligaxi.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

²⁰ "I yi i ya dii xemene nun i ya dii temene tongo, i naxanye bari n xa, i yi e gan saraxan na suxurene xa alogo e xa findi e donseene ra! I mi yi i wasa soe i ya yalunyani ba?

²¹ I bata n ma diine koe raxaba, i yi e gan saraxan na suxurene xa!

²² Anu, i kewali xosixine ligama yalunyani waxatin naxan yi, i mi i miri i ya dii ɲɔɛyaan waxatin ma, i ragenla yi a ra waxatin naxan yi, i yi i ramaxama i wunli waxatin naxan yi.' "

²³ "Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, 'Gbalona! Gbalona e xa, bayo e yelin xanbini na

---

‡ **16:15:** A suxure batun misalixi *yalunyaan* nan na be bayo Ala nun a yamaan bata layirin xidi alo futun xidima kii naxan yi ɲaxanla nun xemen tagi. Na kui, Ala a yamaan masuxuma alo xemena a ɲaxanla masuxuma kii naxan yi. A yamaan na se gbete batu ba a tan na, e bata a yanfa nayi alo ɲaxanla na a xemen yanfa yalunyaan xɔn.

fe ɲaxine birin ligε

²⁴ ε bata gbingbinna rafala kiden na, ε yi yire matexine rafala kidene ra yama malandene yi.

²⁵ Ε bata yire matexine rafala kidene ra taan kira xunne birin na. Ε yi ε tofanna findi fe xəsixin na, ε yi ε fatin lu dangu muxune birin sagoni, ε yalunya feene yi siga gboε ayi.

²⁶ Ε bata yalunyaan liga Misiran kaane xɔn, ε dɔxɔ bode fati fajine, ε yi ε yalunyaan nadangu ayi, ε yi n naxɔɔ.

²⁷ Nayi, n yi keli ε xili ma, n yi nde ba ε bɔxɔn na, n yi ε sa ε yaxu kunfadene sagoni, Filisitine taane, naxanye yati yi yagixi ε yagitareya kεwanle ra.

²⁸ Koni ε mɔn yi yalunyaan naba Asiriya kaane xɔn, bayo ε munma yi wasa singen yalunyaan na, anu, hali na, ε mi wasa.

²⁹ Nayi, ε yi ε yalunyaan nadangu ayi, ε Babilɔn kaane sa a fari, naxanye findixi yulane ra, anu, na fan mi ε wasa.’ ”

³⁰ “Nayi, Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, ‘E yugon kobi de, ε to bata feni itoe birin liga, naxanye findixi yalunde ɲaxalan gbeen kεwanle ra!

³¹ Anu, ε to gbingbinna rafala kira xunne birin na, ε yi yire matexine rafala kidene ra yama malandene yi, ε mi yi luxi alo yalundena, bayo ε mi yi gbetin nasuxuma ε yangane ra.

³² Ε tan luxi nεn alo ɲaxalan yalunxin naxan xεmε gbeteye rafisama a xεmεn yetεen xa a mi naxanye kolon.

³³ Yalunde ɲaxanle birin sena nde rasuxuma e yangane yii. Koni ε tan luxi nεn alo ɲaxanla na a

yangane ki alogo e xa fa, sa keli yiren birin yi, ε yi kafu.

³⁴ Ε yalunyaan nun naxanla bonne yalunyaan keden mi a ra. Muxu yo mi a gima ε fɔxɔ ra ε kisen a yii. Ε tan nan ε yangane kima, se mi so ε yii.’ ”

³⁵ “Nanara, i tan naxan luxi alo yalunde naxanla, i tuli mati Alatala fala xuiin na!

³⁶ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Bayo i bata i ya nafunle birin yikala, bayo i bata i ragenla lu i ya yalunyaan xɔn i yangane yii e nun i ya suxurene nun i ya fe xɔsixine birin, i yi i ya diine wunla ba saraxan na e xa,

³⁷ na ma, n na ε nun i yangane birin malanma nɛn yire kedenni, naxanye yi rafan i ma e nun naxanye yi ra naxu i ma, n na e birin malanma nɛn i xili ma, n yi i rageli, e birin yi i ragenla to.

³⁸ N na i kitima nɛn alo a lan yalunde naxanle nun muxu faxane ma kii naxan yi. N yi i wunla ramini n ma xɔlɔ gbeen nun n ma xanuntenyaan kalan xɔxɔlɔnni.

³⁹ N na i sama nɛn i yangane sagoni, e yi i ya kide gbingbinne nun i ya suxure batude matexine kala, e yi i ya dugine ba i ma, e yi i rayabu se fajine tongo, e yi i ragenla lu.

⁴⁰ E yi yamaan nadin i ma, e yi i magɔlɔn, e yi i masɔxɔn silanfanna ra,

⁴¹ e yi tɛɛn so i ya banxine ra, e yi i makiti naxalan wuyaxi yɛtagi. N danna sama nɛn i ya yalunyaan na, i mi fa i yangane saranna fiyε sɔnɔn!

⁴² N sigama nɛn han n ma xɔlɔn danna i xili ma, n ma xanuntenyaan kalan xɔxɔlɔnyaan yi a masiga i ra. N na n sabarima nɛn, n mi fa xɔlɔma i ma.

⁴³ N na i kɛwali naxine saranma nɛn i ra, bayo i

mi i xaxili luxi i ya dii mεsεyaan waxatina fe ma, i yi n naxələ feni itoe birin xən. I mi yagitareyaan xan saxi i kεwali xəsixi gbεteye fari ba?” Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

⁴⁴ “Nayi, sandasane birin sandani ito falama nən i ma, e naxa, “Dii tēmən fama a nga nan ma.”

⁴⁵ I ngaa dii tēmən nan i ra yati, naxan a xēmən naᵑaxuxi e nun a diine. ε nun i ngaxakeden ᵑaxalanmane birin keden, naxanye e xēmene nun e diine naᵑaxuxi. Xiti kaan nan yi i nga ra, Amarin nan yi i fafe ra.

⁴⁶ I tada ᵑaxalanmaan naxan yi dəxi i kəmenna ma, na findixi Samari taan nan na e nun a muxune. I xunyeᵑ ᵑaxalanmaan naxan yi dəxi i yi-ifanna ma, Sodoma taan§ nan na ra e nun a muxune.

⁴⁷ I bira nən e kirane fəxə ra yati, i fan yi e raliga e kεwali xəsixine yi, koni i mi danxi na ma gbansan, i tan sigati kiin yi ᵑaxu ayi dangu e tan gbeen na i ya feene birin yi.

⁴⁸ Habadan Ala nan n na, n bata n kələ n yeᵑeni, ε nun i ya muxune naxan ligaxi, i ngaxakeden ᵑaxalanmaan Sodoma nun a muxune mi na sifan ligaxi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

⁴⁹ “ I ngaxakeden ᵑaxalanmaan Sodoma taan hakeni itoe nan ligaxi: A muxune yi waso ayi, e to yi herini, kəntəfili mi yi e ma. E mi yi yiigelitəne nun tərə muxune malima.

⁵⁰ E yi e yeᵑe yigboma, e fe xəsixine liga n yeᵑagi. N to na to, n yi e raxəri!

---

§ 16:46: Ala **Sodoma** taan halagi nən tēn na a muxune yulubine fe ra. Na feen seᵑexi Dunuᵑa Fələn 19.1-29 kui.

51 Samari taan muxune mi i yulubin tagiin yatin ligaxi. I bata fe xəsixine liga naxanye dangu e gbeene ra pon, han i ngaxakeden jaxalanmane Sodoma taan nun Samari taan muxune yi lu alo tinxin muxune, xa e yulubine sa i gbeene ma.

52 I tan naxan yi i ngaxakeden jaxalanmane yalagima, iki, i fan ma yalagin waxatin bata a li, masəṭə i yulubine xən, i yetε raxəsixi naxanye xən dangu e tan na, naxanye a ligaxi e tinxin_{ne} ayi dangu i tan na. I fan yagima nən, i yi rayarabi, bayo i bata i ngaxakedenne lu alo tinxin muxune, e na sa i ma.’ ”

53 “ ‘N mən Sodoma taan nun Samari taan nun e muxune rasabatima nən, e nun ε tan fan e xən ma

54 alogo i xa rayarabi, i yagi lan i kewanle birin ma, naxanye e rawəkiləxi.

55 I ngaxakeden jaxalanmane, Sodoma taan nun Samari taan nun e muxune mən xətεma nən e kii fonni, i fan nun i ya muxune yi xətε ε kii singeni.

56 I yi i wasoma waxatin naxan yi, i mi yi fala jaxine tima Sodoma taan xili ma ba,

57 benun i ya jaxuyaan xa kolon waxatin naxan yi. Iki, Arami kaane nun e rabilinna muxune nun Filisiti muxun naxanye i rabilinni, ne fa i tan nan makonbima, e i rapaxu.

58 I fa i ya yagitareyaan nun i kəwali xəsixine saranna nan sətəma iki,’ Alatalaa falan nan na ra.”

59 “Bayo, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘N na a ligama i ra nən alo a lan i ma kii naxan yi, i tan naxan mi n kələ xuiin yatəxi, i yi layirin kala.

60 Koni, n na n xaxili luma nən layirin xən, n naxan xidi en tagi i dii mεsε waxatini, n yi

habadan layirin xidi en tagi.*

⁶¹ I kewanle fe rabirama i ma nen, i yi yagi, i na i tada naxalanmane nun i xunye naxalanmane rasene waxatin naxan yi, n yi e so i yii i ya dii temene ra, hali e to mi fataxi layirin na n naxan xidixi en tagi.

⁶² N na n ma layirin xidima nen en tagi, nayi, i a kolonma nen a Alatala nan n na,

⁶³ alogo i ya fe naxine xa rabira i ma, i yi yagi, i deen yi suxu i ra i ya yagini, n na i yulubine birin xafari waxatin naxan yi, i naxanye birin ligaxi.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

17

Singbin firinne nun manpa binla fe sandana

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² "Adamadina, misaala nde fala, sandana nde sa Isirayila yamaan xa.

³ I yi a fala e xa, i naxa, 'Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa,

"Singbinna nde yi na nun naxan gbo,*

a gubugubune kuya,

a xabene kuya,

e yi maningixi.

Na singbinna yi siga Liban yamanani,

a sa daxo suman binla nde kondeni.

⁴ Wudi yiin naxan mate a birin xa,

---

* **16:60:** Marigi Yesu layirin naxan xidi e nun denkeleya yamaan tagi, na nan *habadan layirini* ito rakamalin na. Na feen sebexi man Esekiyeli 37.26 nun Esayi 55.3 nun Yeremi 32.40 nun Matiyu 26.28 kui. * **17:3: Singbinni** ito findixi Babilon mangan Nebukadanesari misaala nan na naxan Yerusalen tongo yengeni. Na feen sebexi Mangane Firinden 24.12-16 kui.

a yi na bolon,
 a siga a ra yula yamana nde yi,
 a sa a dɔxɔ yulane taani.†

5 Na xanbi ra, a mɔn yi Isirayila yamanan sansi
 gbɛtɛ tongo,
 a sa a si sansi xɔri mafedena nde yi
 ige gbeen dɛ alo wudi fajina igen nafan naxan
 ma.‡

6 Na sansiin yi gbo,
 a yi findi manpa bili sabatixin na,
 koni a mi yi kuya,
 a yiine yi tixi singbinna binni,
 koni a salenne yi lu a bun ma.

A yi kɔxɔ,
 a yi lu a yiine raminɛ,
 a yifɔtɔn.

7 Koni singbin gbee gbɛtɛ mɔn yi na nun,§
 naxan gubugubune yi kuya,
 a xabene gbo.

Na manpa binla* yi a yibandun a binni
 e nun a salenne,

† **17:4:** Nebukadanesari siga nɛn Yuda mangan Yoyakin na **Babilɔn taani** yulane wuya dɛnaxan yi. Nayi, wudi yii matexin findixi Yuda mangan nan na. Wudin yɛtɛɛn findixi Dawuda yixɛtɛne nan na. Na feen sɛbɛxi Mangane Firinden 24.12-16 kui.

‡ **17:5: Sansi gbɛtɛ** findixi Yuda mangan Sedeki misaala nan na, Babilɔn mangan naxan dɔxɔ mangan na Yoyakin jɔxɔni. A mɔn yi murutɛ Babilɔn mangan ma, a yi suxu yɛngeni. Na feen sɛbɛxi Mangane Firinden 24.17 kui. § **17:7: Singbin gbee gbɛtɛ** findixi Misiran yamanan mangan nan na. Yuda mangan Sedeki yi Misiran mangan mafanma a xa a mali Babilɔn yamanan yɛngɛdeni. Na feen sɛbɛxi Yereimi 37.7-8 nun 44.30 kui.

* **17:7:** Wudi binla nde na yi, mɛn kaane naxanye sima, e yi naxanye bogi yitɔnma alo manpana e gbee kiini.

a yi a yiine yibandun a binni
alogo a xa a ige sa.

⁸ Anu a yi sixi bəxə fənin nin ige gbeen də
alogo a xa a yiine ramini,

a yi bogi,

a yi findi manpa bili fənin na.” ’ ”

⁹ “A fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan
falaxi, a naxa:

A sabatə ba?

Singbin singen mi a binla talə ba,

a yi a bogine bolon,

alogo a xa xara,

a sonle birin yi lisi a ra?

Nayi, a mako mi fanga gbeen ma,

a mako mi muxu wuyaxi ma

naxan a talə a jan na fefe!

¹⁰ A yi bitinxi a fənin na,

koni iki a nəə sabatə ba?

Sogeteden foyen na fa,

na a xarama nən fefe!

A yi bitinxi bəxəni dənaxan yi,

a yi xara mənni.’ ”

Sandan bunna

¹¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹² “Nba, yama murutəxini ito maxədin iki, i
naxa, ‘E mi na sandan bunna kolon ba?’ A fala e
xa, i naxa, ‘Babilən mangan bata siga Yerusalen yi,
a sa mangan nun a kuntigine suxu, a e xali Babilən
taani.

¹³ A yi muxuna nde sugandi mangane bənsənna
muxune yə, a yi layirin xidi e tagi, a yi na kanna
rakəb. A mən yi yamanan yəəratine xali konyiyani

14 alogo yamanan xa lu nɔɔn bun ma, a nama fa sɛnbɛn sɔtɔ sɔnɔn, a yi na layirin suxu, alogo e nama halagi.

15 Koni na manga nɛnɛn bata murutɛ a xili ma, a yi a xɛrane rasiga Misiran yamanani alogo e xa sa soone nun sofa gali gbeen so a yii. Muxun naxan na ligaxi, na fe sɔnɔyɛ ba? Na kanna a futuxulɛ Babilɔn mangan bun ba? A to layirin kala, a mi nɔɛ a futuxulɛ a bun sese ma! ”

16 Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, “Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yɛtɛni! Yuda mangani ito faxama Babilɔn mangana yamanan nin, naxan a findixi mangan na. Amasɔtɔ a bata a kɔlɔ xuiin kala, a mi layirin nakamalixi e tagi.

17 Misiran mangan mi nɔɛ a xun mayɛngɛ hali e nun a gali sɛnbɛmaan nun a sofa wuyaxine. Babilɔn kaane gbingbinne ratema nɛn taan makan-tan yinna xɔn e yi taan yɛngɛ e muxu wuyaxi faxa.

18 Bayo, Yuda mangan bata a mɛ a kɔlɔ xuiin na, a yi layirin kala. A to a kɔlɔ, a yi na feene birin liga, a mi a futuxulɛ a bun mumɛ!”

19 Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yɛtɛni, fa fala a mɛxi a kɔlɔ xuiin na n tan nan yɛtagi, a n ma layirin nan kalaxi. Nayi, n na a kɛwali jaxine saranma nɛn a ra.

20 N na n ma yalaan soma nɛn a xun na, a yi a suxu n ma lutin na, n yi a xali Babilɔn yi, n yi sa a makiti mɛnni lan a tinxintareyaan ma a naxan liga n na.

21 A sofa gixine birin faxama nɛn silanfanna ra, naxanye na lu e nii ra, ne yi xuya ayi yiren birin

yi. Nayi, ε a kolonma nεn a n tan Alatala nan falan tixi.”

²² Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N tan yetεen nan suman wudin konde yi yiina nde tongoma, n yetεen yi sa a bitin geya gbee matexina nde xun tagi.

²³ N sa a bitinma geyaan nan fari naxan mate Isirayila yamanani, a yi a yiine ramini, a yi bogi, a findi suman bili fajin na. Xɔliin sifan birin e tεen sama nεn a yi, e lu a yiine nininna bun.

²⁴ Nayi, burunna wudine birin a kolonma nεn, a n tan Alatala nan wudi matexin nabirama, n yi a magodoxini te. N wudi xinden xara, n yi wudi xaren maɲingi. N tan Alatala nan falan tixi, n na a ligama nεn.”

18

Ala birin kitima a kewanla xεn

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Nanfera ε xεtεma sandani ito ma Isirayila yamanani, ε naxa,

Fafane bata ɲaxundan xindene don,

koni e diine nan ɲinye ramuluxunxi.*”

³ “Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yeteni, ε mi fa xεtεma sandani ito ma sɔnɔn Isirayila yamanani!

⁴ N tan nan gbee adamadiine birin niin na, diin nun a fafana, n gbeen nan e firinna birin na. Naxan na yulubin tongo, na nan faxama.”

---

* **18:2:** Na feen mɔn sɛbɛxi Yeremi 31.29 kui.

⁵ “Xa a sa a li, muxuna nde tinxin, a kiti kenden nun tinxinyaan ligama,

⁶ a mi donse ralixine donma kidene yi geyane fari, a mi a xaxili tixi Isirayila kaane suxurene ra, a mi a bodena naxanla rakunfama, a mi a masoma naxanla ra a nema a kike wanli waxatin naxan yi,

⁷ a mi muxe naxankatama, a tolimaan naxetema a kanna ma, a mi mujan tima, a donseen soma kametone yii, marabenna naxan ma, a dugin so na yii,

⁸ a mi tone sama donla fari naxan tongoxi a ma, a mi tone gbeen fenma muxune ra, a tinxintareyaan matanga, a kiti kenden sama muxune tagi,

⁹ a n ma tone nun n ma sariyane suxuma lannayani. Awa, tinxin muxun nan na kanna ra. Na kanna luma nen a nii ra.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁰ “Koni xa na kanna diina nde bari, na yi findi mafu tiin na, a faxan ti hanma a yi na fena nde liga a ngaxakedenna nde ra,

¹¹ hali diin fafe mi feni itoe sese ligaxi, xa a diin donse ralixine donma kidene yi geyane fari, a bodena naxanla rakunfama,

¹² a naxu yiigelitone nun tone muxune ra, a mujan tima, a mi muxune tolimaan naxetema e ma. A xaxili tixi suxurene nan na, a fe xosixine ligama,

¹³ a donla soma, a tone sa a fari, a tone gbeen fenma muxune ra. Na kanna luye a nii ra ba? En-en de! A mi luye a nii ra. A to bata fe xosixini itoe liga, yamaan na kanna faxama nen. A tan nan a yete faxa feen nagidixi.”

¹⁴ “Koni xa a sa a li, na fan yi diina nde bari, na

diin yi a fafe to yulubini itoe birin ligε, koni, hali a to bata e to, a mi na fe sifan liga,

¹⁵ a mi donse ralixine don kidene yi geyane fari, a mi a xaxili ti Isirayila kaane suxurene ra, a mi a bodena jaxanla rakunfa,

¹⁶ a mi jaxu muxu yo ra, a mi tolimaan nasuxuma donle fe ra, a mi muja ti, a donseen so kamεtone yii, a dugin so muxune yii marabenna naxanye ma,

¹⁷ a tinxintareyaan matanga, a mi tɔnɔn sa donla fari naxan tongoxi a ma, a mi tɔnɔ gbeen fen muxune ra, a n ma sariyane nun n ma tɔnne suxu, na kanna mi faxε a fafe hakene fe ra de! A luma nɛn a nii ra.

¹⁸ A fafe nan muxune jaxankata, a yi a ngaxakendenna muja. Naxan mi fan, a na liga a yamaan ye. Nayi, na nan yati faxama a hakene fe ra.”

¹⁹ “Anu, ε n maxɔdinma, ε naxa, ‘Nanfera fafan haken goronna mi luma a diin xun ma?’ Bayo a diin bata kiti kendɛn nun tinxinyaan liga, a yi n ma tɔnne birin suxu. A yati luma nɛn a nii ra.

²⁰ Naxan na yulubin liga, na nan faxama. Diin mi a fafana haken goronna tongε, fafan fan mi a diin haken goronna tongε. Tinxin muxuna tinxinna saranna fima a tan nan ma, muxu jaxin fan ma jaxuyaan yi saran a ra.”

²¹ “Koni, xa muxu jaxin xεtε a yulubine birin fɔxɔ ra, a naxanye ligaxi, xa a n ma tɔnne birin suxu, a kiti kendɛn nun tinxinyaan liga, a luma nɛn a nii ra. A mi faxama.

²² A yulubin naxanye birin ligaxi, jinan tima nɛn ne birin xɔn. A luma nɛn a nii ra a tinxinyana fe ra, a naxan ligaxi.

²³ Muxu ɲaxin na faxa, na nan n nasɛwama ba? A na xɛtɛ a kɛwanle fɔxɔ ra, a yi kisi, na nan n nasɛwama.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

²⁴ “Xa tinxin muxun xɛtɛ a tinxinyaan fɔxɔ ra, a yi tinxintareyaan liga fɔlɔ, a yi na fe xɔsixine liga muxu ɲaxin naxanye ligama, na kanna luyɛ a nii ra ba? A tinxinyana fe mi fa rabirama muxune ma sɔnɔn, a naxan liga. A faxama nɛn a tinxintareyaan nun a yulubine fe ra a naxanye ligaxi.”

²⁵ “Anu, ɛ a falama, ɛ naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi!’ Isirayila yamana, iki ɛ tuli mati! N ma kiraan nan mi lanxi ba? Ɛ tan xan ma kiraye yidɔxi ba?

²⁶ Xa tinxin muxun xɛtɛ a tinxinyaan fɔxɔ ra, a yi tinxintareyaan liga, a faxama nɛn. A faxama nɛn bayo a bata tinxintareyaan liga.

²⁷ Xa muxu ɲaxin xɛtɛ a fe ɲaxin fɔxɔ ra, a bata naxan liga, a yi kiti kɛndɛn nun tinxinyaan liga, a niin nakisima nɛn.

²⁸ Xa a na feene yɛɛ to, a xɛtɛ a murutɛ feene birin fɔxɔ ra, a naxanye ligaxi, a luma nɛn a nii ra, a mi faxama.

²⁹ Anu, Isirayila yamana a falama, e naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi.’ Isirayila yamana, n ma kirane nan mi lanxi ba? Ɛ tan xan ma kiraye yidɔxi ba?”

³⁰ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, “Nanara, Isirayila yamana, n na ɛ birin makitima nɛn ɛ kɛwanle xɔn. Ɛ xun xɛtɛ, ɛ xun xanbi so ɛ murutɛ feene yi alogo sese nama ɛ bira hakɛni.

³¹ Ɛ mɛ ɛ murutɛ feene birin na ɛ naxanye ligama, ɛ bɔɲɛ nɛnɛne sɔtɔ, nii nɛnɛn yi sa ɛ yi. Isir-

ayila yamana, nanfera ε tinma ε xa halagi?

³² Muxun na faxes, na mi n nasewama. Nayi, ε xun xεε, ε yi lu ε nii ra!" Marigina Alatalaa falan nan na ra.

19

Sunu sigina lan mangane ma

¹ Ala nan a falaxi a n xa sunu sigini ito sa Isirayila kuntigine xa fa fala,

² "I nga findixi yata gile kenden nan na yatane tagi. A yi saxi yata senbemanen nan tagi a diine maxurudeni.

³ A yi a dii xeme keden maxuru* naxan findi yata xeme senbemaan na. A yi fatan a se suxine yibε, a yi muxune fan donma.

⁴ Siyane yi a xinla me, e yi sa a suxu yinla ra, e wuren bira a jεeni, e yi siga a ra Misiran yamanani.

⁵ Yata gilen to a kolon, a a yi a diin legedenma fuun nin, a yigi mi yi fa a ma, a yi a dii gbeten sugandi, a yi na fan findi yata xeme senbemaan na.†

⁶ A yi a masigama yatane tagi, bayo a yi findixi yata xeme senbemaan nan na. A yi fatan a se suxuni bε,

---

* **19:3: Yata xeme senbemani** ito findixi Manga Yehowaxasi nan na naxan ma fe seβexi Mangane Firinden 23.31-34 kui. † **19:5: Yata xeme senbemani** ito findixi Yuda mangan Yoyakin nan na naxan ma fe seβexi Mangane Firinden 24.15 kui.

a yi muxune fan donma,
 7 a fu e kaɲa gilene ma,
 a yi e taane findi yire rabeɲinxine ra.
 Yamanan muxune birin yi yilanyilan a wurundun
 xuiin ma.

8 A rabilinna siyane yi keli a xili ma
 yiren birin yi,
 e yi yalaan nati a yeε ra,
 e yi a suxu yinla ra.

9 E yi wuren bira a ɲɔɛni,
 e yi a balan wure sansanna kui,
 e yi siga a ra Babilɔn mangan fɛma,
 e yi a sa kasoon na
 alogo a wurundun xuiin nama fa mε sɔnɔn Isiray-
 ɪla geyane fari.”

Sunu sigina lan manpa binla ma

10 “I nga yi luxi nɛn
 alo manpa binla a yi tixi igen nan dɛ.
 A yi bogixi,
 a yifɔtɔnxi bayo igen yi gbo.

11 A yiine yi sabatixi,
 e yi nɔε rafale mangaya taxamaseri dunganne ra
 nɛn.

A yi tixi wudine xun ma,
 a kuya wudine birin xa
 a yiine fan yi wuya.

12 Koni a tala nɛn xɔlɔni,
 a rawoli ayi bɔxɔni.
 Sogeteden foyen yi a bogine xara
 a yii fajine yi ba a ma,
 e xara, tɛɛn yi e gan.

13 Iki, a fa tixi tonbonna nin bɔxɔ xareni
 min xɔnla dɛnaxan yi.

14 Tεεn bata a yiine li,
 a yi a dεεne nun a bogine gan.
 A yii sabatixi yo mi fa a ma sɔnɔn,
 naxan nɔε rafalε manga dunganna ra.”
 Sunu sigin nan na ra naxan daxa a sa alo wuga
 sigine lan e xa sa kii naxan yi.

20

Isirayila murutε fena Ala ma

1 Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi,
 na ηεε solofereden kike suulunden xi fude
 lɔxɔni, Isirayila yamaan fonna ndee yi fa Alatala
 maxɔdinden. E dɔxɔ n yetagi.

2 Nayi, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

3 “Adamadina, falan ti Isirayila yamaan fonne
 xa, i naxa: Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa,
 ‘E faxi n maxɔdinden nin ba? Habadan Ala nan n
 na, n bata n kɔlɔ n yeteni! N mi tinηε mumε ε yi n
 maxɔdin,’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

4 “I e makitε nen ba? Adamadina, i e makitε?
 Nayi, e benbane kewali xɔsixine yita e ra!

5 A fala e xa, i naxa: Marigina Alatala ito nan
 falaxi, a naxa: N na Isirayila sugandi lɔxɔn naxan
 yi, n na n kɔlɔ nen n yiini texin na Yaxuba yixetene
 xa, n yi n yetε yita e ra Misiran yamanani, n yi n
 kɔlɔ e xa n yiini texin na, fa fala Alatala nan n na,
 ε Ala.

6 Na lɔxɔni, n na n kɔlɔ nen e xa n yiini texin
 na, a n na e raminiima nen Misiran yamanani,
 n siga e ra yamanani n naxan fenxi e xa, nɔnɔn
 nun kumin gbo yamanan naxan yi, naxan fan
 yamanane birin xa.

7 Nayi, n yi a fala e xa, n naxa, ‘E birin xa e me suxurene ra naxanye e yee rakunfama! E nama e yeete raharamu Misiran suxurene xon! Alatala nan n na, e Ala.’ ”

8 “ ‘Koni e bata murute n xili ma, e mi tinxi n xuiin name feni. E mi tinxi e me e suxurene ra naxanye e yee rakunfama. E mi Misiran suxurene bejinxi. Nayi, a xonla yi n suxu n xa n ma xolon nagodo e ma, n ma xolon yi siga han a danna e xili ma Misiran yamanani.

9 Koni n mi na ligaxi n xinla fe ra, alogo n xinla nama rayelefu siyane ye e dxi naxanye tagi, n na n yeete makenen Isirayila yamaan xa naxanye yee xori, n to e ramini Misiran yamanani.’ ”

10 “ ‘N yi e ramini Misiran yi, n siga e ra tonbonni.

11 N yi n ma tonne so e yii, n yi e rakolon n ma sariyane ra, bayo naxan na e suxu, na kanna nii rakisin sotoma nen e xon.

12 N mon yi n ma Matabu Loxone ragidi e ma alogo e xa findi taxamasenne ra nxu tagi, alogo e xa a kolon a n tan Alatala nan e rasarijanma.’ ”

13 “ ‘Koni Isirayila yamaan murute nen n xili ma tonbonni. E mi n ma tonne suxu, e yi e me n ma sariyane ra, anu, naxan na e suxu, na nii rakisin sotoma nen e xon. E yi n ma Matabu Loxone rayelefu mum. A xonla yi n suxu n xa n ma xolon nagodo e ma tonbonni, n yi e raxori.

14 Koni n mi na liga n xinla fe ra alogo n xinla nama rayelefu siyane ye, n na e ramini Misiran yi naxanye yee xori.

15 N tan nan mon n kol e xa tonbonni n yiini texin na, a n mi tima e yee ra siga yamanani n

naxan soxi e yii, nənən nun kumin gbo yamanan naxan yi, yamanan naxan fan yamananane birin xa,

¹⁶ bayo e bata e mε n ma sariyane ra e nun n ma tənne, e yi n ma Matabu Ləxəne rayelefu. E bəjən yi e suxurene nan fəxə ra.

¹⁷ Koni n yi kininkinin e ma, n mi e halagi, n mi e raxəri tonbonni.’ ”

¹⁸ “ ‘N yi a fala e diine xa tonbonni, n naxa: E nama bira ε benbane namunne fəxə ra, ε nama e yamarine suxu, ε nama ε yetε raharamu e suxurene xən de!

¹⁹ Alatala nan n na, ε Ala. E n ma tənne nun n ma sariyane suxu ki fajı!

²⁰ E n ma Matabu Ləxəne rasarijan, alogo e xa findi taxamasenne ra en tagi a kolonma naxanye xən a Alatala nan n na, ε Ala.’ ”

²¹ “ ‘Koni e diine bata murute n xili ma tonbonni. E mi n ma tənne nun n ma sariyane suxi, e mi e ligaxi, anu, naxan na e suxu na nii rakisin sətəma nən e xən. E yi n ma Matabu Ləxəne rayelefu. Nayi, a xənla yi n suxu, n xa n ma xələn nagodo e xili ma, n ma xələn yi siga han a danna e xili ma tonbonni.

²² Koni n bata xεε n ma xələn fəxə ra n xinla fe ra, alogo a nama rayelefu siyane tagi, n na e ramini Misiran yi naxanye yetagi.

²³ N tan nan mən n kələ e xa tonbonni n yiini texin na e raxuya feen na ayi siyane ye, fa fala n na e raxuyama ayi nən yamananane yi

²⁴ bayo e mi n ma sariyane suxi, e yi e mε n ma tənne ra, e yi n ma Matabu Ləxəne rayelefu, e yi kunfa e fafane suxurene xən.

²⁵ N tan nan mən tənne so e yii naxanye mi yi fan, e nun sariyane e mi yi kise naxanye xən.

26 N yi tin e xa raharamu e dii singene fe ra, e yi naxanye bama saraxan na.* N na ligaxi nen alogo e xa yigitεε, e yi a kolon a Alatala nan n na.’ ”

27 “Nanara, adamadina, falan ti Isirayila kaane xa, i yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Ε benbane mən n nayelevu nen, e yi e mε n na kii gbεε yi:

28 N na e xali nen yamanani, n na n kəlb e xa n yiini texin na naxan so fe ra e yii, koni e yi e γεε ti geyane nun fətəne ra, e saraxane ba mēne yi, e yi e kiseene fi ne ma, e n naxəlb naxanye xən, e yi e wusulan fajine gan, e yi e minse saraxane rabəxən na.

29 N yi a fala e xa, n naxa, “Nanse kide matexini ito ra ε sigan dənaxan yi?” E yi mən xili sa “Kide Matexina” han to.’ ”

30 “Na ma, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Ε fan mi ε yetε raharamuma ba alo ε benbane? Ε fan mi n yanfama e suxurene xən ba alo yalundena a xεmən yanfama kii naxan yi?

31 Ε nεma ε kiseene ralima, ε yi ε diine gan saraxan na, ε mən ε yetε raharamuma ε suxurene birin xən han to. Nayi, Isirayila yamana, n tinεε ba, ε yi n maxədin? Habadan Ala nan n na, n bata n kəlb n yeteni, fa fala n mi tinεε ε yi n maxədin.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

32 “Naxan ε bəneni, na mi ligama, ε na a fala, ε naxa, ‘Nxu waxi lu feni alo siyaan bonne, alo

---

* **20:26:** Na feen sεbexi Xəroyaan 13.1-2 nun 13.12-13 kui. Mux-una ndee yi e dii singene bama saraxan na, anu na mi yi na sariyan bunna ra.

xabila gbetene yamanane yi, nxu yi wudine nun gemene batu.'

³³ Marigina Alatalaa falan ni i ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kolo n yeteni! N mangayaan nabama nen e xun na, n yii senbemani bandunxin na, n yi n ma xolon nagodo.

³⁴ N kelima nen n yii senbemani bandunxin na, n yi n ma xolon nagodo, n yi e ramini siyane ye, n yi e malan sa keli yamanane yi, n na e raxuyaxi ayi denaxanye yi.

³⁵ N na e xalima nen tonbonni, e masiga siyaan bonne ra, n sa e kiti menni yee nun yee.

³⁶ N na e makitima nen alo n na e benbane makiti kii naxan yi Misiran tonbonni." Marigina Alatalaa falan nan na ra.

³⁷ N na e findima nen n ma xuruse kurun na, e yi lu n ma dunganna bun, n yi e masuxu n ma layirin xon n naxan xidixi en tagi.

³⁸ N muxu murutexine bama nen e ye naxanye n matandima. E sa yamanan naxanye yi iki konyiyani, n na e raminama nen ne yi, koni e mi fa soma Isirayila yamanani de! Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.

³⁹ "E tan, Isirayila yamana, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: E siga, birin xa sa a suxuren batu! E na yelin na matoe waxatin naxan yi, e fa n xuiin suxuma nen, e yi ba n xili sarijanxin nayelefue e kiseene nun e suxurene xon fefe!'

⁴⁰ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, 'Bayo Isirayila yamaan birin n batuma nen n ma geya sarijanxin fari, Isirayila geya matexina, naxanye birin na lu yamanani, n ne rasenema nen menni, n yi e saraxane nun e kise fajine rasuxu e nun e na

seen naxanye birin nasarijan n xa.

⁴¹ N na ε ramini siyane yε waxatin naxan yi, n yi ε malan sa keli yamanane yi, n na ε raxuyaxi ayi dεnaxanye yi, na waxatini, n na ε rasεnεma nεn alo n saraxa xiri naxumεn nasuxuma kii naxan yi, n yi n ma sarijanna mayita ε xεn siyane yεtagi.

⁴² Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na, n na ε xali Isirayila yamanani waxatin naxan yi, n na n kεlε n yiini texin na yamanan naxan so fe ra ε benbane yii.

⁴³ E sa ε mirima nεn ε kεwanle nun ε fe xεsixine birin ma mεnni, ε yεtε raharamuxi naxanye xεn, ε yagi ε kεwali naxine ra ki faji!

⁴⁴ Nayi, Isirayila yamana, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na, bayo n mi ε suxuma alo a lan ε sigati ki naxin nun ε kεwali yifuxine ma kii naxan yi, koni n na ε fe suxuma nεn alo a lan n xinla binyen ma kii naxan yi.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

21

Alaa falan Yuda yamaan xili ma

¹ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,

² "Adamadina, i yεε rasiga sogeteden yiifari fεxεni, i yi yiifari fεxεn yamanan muxune maxadi! Nabiya falane ti yiifari fεxεn binna fεtεnna xili ma!

³ A fala yiifari fεxεn binna fεtεnna muxune xa, i naxa, 'E tuli mati Alatalaa falan na! Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N tεεn nasigama nεn ε xili ma naxan wudi xindene nun wudi xarene birin ganma, a dεgεn mi tuyε mumε! Muxune

birin ganma nɛn keli yiifari fɔxɔn binna ma sa dɔxɔ kɔmɛn fɔxɔn na.

⁴ Nayi, birin a kolonma nɛn a n tan Alatala nan tɛɛn nadɛgɛxi, a mi tuyɛ mumɛ!’ ”

⁵ Nayi, n yi a fala Ala xa, n naxa, “Marigina Alatala, muxune bata a fala fɔlɔ n ma, nayi, a n sandan nan gbansan sama.”

⁶ Alatala mɔn yi falan ti n xa, a naxa,

⁷ “Adamadina, i yɛɛ rafindi Yerusalɛn ma, i yire sariɲanxine muxune maxadi, i nabiya falane ti Isirayila yamanan xili ma.

⁸ A fala Isirayila kaane xa, i naxa, ‘Alatala ito nan falaxi, a naxa: N kelima nɛn ɛ xili ma, n yi n ma silanfanna botin a tɛɛni, n yi tinxin muxune nun muxu ɲaxine birin faxa e bode xɔn yamanani.

⁹ Bayo n tinxin muxune nun muxu ɲaxine birin halagima nɛn. Na ma, n na n ma silanfanna botinma nɛn a tɛɛni muxune birin xili ma, keli yiifanna ma han kɔmɛnna.

¹⁰ Nayi, muxune birin a kolonma nɛn a n tan Alatala nan n ma silanfanna botinxi a tɛɛni. Anu, n mi fa a rasoma sɔnɔn.’ ”

¹¹ “Nayi, adamadina, i kutun i bɔɲɛn kalaxin na sɔxɔlɛni, i wuga e yɛtagi!

¹² Nayi, xa e fa i maxɔdin, e naxa, ‘Nanfera i wugama?’ i yi e yabi, i naxa, ‘Bayo, fe xɔdɛxɛna nde a fe mɛma nɛn, muxune birin bɔɲɛn yi kala, e fangan yi ɲan, e niin yi fɔrɔ e ma, e birin xinbin xudin yi tuyɛ ayi. Na feen xibarun famaani ni i ra! A fama nɛn ligadeni iki sa! Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹³ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

14 “Adamadina, nabiya falan ti, i naxa, ‘Marigina ito nan falaxi, a naxa: Silanfanna! Silanfanna bata raxanxan, a wuren mayilenma.

15 A raxanxanxi halagin nan xili ma yati, a wuren degeema, a mayilenma alo kuyen jin masoxonna.

En lan en xa sewa ba?

Anu, n ma diina mangaya dunganna yoma wu-
dine birin ma.

16 N bata a ragidi a silanfanna wuren xa mayilen, muxuna nde yi a rawali.

A bata raxanxan,
a wuren mayilenma
alogo a xa so faxa tiin yii!

17 Adamadina, gbelegbele, i wuga, bayo silanfanna bata yitɔn n ma yamaan xili ma, e nun Isirayila kuntigine birin.

Kuntigine nun n ma yamaan birin bata wolɛ ayi
silanfanna bun!

Na ma, i yetɛ makudun xɔleni.’ ”

18 “ ‘Bayo fɛsɛfɛsɛn na a ra: Nanse ligɛ xa mangaya dunganna mi nɔɛ luyɛ, naxan yoma bonne ma? Marigina Alatalaa falan nan na ra!’ ”

19 “Adamadina, i nɛma nabiya falan tima e xa, i yiin bɔnbɔ, keden, firin, saxan.

Silanfanna misaala na a ra
naxan faxan tima,
faha ti silanfan gbeen nan a ra
naxan e rabilinma.

20 N bata faha ti silanfanna rafa taan so deene birin
na,

alogo e xa salaya ayi yɛngɛni,

e muxu faxaxine yi wuya ayi!
 Silanfanni ito mayilenma
 alo kuyen jin masoxonna
 a yitoxi halagin nan xili yi.

²¹ I tan silanfan xexena,
 faxan ti yiifanna ma,
 i faxan ti komenna ma,
 i na i firifiri denaxan biri ra!
²² N fan n yiin bonboma nen,
 n yi n ma xolon nagodo.
 N tan Alatala nan falan tixi.”

Yerusalen taan yenge fena

²³ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

²⁴ “Adamadina, kira firin nafala misaala ra, Babilon mangana silanfanna sigama naxanye xon. Kira firinna ne birin xa keli yamana keden nin. Sebenla ti, i kirane sigadene mataxamaseri, i yi taxamasenne ti kira xunne ra naxanye taane xinle falama kirane sigama denaxanye yi.

²⁵ Kira keden nafala alogo silanfanna xa siga Amonine taan xili ma naxan xili Rabaha. Bonna xa siga Yuda yamanan nun Yerusalen taan xili ma, taa makantanxina.

²⁶ Bayo Babilon mangan bata a ti kira xunna ra kira firinne longonna ra, alogo a xa a yimato, a feene fesese, a yi masensenne ti xalimakunle ra, a yi a suxurene maxadin, a yi suben bonen mato yimatoni.

²⁷ A bata masensenna ti, a Yerusalen suxu. A yenge so seene rafalama nen naxanye taan so deene kale, a yamarin fi a taa yi kaane xa halagi, a ganla yi yenge so sonxoni te. A yenge so seene rasigama nen taan so deene xili ma, a gbingbin

gbeen nafala taan yinna xɔn, a sanganso makan-tanxine ti taan nabilinni a yengε feen na.

28 Yerusalɛn kaane na feene yatɛma yiimato fe fuune nan na, e tan naxanye bata e kɔlɔ e xa lu Babilɔn mangan bun. Koni Babilɔn mangana e hakɛna fe rabirama e ma nɛn, naxan a ligama a yi e suxu yengɛni.

29 Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Bayo ε murutε feene bata ε hakɛne fe rabira n ma, ε yi ε yulubine makɛnɛn ε kɛwanle birin yi, ε to ε fe rabiraxi n ma na kiini, ε yaxun fa ε nɔma nɛn yengɛni.’ ”

30 “ ‘I tan Isirayila manga haramuxina, muxu naxina, i ya waxatin bata a li, i ya hakɛne saranma i ra waxatin naxan yi.’ ”

31 Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Nanun ba i xunni, i manga kɔmɔtin ba. Feene birin masarama nɛn! Naxan magodoxi, na yitema nɛn, naxan matexi, na yigodoma nɛn.

32 Taa xɔnna! Taa xɔnna yati! N Yerusalɛn taan findima nɛn taa xɔnna ra. Koni na feene mi ligama fɔ na kanna na fa n kiti sa sɛnbɛn nagidixi naxan ma.’ ”

33 “I tan, adamadina, nabiya falane ti, i naxa: Marigina Alatala ito nan falaxi Amonine xili ma lan e konbi tixine fe ma, a naxa, ‘Silanfanna! Silanfanna bata raxanxan, a wuren mayilenma.

A raxanxanxi halagin nan xili ma yati, a wuren dɛgɛma, a mayilenma alo kuyen n̄in masɔxɔnna.

34 Hali ε to ε yigi saxi xiye fuune nun wulede yiimato falane yi, silanfanni ito ε muxu n̄axine kɔε

raxabama nen, naxanye waxati bata a li, e hakene saranma e ra waxatin naxan yi.

³⁵ E silanfanne raso e tene yi. E daxi denaxan yati yi, n na e makitima mena nin, e binla yamanan naxan yi.’ ”

³⁶ “N na n ma xolon nagodoma e ma nen, n yi n ma fitina feene ragodo e xili ma, n yi e sa gbalotone sagoni naxanye fatan halagi tideni.

³⁷ Tene nan e halagima, e wunla yi lu baxon ma e yamanani, muxu yo mi fa a mirima e fe ma sonon. N tan Alatala nan falan tixi.”

22

Yerusalen kaane gbalone fe

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, i e makite nen ba? I gbaloto taani ito makite? Nayi, e kewali xosixine yita e ra!

³ A fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Yerusalen kaane, e faxan tima taani ito yi, naxan fama gbalon na e xili ma, e suxurene batuma, naxan taan haramuma.

⁴ E bata e yete findi yulubi kanne ra e faxa tixine xon. E bata suxuren naxanye rafala, ne bata e raxosi. Nayi, e bata e waxatini so, e siimayaan yi dungi ayi. Nanara, n tinma nen siyane yi lu e konbe, yamanane birin yi e magele.

⁵ Naxanye maso e nun naxanye makuya, ne birin e magelema nen, amasoto e xinla bata kala, e kontofinle bata gbo ayi.’ ”

⁶ “ ‘Isirayila kuntigine birin e senben nawalima e konni alogo e xa faxan ti.

⁷ E bata fafane nun ngane rapaxu e konni, e xone kansun, e rapaxu kiridine nun kapa gilene ra.

⁸ Naxan nasariɓanxi n xa, ε mεma na ra. E n ma Matabu Lɔxɔne rayelefuma.

⁹ Muxune nafiɓiyaan nabama ε konni alogo e xa faxan ti. Muxune e dεgema kidene yi geyane fari ε konni, e yi yalunyaan liga.

¹⁰ E nun e fafane ɓaxanle kafuma ε konni, e nun ɓaxanla yi kafu a kike wanla waxatini a mi sariɓan waxatin naxan yi.

¹¹ E konni, muxuna ndee yalunyaan ligama a bodena ɓaxanla xɔn, muxu gbεtεye nun e diine ɓaxanle yi kafu. Gbεtεye nun e magilεn yi kafu, a fafe a dii tεmena.

¹² Muxune dimi yi seene rasuxuma mayifuni ε konni, e faxan ti. E gbetin dolima muxune ma, ε tɔnɔ gbeen fen e ra, ε muxu boden yii seen kansunma, ε ɓinan n tan xɔn,' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

¹³ "Koni n xɔlɔxina n yiin bɔnbɔma nεn ε xili ma ε to tɔnɔn fenxi tinxintareyani, e nun ε mɔn faxan naxanye tixi.

¹⁴ E wεkilεn nɔε sεnbεn sɔtε ba, n na keli ε xili ma lɔxɔn naxan yi? N tan Alatala nan falan tixi, n na a ligama nεn.

¹⁵ N na ε raxuyama ayi nεn siyane yε yamanane birin yi, n yi danna sa ε xɔsi feene ra.

¹⁶ E tan yεtεεn nan ε rayarabima siyane yεtagi. Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na."

¹⁷ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,

¹⁸ "Adamadina, Isirayila yamaan bata lu n tan yεε ra yi alo wuren gbiina, e birin bata findi wure gbeela nun sulan nun wure fɔrεn nun yɔxɔn na

naxanye xulunma sulun tɛɛni.* E birin bata kobi ayi alo wuren gbiina wure gbeti fixɛni.

¹⁹ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo ε birin bata lu alo wuren gbiina, n na ε malanma nɛn Yerusalɛn taani.

²⁰ N fitinaxina ε malanma nɛn n ma xɔlɔni alo wure gbeti fixɛn nun wure gbeela nun wuren nun yɔxɔn nun sulan malanma kii naxan yi yinla ra tɛɛn yi sa e fari alogo e xa xulun. N na ε malanma taani nɛn, ε yi lu alo wuren na raxulun.

²¹ N na ε malanma nɛn ε bode fari, n yi tɛɛn nafe ε xili ma, ε yi raxulun taa tagini alo yɔxɔna.

²² Alo gbeti fixɛn xulunma kii naxan yi yinla ra, ε fan naxulunma na kii nin taa tagini. Nayi, ε a kolonma nɛn a Alatala nan n na, naxan a xɔlɔn nagodoxi ε xili ma.”

²³ Alatala mɔn yi falan ti n xa, a naxa,

²⁴ “Adamadina, a fala Isirayila kaane xa, i naxa, ‘E yamanan mi sarijan. Tule igen mi sama a ma n ma xɔlɔn godo lɔxɔni.’

²⁵ A nabine yanfan soma alo yata xajɛn naxan a donseni bɔma, e baloma muxune ra, e nafunla nun se kɛndɛne tongoma, e kaɲa gilɛne rawuya ayi taani.

²⁶ Yamanan saraxaraline n ma sarijan kalama. Seen naxanye rasarijanxi n xa, e ne raxɔsima. E mi se radaxaxine nun se haramuxine tagi rabama, e mɔn mi yamaan xaranma alogo e xa se sarijanxine nun se sarijantarene tagi raba. E mi e ɲɔxɔ luxi n ma Matabu Lɔxɔne binya feen xɔn, nayi yamaan yi n nayelevu.

---

* **22:18:** *Sulun tɛɛn* mɔn falama yirena nde yi fa fala “*Furu tɛɛna.*”

27 Yamanan kuntigine luxi nɛn alo kankon naxanye e donseni bɔma. E muxune wunla raminima, e faxan ti alogo e xa tɔnɔn sɔtɔ tinxintareyani.

28 Yamanan nabine e kɛwanle matɔxɔma alo muxun na bɛndɛ fixɛn so banxin ma. E fe to fuune tima alo xiyena, e wule falane ti yiimatonɪ, e naxa, ‘Marigina Alatalaa falan namɛ!’ Anu, Alatala mi fala tixi.

29 Yamanan muxune yamaan ɲaxankatama, e muɲan tima, e ɲaxu yiigelitɔne nun tɔrɔ muxune ra, e xɔɲɛn kansunma tinxintareyani.

30 N bata muxun fen e yɛ naxan e taan nabilinna yinna tiyɛ, naxan tiyɛ n yɛtagi yinna yalenna ra, a n mafan yamanana fe ra, alogo n nama e raxɔri, koni n mi muxu keden peen toxi.

31 Nayi, n na n ma xɔlɔn nagodoma e fari nɛn, n yi e raxɔri n ma xɔlɔn tɛɛn na, n yi e kɛwanla goronna dɔxɔ e xun ma.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

23

Samari nun Yerusalɛn taane tinxintareyana fe sandana

1 Alatala yi falan ti n xa iki, a naxa,

2 “Adamadina, ɲaxalan firin yi na nun, naxanye nga keden yi a ra.

3 Ne findi yalundene nan na Misiran yamanani, e yalunyaan liga fɔlɔ e foningeya waxatin nin. Muxune e xɪɲɛne masuxu na nin, e yi e sungutun xɪɲɛne rasa.

4 Forimaan yi xili Ohola, xurimaan yi xili Oholiba. E yi findi n gbeene ra, e dii xɛmɛne nun

dii tɛmɛne bari. Misaali ito yi, Ohola luxi nɛn alo Samari taana Oholiba yi lu alo Yerusalɛn taana.”

⁵ “Koni Ohola yalunyaan liga nɛn hali n gbeen to yi a ra. A yi kunfa a yangane xɔn, Asiriya kaane, a dɔxɔ bodene,

⁶ naxanye yi maxidixi dugi mamiloxine yi, yamana kanne nun kuntigine. Banxulan fajine nan yi e birin na, e nun soo ragine.

⁷ A yalunyaan liga nɛn Asiriya yɛɛratine birin xɔn, a yi n yanfa, a na muxune birin ma suxurene batu a kunfa naxanye xɔn.

⁸ A yi lu yalunyaan ligɛ xabu a sa naxan folo Misiran yamanani, bayo e nun mɛn xɛmɛne bata yi kafu a foningeya waxatini, e yi a sungutun xijɛne rasa, e yi yalunyaan liga a xɔn.

⁹ Nanara, n na a lu a yangane yii, Asiriya kaane, a kunfa naxanye xɔn.

¹⁰ Ne yi a mageli fefe,* e yi a dii xɛmɛne nun a dii tɛmɛne tongo, e yi a tan faxa silanfanna ra, a yi findi misaala ra jaxanle xa bayo Asiriya kaane bata a kitin sa.”

Yerusalɛn taan fan yi Ala yanfa

¹¹ “A xunye Oholiba yi na birin to, koni a tan kunfa nɛn, a yi tinxintareyaan liga dangu a tada Ohola ra, a yalunyaan liga a xa.

¹² A fan yi kunfa Asiriya kaane xɔn, yamana kanne nun kuntigine, a dɔxɔ boden naxanye

---

* **23:10:** Misaali ito kui, a to a **mageli** fe falama, na bunna nɛɛn fa fala a Asiriya kaane fu nɛn Samari taan ma, e yi a seene birin tongo yengɛni. Asiriya kaane nan Samari taan kala jɛɛ kɛmɛ solofere jɛɛ mɔxɔjɛ benun Yesu xa bari.

maraberi baxi ki fapi, e nun soo ragine. Banxulan fajine nan yi e birin na.

¹³ N yi a to fa fala a fan bata a yete raxosi, e firinna birin bata lu kira kedenna xon.

¹⁴ Anu, a tan mon yi a yalunyaan nadangu ayi. Loxona nde, Oholiba yi muxu sawurane to banxi kankena nde ma. Babilon kaane nan sawura yi ne ra naxanye dugiye gbeeli,

¹⁵ tagi xidine yi ne tagi, namu fajina e xunni. E birin yi maliga Babilon sofa mangane ra naxanye barixi Babilon yamanani.

¹⁶ A to ne to, a yi kunfa e xon, a xerane rasiga e ma Babilon yamanani.

¹⁷ Nayi, Babilon kaane yi fa a konni, e yi e sa, e kafu. E yi a raxosi e yalunyani. A to yelin naxose e xon, a yi e rajaxu.

¹⁸ A bata a yalunyaan mayita, a yi a ragenla lu, n tan Ala yi n masiga a ra, alo n na n masiga a tada ra kii naxan yi.

¹⁹ Koni a yi lu a yalunyaan fari se alogo a sungutun waxatin yalunyana fe xa rabira a ma, a naxan liga a yi Misiran yamanani waxatin naxan yi.

²⁰ A yi kunfaxi a yangane xon menni naxanye xemyaan luxi alo sofanla gbeena, naxanye yi sobe soxi kafunoxoyani alo soone.”

²¹ “Nayi, i mon bata a liga folo alo i ya foningeya yagitareya waxatina, i to yi a luma Misiran kaane yi i xijene masuxu, e yi i sungutun xijene rasa.

²² Nanara, i tan Oholiba,[†] Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na i yangane rakelima nen

[†] **23:22:** Yerusalen taan luxi nen alo **Oholiba** naxalan yalunxina misaali ito kui.

i xili ma, naxanye bata raṅaxu i ma. N ne rafama nɛn i xili ma sa keli yiren birin yi,

²³ Babilɔn kaane birin nun Pekodo kaane nun Sowa kaane nun Kowa kaane nun Asiriya kaane birin, banxulan faṅin naxanye birin findixi ya-mana kanne nun kuntigine nun sofa mangane nun yɛɛratine ra. Soo ragine nan e birin na.

²⁴ E fama nɛn i xili ma yɛngɛ so seene ra e yii, e nun yɛngɛ so wontorone nun gi seene e nun gali gbeena. E i rabilinma nɛn yɛngɛni, e yɛ masansan wure lefa xungbeen nun a xurini te i xili ma, e yɛngɛ so wure kɔmɔtin so e xunna. N na i luma nɛn e sagoni alogo e xa i makiti fata e sariyan na.

²⁵ N na n ma xɔlɔ gbeen nagodoma i xili ma nɛn, i to bata n yanfa, n yi a lu e fitinaxin yi i ṅaxankata. E i ṅɔɛɛn nun i tunle xabama nɛn na, e yi i yixɛtɛne faxa silanfanna ra. E i ya dii tɛmɛne nun i ya dii xɛmɛne suxuma nɛn, tɛɛn yi i yixɛtɛne gan.

²⁶ E i ya dugine tongoma nɛn, e nun i ya maxidi se faṅine birin.

²⁷ Nayi, n danna sama nɛn i ya yagitareyaan nun i ya yalunya feene ra i naxanye fɔlɔxi Misiran ya-manani. I mi fa i xaxili tima ne ra sɔnɔn. Misiran ma fe mi fa rabirama i ma sɔnɔn.”

²⁸ “Amasɔtɔ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Naxanye raṅaxu i ma, i masiga naxanye ra, n na i sama nɛn ne sagoni.

²⁹ E i suxuma nɛn maraṅaxuni, e yi siga i wali xɔnne birin na. E yi i ragenla lu marabɛnni, e yi i rayarabi i ya xaxilitareyaan nun i ya yagitareyaan nun i ya yalunyani.

³⁰ Na ligama i ra nɛn, masɔtɔ i bata n tan Ala yanfa, i yalunyaan liga siyane birin xɔn, i yi e

suxurene batu.

³¹ I bata bira i tadaa kiraan fɔxɔ ra, nayi, n xɔɔ igelengenna naxan so a yii, n na soma nɛn i fan yii.”

³² “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

I tada a minxi xɔɔ igelengenna naxan na,
i fan i minma nɛn na ra.
Igelengen gbeen na a ra
naxan kui tilin.

Muxune gelema nɛn i ma,
e yi i magele amasɔtɔ a rafexi ken!

³³ Sununa i xun magima i ra nɛn
alo i na dɔɔn min.

Yigitɛgɛn nun halagin igelengenna nan a ra,
n naxan so i tada Samari taan yii.

³⁴ Koni i a minma nɛn i yi a kui geli,
i yi a xin, i a yibɔ,
i yi i kanken mabɔ a fɛɛnne ra.

Amasɔtɔ n tan bata na fala,
Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

³⁵ “Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Amasɔtɔ i bata pinan n xɔn, i yi n nawoli ayi i xanbi ra, i ya yagitareyaan nun i ya yalunyaan goronna tongoma nɛn.”

³⁶ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i Ohola nun Oholiba makite ba? Nayi, e kɛwali xɔsixine yita e ra.

³⁷ Amasɔtɔ e bata n yanfa, e yalunyaan liga, e yi faxan ti, e yi suxurene batu. E diin naxanye barixi n xa, e bata ne gan saraxane ra suxurene xa, e lu alo suxurene donseene.

³⁸ A mato e mən naxan ligaxi: E bata n ma yire sarijanxin naxəsi, na waxati kedenni, e yi n ma Matabu Ləxən nayeľefu.

³⁹ E e diine ba saraxan na e suxurene xa ləxən naxan yətəni, e yi siga n ma yire sarijanxini, e yi sa na raxəsi. E na nan ligaxi n ma banxini.

⁴⁰ E mən xərane rasiga nən muxune fendeni sa keli yire makuyeni, e yi fa, i yi i yəene rayabu, i yi i maxidi e xa.

⁴¹ I yi dəxə sade fəni, tabanla yi dəxi naxan yətagi, i yi n ma wusulanna nun n ma turen dəxə a fari.”

⁴² Yama gbeen xuiin yi minima naxanli ito rabilinni, naxanye bəne xunbelixi. Muxu ganla nun Sabe kaane yi fa, sa keli tonbonni naxanye yiira-sone sa sungutun firinne yiin na, e yi mangaya kəmətın so e xun na.

⁴³ Nayi, n yi a fala na naxanla xa naxan bata a yətə raxadan yalunyani, n naxa, “Awa, iki a xa lu e yalunyani, bayo yalunden nan a tan na!

⁴⁴ Xəməne fama a ma alo yalunde naxanla. Muxune fama Ohola nun Oholiba ma na kii nin, na yagitare naxanle.

⁴⁵ Koni tinxiñ muxune e makitima nən alo naxalan yalunxine makitima kii naxan yi, alo muxun naxanye faxan tixi, amasətə yalunden nan e ra e nun faxa tiine.”

⁴⁶ Amasətə Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Yamaan xa siga e xili ma, e yi e rayarabi, e yi e yiiseene tongo.

⁴⁷ Na yamaan xa e magələn, e yi e faxa silanfanna ra. E e dii xəməne nun e dii təməne faxama nən, e yi e banxine gan.

48 Na kiini, n danna sama nen yamanan muxune yagitareyaan na. Nayi, naxanle birin xaxinla sotoma nen, e mi fa naxalan firinni itoe yalunyaan sifan lige sonon.

49 E fama e yagitareyaan saranna nan sotodeyi. N na e yulubine nun e suxure batu feene goronna dɔxoma nen e xun ma. Nayi, e a kolonma nen a Marigina Alatala nan n na.”

24

Yerusalen yi sa tunden ma

1 Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na nee solomanaaninden kike fuden xi fude loxon, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

2 “Adamadina, loxon i to sebe, too loxon yetena, amasoto Babilon mangan Yerusalen taan nabilinma yengeni to yeteen nin.

3 Sandan sa yama murutexini i to xa, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala i to nan falaxi, a naxa: Tunden dɔxo teen ma, a dɔxo, i igen sa a kui.

4 I sube dungine sa a kui, danba subene nun balaxa sube dungi fajine. A rafe xori naxumene ra.

5 Yexee fajin suben yeba, i yi a xonne malan tunden xoren ma, e birin xa jin han e butuxun, bayo hali a xonne, e birin lan nen e jin.’ ”

6 “ ‘Nanara, Marigina Alatala i to nan falaxi, a naxa: Gbalona e tan faxa ti taan muxune xa, e tan naxanye luxi

alo x̄orinx̄orinna bata tunden naxan suxu,
 naxan funfu mi n̄ə b̄e a ma.
 X̄onne birin nate a kui keden keden ȳeēn ma,
 e sese mi tangama halagin ma mas̄ens̄enna x̄on.

⁷ Amas̄ot̄o e muxune wunla naxan naminixi,
 na m̄on e taan ma singen.

E wunla radinxi n̄en fanyen fari ken̄enni.

E mi a radinxi b̄ox̄on xan fari,
 alogo burunburunna xa sa a ȳeē ma.

⁸ N fan bata x̄ol̄o,

n yi n gbeen j̄ox̄o,

n yi e wunla radin fanyen fari ken̄enni

alogo a nama ȳe maluxun.’ ”

⁹ “ ‘Nanara, Marigina Alatata ito nan falaxi, a
 naxa:

Gbalona ε tan faxa ti taan muxune xa!

Amas̄ot̄o n wonson gbeen nafalama n̄en!

¹⁰ E yegen malan,

ε t̄eēn sa e ra,

ε suben j̄in han!

E sabine sa a fari.

X̄onne xa gan fefe!

¹¹ Na xanbi ra, ε tundeni genla d̄ox̄o t̄eēn ma,

han a wolon,

a wuren yi gbeeli,

a gbiin yi xulun,

a x̄orinx̄orinna yi gan a ma fefe!

¹² Koni na katane sese t̄on̄o mi na,

bayo a rafexi x̄orinx̄orinna nan na,

naxan mi n̄ə b̄e a ma.

Hali t̄eēna, a mi n̄ə!

¹³ Yerusal̄en kaane, ε yagitareyaan bata ε x̄osi.

Amas̄ot̄o n wa n̄en ε rasarijan feni,

koni ε mi tin.

Nayi, ε mi fa rasariɲanɲε ε xɔsi feene ma
fɔ n ma xɔlɔn na a danna li ε xili ma.’ ”

¹⁴ “ ‘N tan Alatala nan falan tixi. Na nu ligama nɛn. N na a rabama nɛn, n mi diɲama sese ma, n mi kininkininma, n mi nimisama. I kitima nɛn lan i sigati kiin nun i kɛwanle ma.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Esekiyeli a ɲaxanla saya fena

¹⁵ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹⁶ “Adamadina, muxun naxan fan i yεε ra yi dangu e birin na, n na niin bama nɛn sanɲa yi kedenni. Anu, i nama sunu, i nama wuga, i yεεgen nama mini.

¹⁷ I kutunma wundon nin, i nama i ya faxa muxun saya feen liga. I ya namun xa lu xidixi i xunni, i ya sankidine xa lu soxi. I nama i dɛ xabene luxun sununi, i nama muxune saya xɔntɔn donseene don.”

¹⁸ Nayi, n falan ti nɛn yamaan xa xɔtɔnni, n ma ɲaxanla yi faxa ɲinbanna ra. Na xɔtɔn bode, naxan yamarixi n ma, n yi na liga.

¹⁹ Muxune yi a fala n xa, e naxa, “I feen naxan ligama ito ra, i mi na bunna falε nxu xa ba, a lanxi nxu ma kii naxan yi?”

²⁰ Nayi, n yi a fala e xa, n naxa, “Alatala bata falan ti n xa iki, a naxa:

²¹ A fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N nan n ma yire sariɲanxin sariɲanna kalama nɛn, ε wekilɛn sɔtɔma naxan yi, ε yεtɛ matɔxɔma naxan yi, naxan fan ε yεε ra yi dangu yire gbɛtɛ ra, ε niin naxan fari. Nayi, ε dii xɛmɛne nun ε dii tɛmɛn naxanye luxi Yerusalɛn yi, ne faxama nɛn silanfanna ra.

²² Na waxatini, ε a ligama nεn alo n tan. Ε mi ε dε xabene luxunε sununa fe ra, ε mi muxune saya xontɔn donseene donε,

²³ ε namun luma xidixi ε xunni nεn, ε yi ε sanki-dine lu soxi, ε mi e saya feen nabε, ε mi wugε. Koni ε doyenma nεn, ε lu kutunε ε hakεne fe ra.

²⁴ Esekiyeli findima nεn taxamasenna ra ε xa. A bata naxan liga, ε na ligama nεn yati! Na na liga waxatin naxan yi, ε a kolonma nεn a Marigina Alatala nan n na.' ”

²⁵ “Adamadina, n na e yire sariɲanxin ba e yii lɔxɔn naxan yi, e wεkilεn sɔtɔma naxan yi, e sεwa xunna nun e binya xunna, dεnaxan fan e yεε ra yi dangu yire gbεε ra, e bɔɲεn nafan yire kεndεna, n na na yiren nun e dii xεmεne nun e dii tεmεne ba e yii,

²⁶ na lɔxɔni, muxu gixina nde keden fama nεn i fεma na feen xibarun nalideni.

²⁷ Na waxatini, i dεεn fulunma nεn, ε nun na muxu gixin yi falan ti, i mi fa luma boboyani sɔnɔn. Nayi, i findima nεn taxamasenna ra yamaan xa, e yi a kolon a Marigina Alatala nan n na.”

25

Alaa falana Amonine xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, i yεε rafindi Amonine ma, i yi nabiya falan ti e xili ma.

³ A fala Amonine xa, i naxa, ‘Ε tuli mati Marigina Alatalaa falan na. Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo ε bata gele n ma yire sariɲanxin ma a sariɲanna to bata kala, e nun Isirayila yamanan

ma a raxɔri waxatin naxan yi, e nun Yuda kaane ma e xali konyiyani waxatin naxan yi,

⁴ na ma, n na ε soma nɛn sogeteden binna yamanan muxune yii e gbeen na. E fama nɛn e daaxadene nun e bubune tideni ε tagi. E tan nan ε wudi bogine donma, e yi ε nɔnɔne min.

⁵ N na ε manga taan Rabaha findima nɛn jɔgɔmɛne rabaden na, n yi Amoni yamanan findi xuruseene kuruden na. Nayi, ε a kolonma nɛn a Alatala nan n na.’ ”

⁶ “ ‘Amasɔɔ, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo gbalon naxan Isirayila sɔɔxi, ε bata sɛwa na fe ra ε bɔjɛ jaxiyaan birin na, ε yi ε yiin bɔnbɔn, ε yi ε sannɪ din,

⁷ na ma, n na n yiini bandunma ε xili ma nɛn, n yi ε sa siyane sagoni, e yi lu fuyɛ ε ma. N na ε bama nɛn siyane yɛ, n yi ε raxɔri yamanane yi, n yi ε halagi. Nayi, ε a kolonma nɛn a Alatala nan n na.’ ”

Alaa falan Moyaba xili ma

⁸ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo Moyaba kaane nun Seyiri kaane bata a fala, e naxa, ‘Yuda yamaan bata lu alo siyaan bonne!’

⁹ na ma, n tinma nɛn Moyaba yamanan danna makantan taane birin xa kala keden keden yɛɛn ma, taan naxanye findixi yamanan binyen na alo Beti-Yɛsimoti nun Baali-Meyɔn nun Kiriyatayimi.

¹⁰ N Moyaba yamanan soma nɛn sogeteden binna yamanan muxune yii e gbeen na alo n Amonine liga kii naxan yi. Nayi, waxati famatɔni, muxu yo mi fa a mirima Amonine ma siyane yɛ,

11 n mən yi n ma kiti ragidixine rakamali Moy-aba yamanan fan xili ma. Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na.”

Alaa falana Edən xili ma

12 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Edən kaane to e gbeen ɲɔxɔ Yuda yamaan ma ɲaxi ra, e findi nən yulubi tongo gbeene ra.

13 Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na n yiini bandunma nən Edən yamanan xili ma, n yi a muxune nun a xuruseene raxəri, n yi e birin halagi keli Teman taan ma han Dedan taana, e birin yi faxa silanfanna ra.

14 N na n gbeen ɲɔxɔma nən Edən yamanan ma Isirayila kaane xən, n ma yamana, e yi Edən suxu alo a lan n ma xələn nun n ma fitinan ma kii naxan yi. Nayi, e n ma gbeeɲɔxən kolonma nən.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

Alaa falan Filisitine xili ma

15 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo Filisitine bata e gbeen ɲɔxɔ maraɲaxuni e bɔɲən ma feu, alogo e xa Yuda halagi e habadan xənnantenyani,

16 na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na n yiini bandunma nən Filisitine xili ma, n Kereti kaane ɲanma nən, naxanye na lu baan de, n yi ne raxəri.

17 N fitinaxina n gbeen ɲɔxɔma e ra nən, n yi e ɲaxankata han! Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na, n na n gbeen ɲɔxɔ e ma waxatin naxan yi.”

26

Alaa falan Tire taan xili ma

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na
 ηεε fu nun kedenden xi singe lɔxɔni, Alatala yi
 falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, bayo Tire kaane Yerusalen
 magele nen, e naxa:

‘Siyane birin yi danguma taan naxan yi,
 na bata kala yati!

A to bata findi taa xɔnna ra,
 nxu tan nan fa nafulu gbeen sɔtɔma!’

³ Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi,
 a naxa: N bata keli ε xili ma,
 ε tan Tire kaane!

N siya wuyaxine rafama nen ε xili ma
 alo fɔxɔ igen mɔrɔnne tema kii naxan yi.*

⁴ E Tire taan makantan yinna kalama nen,
 e yi a sangansone rabira.

N na a burunburunna makɔma nen,
 han n yi a findi gεmε magenla ra.

⁵ A yi findi yala ratiden na yεxε suxune xa fɔxɔ igen
 tagi.

N tan nan falan tixi.
 A sama nen siyane sagoni,
 e yi lu fuyε a ma.

Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁶ A banxidεen naxanye burunna ra,
 ne muxune faxama silanfanna nan na.
 Nayi, e a kolonma nen,
 a Alatala nan n na.”

---

* **26:3: Igen mɔrɔnne:** alo foyen na so igen.

7 Amasotō Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N Nebukadanesari rafama nēn Tire taan xili ma sa keli kōmēn fōxōni, Babilōn mangana, mangane mangana, e nun a soone nun a yēngē so wontorone nun a soo ragine nun gali gbeena.

8 Banxidēen naxanye burunne ra, a yi ne muxune faxa silanfanna ra.

A yire makantanxine tima nēn ε taan nabilinni, a yi gbingbinna rate ε taan nabilinna yinna xōn, a sofane yi e yε masansan wure lefane yite ε xili ma.

9 A yēngē so seene rafama nēn ε taan makantan yinna rabiradeni,

a yi ε sangansone rabira a wali seene ra.

10 A soo kurun gboma ayi nēn

han a yi gbangbanna so ε xunna,

ε taan yinne yi xuruxurun a yēngē so wontorone nun a giseene san xuine bun,

e na so ε taan so dēene ra waxatin naxan yi

alo nō tiine soma yinna yalenne ra kii naxan yi.

11 A soone sanne ε kirane birin yibodonma nēn,

a yi ε muxune faxa silanfanna ra,

a ε gēmē sēnbētēn gbeene rabira bōxōni.

12 ε nafunle tongoma nēn,

ε sare seene yi findi yēngē yi se tongoxine ra,

e yi ε taan yinne rabira,

e yi ε banxi fajine kala,

e yi ε taan gēmēne nun a wudine

nun a burunburunna woli fōxō igeni.

13 N danna sama nēn ε sigi xuine ra,

ε konden xuiin mi fa mε mumε!

14 N na ε taan findima nēn fanye magenla ra,

ε konna yi findi yala ratiden na yεxε suxune xa,

a mi fa tima sɔnɔn.
N tan Alatala nan falan tixi.”

Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁵ “Marigina Alatala ito nan falaxi Tire taan xa, a naxa: Hali fɔxɔ ige tagi bɔxɔne muxune, ne mi xuruxurunɲe gaxuni ba, e na ε konna kala feen xinla mε, muxu faxamatɔne na lu kutunɲe lɔxɔn naxan yi, faxa gbeen na ti ε konni lɔxɔn naxan yi?”

¹⁶ Kuntigin naxanye birin fɔxɔ igen dε, ne kelima nɛn e manga gbɛdɛne yi, e yi e gubane rate e ma, e yi e dugi sɔxɔnxine ba e ma. Gaxun yi e suxu e dɔxɔ bɔxɔni, e lu yigitεgεxi waxatin birin, masɔtɔ ε kalana fe ra.

¹⁷ E sunu sigini ito sama nɛn ε xa, e naxa,

‘Ee! ε konna bata kala!

ε taa xili kanni ito,

fɔxɔ igeni siga muxune dɔxɔdena,

taan naxan sɛnbε yi gbo baan xun ma,

ε tan naxan yi ε rabilinna muxune birin magax-
uma!

¹⁸ Iki, fɔxɔ ige tagi bɔxɔne muxune xuruxurunma
nɛn gaxuni,

ε taan na kala lɔxɔn naxan yi.

E gaxuma nɛn ε halagi feen na.’ ”

¹⁹ “Amasɔtɔ, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε konna findi taa xɔnna ra waxatin naxan yi, a fan yi lu alo taa kalaxine, n na fufaan nafa ε xili ma waxatin naxan yi, ige gbeen yi sa ε konna xun ma,

²⁰ nayi n na ε nun muxu danguxine rabirama nɛn ε bode xɔn ma naxanye godoma gaburun na. N sa ε radɔxɔma nɛn bɔxɔ xɔnna ma, dɛnaxan luxi alo yire kalaxi fonna, ε nun naxanye godoma

laxira yi, ε mi fa dɔxɔma ε konni sɔnɔn. N yi binyen fi niiramane yamanan ma.

²¹ N na ε rajanna fe magaxuma ayi nɛn, ε mi fa luma na mumε! Muxune ε fenma nɛn, koni ε mi fa toma sɔnɔn! Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

27

Sunu sigina Tire taan xa

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, sunu sign sa Tire taan xa,

³ i a fala Tire taan muxune ma, naxanye dɔxi fɔxɔ igen dɛ, naxanye nun fɔxɔ ige tagi yamananane birin yulayaan nabama e bode tagi, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

ε tan Tire kaane, ε a falama, ε naxa,

“Nxu konna rayabu han!”

⁴ ε mangayaan sigaxi

han fɔxɔ igen tagi.

Muxun naxanye ε konna tixi,

ne a ti kiin nakamalixi nɛn mumε!

⁵ E bata ε taan ti alo kunkina.

ε kunkin dɛxɔnne rafalaxi Seniri yamanan fɔfɔne nan na.

Foyen kunkin nasigama dugin naxanye xɔn,

ne xidixi suman wudine nan na

sa keli Liban yamanani.

⁶ Kunkibane kunkin nagima wudin naxanye ra,

ne rafalaxi Basan yamanan warine nan na,

kunkin lonna rafalaxi xarin wudin nan na

naxan nayabuxi sama jinne ra,

sa keli Sipiri fɔxɔ ige tagi yamanani.

⁷ Foyen kunkin nasigama dugin naxanye xɔn,

taa dugi sɔxɔnxine nan ne ra

sa keli Misiran yamanani,
 e tan nan mən findixi ε taxamaseri dugine ra.
 Ε kunkin xunna soon nafalaxi dugi mamiloxin
 nun a gbeela nan na
 sa keli Elisaha fəxə ige tagi bəxəni.

⁸ Sidən kaane nun Arawada kaane nan yi ε kunk-
 ine bama,

Tire kaa xaxilimane nan yi e ragima.

⁹ Gebala fonne nun fe kolonne yi ε konni
 alogo e xa ε kunkin kaladene yitən.

Kunki ragine birin yi e kunkine ratima ε konna
 nin,

naxanye birin fəxə igen xun ma
 alogo e xa ε sare seene sara.

¹⁰ Perise kaane nun Ludu kaane nun Puti kaane
 nan yi findixi ε sofane ra,

ε yenge sone nan yi e ra,

e yi e ye masansan wure lefane

nun wure kəmətine singanma ε konna nin,

e yi findi ε binye xunna ra.

¹¹ Arawada kaane nun ε sofane birin yi tixi

ε taan nabilinna yinna xuntagi kantan tiine ra.

Gamada kaane yi tixi ε taan makantan sangan-
 sone xuntagi,

e yi e ye masansan wure lefane singan ε yinna
 rabilinni.

E tan nan yi ε taan tofanna dəfema.’ ”

¹² “ Ε nun Tarasisi kaane yi yulayaan nabama
 ε nafulu gbeena fe ra, e fa wure gbeti fixən nun
 wuren nun sulan nun yəxə gbegbe ra ε xa yu-
 layani.

¹³ Ε nun Girəki kaane nun Tubali kaane nun
 Mesəki kaane yi yulayaan nabama ε bode tagi, e

yi fa konyine nun muran sula daxine ra ε yulaya seene ɲɔxɔn na.

¹⁴ Beti-Togarama kaane nan yi fama soone ra ε xa yulayani, naxanye walima e nun naxanye ragima yεngeni e nun gbaxalone.*

¹⁵ Ε nun Dedan kaane yi yulayaan nabama ε bode tagi, ε yulaya seene yi sigama fɔxɔ ige tagi bɔxɔ wuyaxi yi, e yi ε yulaya seene saren fima sama ɲinne nun wudine nan na.

¹⁶ Arami kaane yi se wuyaxi sarama ε ma, e yi ε yulaya seene sarama gεmε faɲine nun dugi mamiloxine nun dugi sɔxɔnxine nun taa dugine nan na, e nun fɔxɔ ige bun nafunle nun gεmε gbeeli faɲine.

¹⁷ Yuda nun Isirayila yamanane fan yi yulayaan ligama ε xɔn, e yi Miniti kaane murutun nun burune nun kumin nun turen nun senna soma ε yii yulaya seen na.

¹⁸ Ε nun Damasi kaane yi yulayaan nabama, e yi ε se rafalaxin gbege sarama e nun nafunla sifan birin, e yi ε saren fima Xelibon kaane manpaan nun yεxεε xabe dugi fixen nan na.

¹⁹ Dan kaane nun Girεki kaane yi wure rafalaxin nun sinamon fuge xarene nun xayε xiri ɲaxumεne soma ε yii yulayani sa keli Yusali yi.

²⁰ Dedan nan yi fama soone maxidi dugine ra ε xɔn yulayani.

²¹ Arabi kaane nun Kedari kuntigine birin yi yulayaan ligama ε tan nan xɔn. Ε yi ε yεxεεne nun kontonne nun kɔtɔne sarama e konna ɲin.

²² Ε nun Saba nun Raama yulane yi yulayaan

---

* **27:14: Gbaxaloni** itoe sɔtɔma soon nun sofanla na diin sɔtɔ waxatin naxan yi.

ligama ε bode tagi. E tan nan yi fama latikə̀nə̀nna sifan birin nun bə̀xə̀ bun nafunle nun xə̀mane ra yulayani.

²³ Xarani kaane nun Kane kaane nun Eden kaane nun Saba yulane nun Asuri kaane nun Kilimada kaane yi yulayaan ligama ε tan nan xən.

²⁴ E yi se faɣine sarama ε ma yulayani, e fa doma tofaɣine nun a mamiloxine nun dugi sə̀xə̀nxine ra e nun dugi binye maɣingixine ra naxanye sama bə̀xə̀ni e nun lutin naxanye deɛnbə̀xi ki faɣi. ”

²⁵ “Kunki gbeene nan yi ε yulaya seene maxalima. E yi wasaxi nafunla nun binyen na fə̀xə̀ igen tagi.

²⁶ E kunkibane yi ε xalima fə̀xə̀ ige gbeen tagi, koni sogeteden foyen sa ε kunkin kalama nən fə̀xə̀ igen tagiyani sa pon!

²⁷ E kunkin na kala lə̀xə̀n naxan yi, ε nafunle nun ε sare seene nun ε yulaya seene nun ε kunki kanne nun ε kunki ragine nun ε kunki rafalane

nun ε yulane nun ε sofane
nun muxun naxanye birin ε kunkin kui,
ne birin godoma nən baan xə̀nna ma.

²⁸ Muxun naxanye birin də̀xi igen de,
ne xuruxurunma nən gaxuni ε kunki ragine gbelegbele xuiin ma.

²⁹ Kunkibane birin godoma nən e kunkine kui.
Kunki kanne nun kunki ragine birin tima nən igen de,

³⁰ e yi e xuini te,
e wuga sə̀xə̀lənɛ ε fe ra
e yi burunburunna sa e xunni sununi,
e yi e makutukutu xubeni,

31 e yi e xunne bi ε fe ra,
 e yi e maxidi kasa bēnbēli dugine yi sununi,
 e yi e mawuga ε fari nii yifōrēn nun nimisa gbeeni.

32 E mawugama nēn ε fari e tōrōni,
 e yi gbelegbele ε xinla ra, e naxa,
 “Nde yi luxi alo Tire taani ito naxan kalaxi,
 fōxō igen yi naxan nabilinxi?”

33 E yulaya seene to yi fama
 sa keli baan ma
 ε yi siya wuyaxine nan baloma
 ε se kanyaan nun ε yulaya seene xōn,
 ε yi bōxōn mangane findima nafulu kanne ra.

34 Koni ε na kala baa igeni,
 ε godo igen bun
 ε yulaya seene nun ε muxune birin naxōrima nēn
 ε xōn.

35 Fōxō ige tagi bōxōne muxune birin yigitεgema
 nēn ε fe ra,
 e mangane yi xuruxurun gaxuni,
 kuisanna yi e yεtagine masara.

36 Naxanye yulayaan nabama siyane tagi,
 ne kolinma nēn ε fe ra,
 bayo ε rajanna magaxuma ayi nēn.
 E mi fa luma na sōnōn! ”

28

Alaa falan Tire mangan xili ma

1 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

2 “Adamadina, a fala Tire mangan xa, i naxa,
 ‘Marigina Alatala ito nan falaxi n xa, a naxa:
 I waso ayi nēn,
 i yi a fala, i naxa,
 “Alana nde nan n na,

n dɔxi alane dɔxɔden nin fɔxɔ igen tagini!”

Koni i tan, muxun nan i ra,

ala mi i ra,

anu i bata i yete xaxinla yate Ala xaxinla ra.

³ I fe kolon Daniyeli xa ba?

Wundo fe yo mi luxunxi i tan ma ba?

⁴ I bata nafunla sɔtɔ i ya fe kolonna nun i ya

xaxilimayaan xɔn,

i xɛmaan nun gbetin malan i ya nafulu rama-
radeni.

⁵ I bata tɔnɔ gbeen sɔtɔ i ya yulaya xaxinli,

i yi findi wasoden na na nafulu kanyani.

⁶ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Bayo i yete miriyaan yatexi Ala miriyaan nan na,

⁷ n xɔɲene rafama nɛn i xili ma,

naxanye ɲaxu siyane birin xa.

E silanfanna tongoma nɛn i ya fe kolon faɲin xili
ma

e yi i ya nɔrɔn kala.

⁸ E i radinma nɛn gaburun na,

i yi faxa xɔleni fɔxɔ igen tagini.

⁹ Nayi, i mɔn a fale i faxa muxune yetagi ba,

fa fala a ala nan n na?

I fa kolonma muxun nan na i faxa muxune yii,

ala mi i ra.

¹⁰ I faxama yarabin nin xɔɲene yii,

alo Ala kolontarene faxama kii naxan yi.

Amasɔtɔ n tan bata falan ti.

Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹² “Adamadina, sunu sigin sa Tire mangan ma!

I xa a fala a ma, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan
falaxi, a naxa:

I yi findixi muxu defexin misaala nan na,

i yi lugo fe kolonna ra,
i ya tofanna yi defexi.

¹³ I yi Eden nakoon nin,
Alaa nakona.

Geme fajin sifan birin yi i rayabuxi:
saridon gemen nun topasi gemen nun dayimu
gemen
nun kirisoliti gemen nun onixi gemen nun yasipi
gemen
nun safiri gemen nun esikaribukili gemen nun
emerodi gemenana.

I yi maxidixi xemane ra
naxanye radaxa i xa xabu i da loxoni.

¹⁴ I yi luxi nen alo kantan ti malekan
naxan gabuteye yi yifulunxi.
N na i ti nen Alaa geya sarihanxin fari,
i yi menna nin,
i masiga tima geme tee wolonne tagi.

¹⁵ Fe mi yi i sigati kiin na
xabu i da loxoni
han tinxintareyaan yi so i yi.

¹⁶ I ya yulayaan tonon ma,
i yi rafe gbalon na,
i yi yulubin liga.
Nayi, n na i kedima nen Alaa geya sarihanxin fari
n yi i ral ayi,
i tan naxan yi luxi alo kantan ti malekan
naxan yi geme tee wolonne tagi.

¹⁷ I bata waso ayi i bojeni
masoto i ya tofanna xon,
i bata i ya fe kolonni fu i ya binyen xon.
Nayi, n na i rabirama nen boxoni,
n yi i findi yee ramaxa seen na mangane xa.

18 I bata i ya yire sariḡanxine raxəsi i ya hake
wuyaxine

nun i ya tinxintareyaan xən yulayani.

Na ma, n tēen naminima nēn i xili ma i konni,
a yi i gan,

n yi i findi xuben na bəxən fari

muxune birin yətagi naxanye i matoma.

19 Naxanye birin yi i kolon siyane ye,

ne birin yigitεgεma nēn i ya fe ra,

i raḡanna magaxuma ayi nēn.

I mi fa luma na sənən!' ”

Alaa falan Sidən taan xili ma

20 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

21 “Adamadina, i yeε rafindi Sidən taan ma, i
nabiya falan ti a xili ma!

22 I a fala, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi,
a naxa:

N bata keli ε xili ma Sidən kaane!

N binyama nēn ε konni!

ε a kolonma nēn a Alatala nan n na,

n na n ma kiti ragidixine rakamali ε xili ma wax-
atin naxan yi

n yi n ma sariḡanna mayita ε konni.

23 N fitina furen nafama nēn ε xili ma

n yi tin muxune xa faxa ε taan kirane xən ma,

faxa muxune yi lu biraxi ε konni,

yengēn yi lu keε ε xili ma ε rabilinna birin yi.

Nayi, e a kolonma nēn

a Alatala nan n na.’ ”

24 “ ‘Nayi, Isirayila rabilinna siyane mi fa a tərε
alo ḡanla naxan səxənna tima alo tansinne. Nayi,
e a kolonma nēn a Marigina Alatala nan n na.’ ”

25 “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na Isirayila yamaan malan waxatin naxan yi keli siyane ye, e raxuyaxi ayi denaxanye yi, n na n ma sariɲanna mayitama e xɔn nɛn siyane yetagi. E dɔxɔma nɛn e bɔxɔni, n naxan so n ma walikεεn Yaxuba yii.

26 E luma nɛn bɔɲε xunbenli, e banxine ti, e manpa binle si. E luma nɛn bɔɲε xunbenli, n na n ma kiti ragidixine rakamali e rabilinna siyane xili ma waxatin naxan yi, naxanye birin yi e rapaxuxi, e yi a kolon a Alatala nan n na, e Ala.’ ”

29

Alaa falan Misiran xili ma

1 Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ɲεε fuden kike fuden xi fu nun firinde lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

2 “Adamadina, i yeε rafindi Misiran mangan ma, i nabiya falan ti a xili ma e nun Misiran yamanan birin.

3 I a fala a ma, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N kelima nɛn i xili ma,
i tan Misiran mangana,

i tan naxan luxi

alo ige yi sube magaxuxin

naxan saxi Nila baan biradene tagi,

i tan naxan a falama, i naxa,

“N tan nan gbee Nila baan na,

n tan nan a daxi n yetε xa.”

4 Koni, n karafen birama nɛn i gbεgbene yi,

n yi Nila baa igen yetεne singan i xanle ra,

n yi i ba Nila baa biradene tagi

ε nun Nila baa yi yeXεN naxanye birin e singanma
i xanle ra.

⁵ N na i wolima ayi nεN tonbonni,
i tan nun i ya baa yi yeXεne birin,

ε sa bira xεε bəXəne yi.

ε mi malan_{ne}, ε mi tongε.

N na i findima nεN balon na burunna subene nun
xəline xa.

⁶ Misiran kaane birin a kolonma nεN nayi

a Alatala nan n na,

bayo, i findi nεN mali tiin na Isirayila yamaan xa
wuleni

alo muxun na la xayen na a dunganna ra.

⁷ E to i suxu, i yi gira,

i e tungunne birin mabə.

E to e digan i yi, i yi gira,

i yi e gbingin ba a ra.’ ”

⁸ “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a
naxa: N yeNgen nakelima nεN i xili ma, n yi tin i
ya muxune nun i ya xuruseene yi faxa silanfanna
ra i konni.

⁹ Misiran yamanan findima nεN tonbonna nun
yire rabejinxin na. Nayi, muxune a kolonma nεN
a Alatala nan n na. Bayo i bata a fala, i naxa, “N tan
nan gbee Nila baan na, n tan nan a daxi,”

¹⁰ nanara, n kelima nεN ε nun Nila baan bi-
radene xili ma, n yi Misiran yamanan findi yire
kalaxin na, a findi tonbonna nun yire rabejinxin
na, keli Migidoli taan ma siga han Sinimi ya-
manana, siga han Kusi yamanan danna.

¹¹ Muxun mi fa a sanna tima a yi, hanma subena
han _{ne}ε tonge naanin.

12 N Misiran yamanan findima nɛn yamana rabeɲinxine yire rabeɲinxin na, a taane yi findi taa rabeɲinxine ra taa xɔnne yɛ ɲɛɛ tonge naanin. N Misiran kaane raxuyama ayi nɛn siyane yɛ, n yi e rasiga ayi yamana wuyaxi xun xɔn.’ ”

13 “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: ɲɛɛ tonge naanin na dangu, n Misiran kaane malanma nɛn keli siyane yɛ e na raxuya ayi nax-anye yɛ.

14 N mɔn xɛtɛma nɛn Misiran yamanan suxu muxune ra Misiran yamanan faxa binni, e benba yamanana, e sa yamana magodoxin ti mɛnni.

15 A findima nɛn mangaya magodoxin na mangayane birin xa, a mi fa a yɛtɛ yitema siyaan bonne xun na sɔnɔn. N na a raxurunma ayi nɛn alogo a nama siyane nɔ sɔnɔn.

16 Nayi, a mi fa findi Isirayila kaane yigin na mumɛ, alogo a xa findi Isirayila kaane haken nabira seen na e ma, e naxan liga e to bira Misiran kaane fɔxɔ ra malina fe ra. Nayi, e a kolonma nɛn a Marigina Alatala nan na.’ ”

Babilɔn mangan Misiran yamanan tongoma nɛn

17 Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ɲɛɛ mɔxɔɲɛn nun solofereden kike singen xi singe lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

18 “Adamadina, Babilɔn mangan Nebukadane-sari bata a sofa ganla karahan, a e xa wali a xɔdɛxɛn na Tire taan xili ma, e birin bata findi teli kanne ra, e birin tungunne makotenxi, koni e nun a ganla mi sese sɔtɔxi Tire taani e saren na e wanli Tire taani.

¹⁹ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N Misiran yamanan soma nɛn Babilɔn mangan Nebukadanesari yii, a yi a nafunle birin xali, a yi a seene tongo yɛngɛni, ne yi findi a ganla saren na.

²⁰ N Misiran yamanan soma nɛn a yii a kɔntɔnna ra, amasɔtɔ e nun a ganla bata wali n xa. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

²¹ Na lɔxɔni, n na Isirayila yamaan sɛnbɛn xun masama nɛn. I tan Esekiyeli, n falan sama nɛn i dɛ yamaan tagi na waxatini, nayi e a kolonma nɛn a Alatala nan n na.”

30

Alatalaa xɔlɔn Misiran xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, nabiya falan ti, i naxa, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Ɛ gbelegbele, ɛ naxa,

‘Ee! Naxankata lɔxɔn fama!’

³ Amasɔtɔ lɔxɔn bata maso,

Alatalaa lɔxɔn bata maso,

kundaan nun gbalon lɔxɔn siyane xa.

⁴ Yɛngɛn soma nɛn Misiran yamanani.

Kɔntɔfinla soma nɛn Kusi yamanani.

Muxune faxama nɛn Misiran yi,

e nafunle yi xali,

e banxine yi rabira,

sese mi luma.”

⁵ Misiran kaane nun Kusi kaane nun Puti kaane nun Ludu kaane nun Arabi kaane nun Libiya kaane nun n ma yamaan muxuna ndee faxama nɛn silanfanna ra e bode xɔn.

⁶ “Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Misiran yamanan xɔyine kalama nɛn,
a wason nun sɛnbɛn yi ɲan.

Keli Migidoli ma siga han Sinimi yamanana
muxune faxama nɛn silanfanna ra e konni.
Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁷ A taane findima nɛn yamana rabeɲinxine yire
rabeɲinxin na,
a taane yi lu taa xɔnne ye.

⁸ Nayi, e a kolonma nɛn
a Alatala nan n na,
n na tɛɛn so Misiran yamanan na waxatin naxan
yi,
a fɔxɔ ra birane birin yi gan.”

⁹ Na lɔxɔni, n ma xɛrane sigama nɛn kunkine
kui, e sa Kusi yamanani maxa a bɔɲɛ xunbenli. E
kuisanma nɛn Misiran yamanana gbalon lɔxɔni,
amasɔtɔ na lɔxɔna a lima nɛn yati!

¹⁰ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:
N Misiran yama gbeen naxɔrima nɛn
Babilɔn mangan Nebukadanesari xɔn.

¹¹ A tan nun a ganla
naxanye ɲaxu siyane birin xa,
ne nan nasigama yamanan kaladeni.
E sa e silanfanne botinma nɛn Misiran yamanan
xili ma
e yi yamanan nafe faxa muxune ra.

¹² N Nila baa igen xɔrima nɛn,
n yi yamanan mati muxu ɲaxine ma.
N tinma nɛn xɔɲɛne yi yamanan kala,
e nun seen naxanye birin a yi.
N tan Alatala nan falan tixi.”

¹³ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:
N suxurene halagima nɛn,

n yi batu seene ꝑan Nofi taani.

Kuntigi yo mi fa luma Misiran yamanani,

n yi gaxun naso yamanan birin yi.

¹⁴ N Misiran yamanan faxa binna raxɔrima nɛn,

n yi tɛɛn so Soyan taan na,

n yi n ma kiti ragidixine rakamali No taan ma.”

¹⁵ “N na n ma xɔlɔn nagodoma nɛn Sin taani,

Misiran yamanan taa makantanxina,

n yi No taana gali gbeen birin halagi.

¹⁶ N tɛɛn soma nɛn Misiran yamanan na,

Sin taan yi yimaxa gaxuni.

No taan nabilinna yinna rabirama nɛn,

yaxune yi Nofi taan tongo yanyin na.

¹⁷ Hon taan nun Pi-Beseti taan banxulanne

faxama nɛn silanfanna ra,

taan muxune yi xali konyiyani.

¹⁸ Lɔxɔ yidimixin na a ra Tapanese taan xa

n na Misiran yamanan sɛnbɛn kala lɔxɔn naxan yi,

a wasoma a fangan naxan yi,

na yi ꝑan.

Kundaan soma nɛn taan xun na,

a banxidɛne muxune yi xali konyiyani.

¹⁹ N na n ma kiti ragidixine rakamalima nɛn

Misiran ma,

e yi a kolon a Alatala nan n na.”

Babilɔn mangan Alaa wanla kɛma Misiran ya-
manan xili ma

²⁰ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na
ꝑɛɛ fu nun kedenden kike singen xi soloferede

lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

²¹ “Adamadina, n bata yi Misiran mangan yiini
gira. Muxu yo munma a dandan singen, a yiin

munma maxidi alogo a xa yalan, a fangan sətə, a fa nə silanfanna tonge.

²² Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli Misiran mangan xili ma, n mən a yiine yigirama nən, a yiin naxan fan, e nun a yigiraxina, n yi a silanfanna rabira a yii.

²³ N Misiran kaane raxuyama ayi nən siyane ye, n yi e rayensenje ayi yamanane xun xən.

²⁴ Koni n Babilən mangan yiine senbe soma nən, n yi n ma silanfanna so a yii, n yi Misiran mangan yiine yigira, a yi lu kutunje a yetagi alo muxu maxələxin faxamatəna.

²⁵ N Babilən mangan yiine senbe soma nən, koni Misiran mangan tan senben janma nən. Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na, n na n ma silanfanna so Babilən mangan yii waxatin naxan yi, a yi a yite Misiran yamanan xili ma.

²⁶ N Misiran kaane raxuyama ayi nən siyane ye, n yi e rayensenje ayi yamanane xun xən. Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na.”

31

Misiran mangan luxi nən alo suman bili gbeena

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na je fu nun kedenden kike saxanden xi singe ləxəni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, a fala Misiran mangan nun a ganla xa, i naxa:

I maliga nde ra i ya gboni?

³ I miri feni ito ma:

Asiriya yamanan yi luxi nən

alo suman bili gbeena Liban yamanani,

naxan yiye yi sabatixi a fajin na,

a yi fətənxi ki fañi,
 a yi kuya, a konden yi texi
 dangu fətən yi wudine birin na.*

⁴ Igen bata yi a rasabati,
 bəxə bun ige tilinxin bata yi a ragbo.
 Igen yi danguma a salenne nan longori ra,
 siga burunna wudine birin ma.

⁵ Nanara, a yi kuya burunna wudine birin xa,
 a dəene bata yi sabati,
 a yiine yi kuya
 fata ige gbeen na
 naxan yi a rasabatima.

⁶ Xəline birin yi e tēn sama a yiine nin,
 burunna subene birin yi fa e diine xalima a tan
 nan bun,
 siya gbeene birin yi fa yigiya a nininna bun.

⁷ A yi rayabu a gboyani,
 a yiine yi yiriwaxi,
 bayo a salenne yi godoxi bəxən bun ma igeni pon!
⁸ A mi yi suman wudi yo ninin bun Alaa nakəni.
 Fəfə yo de mi yi fan a dəene xa nun,
 wudi gbete mi yi maliga a yiine ra.

Wudi yo mi yi maliga a ra a tofanni Alaa nakəni.

⁹ N bata yi a ratofanɲe ayi a yii sabatixine xən,
 han wudine birin yi fa a maxəxələnma Eden
 nakəni, Alaa nakəna.”

¹⁰ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a
 naxa, “Wudini ito to kuyaxi ayi, a konden yi te
 fətən yi wudine birin xa, nanara, a wasoxi ayi han!

¹¹ N yi a sa siyane mangan sagoni alogo a xa a
 suxu a ɲaxun yatən na. N bata n me a ra.

---

* **31:3: Wudi** kuyeni itoe findixi dunuɲa mangane misaala nan
 na.

12 Xəjən naxanye jaxu siyane birin xa, ne yi a səge, e yi a rabejin. A yiine yi lu biraxi geyane nun lanbanne yi. A dəene bəxin yi lu yamanan folone birin na. Siyane birin yi keli a nininna bun, e a rabejin.

13 Xəline birin yi fa dəxə a yii biraxine fari, burunna subene birin yi e malan a yiine fari.”

14 “Nayi, ige də yi wudi yo mi fa suse, a kuya alo a tan, sese konde mi fa tema fətən yi wudin bonne xa. Nayi, wudi yo mi fa lan a igen sətə han a kuya alo na. Amasətə sayaan nan nagidixi e birin ma, e siga bəxən bun faxa muxune tagi, e nun naxanye birin godoma gaburun na.”

15 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: A siga laxira yi ləxən naxan yi, n na a saya sunun namini nən, n tigi ige tilinxine nun a xude igene balan a fe ra, n yi a ige gbeene rati. N yi Liban yamanani dimi a fe ra, burunna wudine birin yi xara a fe ra.

16 N siyane birin naxuruxurun nən gaxuni a bira xuiin ma, n na a ragodo laxira yi waxatin naxan yi, e nun faxa muxune yi godo gaburun na. Nayi, Eden nakəən wudi fajin naxanye birin bata yi godo bəxən bun, Liban bəxən wudi tofajin fisaman-tenna naxanye birin yi rasabatixi ige gbeene xən dunuḡa yi nun, ne yi madəndən.

17 Naxanye yi yigiyaxi a nininna bun, a xəyine siyane ye, e nun ne fan godo nən gaburun na e bode xən, e sa sa ne fari naxanye faxa yeŋgeni.”

18 “E nun nde maliga Eden nakəən wudine ye lan ε binyen nun ε gboon ma? Anu, i fan sigama laxira yi, ε nun Eden nakəən wudine birin. I sa sama nən Ala kolontarene tagi bəxən bun ma,

naxanye faxaxi silanfanna ra. Misiran mangan nun a yamaan birin napanma na kii nin! Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

32

Sunu sigin Misiran nun a mangan xa

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na nεε fu nun firinden kike fu nun firinden xi singe lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, sunu sigin sa Misiran mangan xa. A fala a xa, i naxa:

I luxi nɛn alo yata sɛnbɛmaan siyane tagi,

alo ige yi sube magaxuxin fɔxɔ igeni,

naxan a masiga tima a baa gbeeni.

I i ya igene dunduma i sanne ra,

i yi e walanne raxa nε ayi.”

³ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N na n ma yalaan soma nɛn i xun na,

nxu nun yama gbeen malanxina,

e yi i bandun n ma yalaan na.

⁴ N na i ratema nɛn xaren na,

n yi i radin xεεne ma,

n yi xɔline birin lu e dɔxɔ i fari,

burunna subene birin yi lugo i suben na.

⁵ N na i suben naxuyama ayi nɛn geyane fari,

n yi lanbanne rafe i binbin sube dɔnxɛn na.

⁶ N yamanan birin ige sama nɛn i wunla ra,

han a geyane birin xude wunle yi rafe.

⁷ I niin na ba waxatin naxan yi,

n kore xɔnni fɔrɔma nɛn,

n yi sarene yidimi,

n yi kundaan sa sogen yε ma

kiken mi fa dεgεma.

⁸ N yanban seene birin yidimima nɛn i ya fe ra,
n yi dimi gbeen nasin i ya yamanan birin yi,
Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁹ N siya wuyaxine rakɔntɔfilima nɛn,
n na i kala feen xibarun nali siyane ma waxatin
naxan yi

hali i mi yamanan naxanye kolon.

¹⁰ N yama wuyaxi yigitεεma nɛn i ya fe ra,
e mangane yi xuruxurun gaxuni i ya fe yi,
n na n ma silanfanni te e yεtagi waxatin naxan yi.
Birin xuruxurunma nɛn gaxuni a yεεε niin na
waxatin birin,
i na faxa lɔxɔn naxan yi.”

¹¹ “Amasɔtɔ Marigina Alatala ito nan falaxi, a
naxa:

Babilɔn mangana silanfanna fama nɛn i xili ma.

¹² N na i ya gali gbeene faxama nɛn sofa wεkilεxine
silanfanna ra.

Siyaan naxan ɲaxu a birin xa,
ne Misiran yamanana wason kalama nɛn,
a ganle birin yi faxa.

¹³ N na a xuruseene birin naxɔrima nɛn Nila baa
ige gbeene dε.

Muxune sanne mi fa na igene yimaxama sɔnɔn
xuruseene torone mi fa e dunduma.

¹⁴ Nayi, n yi a lu e igene yi e raxara,
e xudene yi lu godε yεtεtenna alo turena,
Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁵ N na Misiran yamanan naxɔri waxatin naxan yi,
yamanani seene birin yi ba a yi,
n yi a muxune birin faxa,
nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na.”

16 “Sunu sigin nan na ra, a nu sama nɛn. Siyane sungutunne sunu sigini ito sama nɛn Misiran yamanan nun a yamaan birin xa, Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Sunu sigina lan yamanane fe ma

17 Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ꝑɛɛ fu nun firinden kike fu nun firinden xi fu nun suulundena, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

18 “Adamadina, gbelegbele Misiran kaane ganle fe ra, i wuga xuiin xa e nun siya sɛnbɛmane xali laxiraya yi, faxa muxune sigama dɛnaxan yi.

19 A fala e xa, i naxa,
‘I rayabu dangu nde ra?

Godo, i fa i sa Ala kolontarene fɛma!’

20 E luma nɛn faxa muxune yɛ
naxanye faxaxi silanfanna ra.

Silanfanni tɔnxi!

E nun e ganle birin xa xali.

21 Sofa sɛnbɛma danguxine falan tima a ma nɛn
laxira yi,

e nun a fɔxɔrabirane, e naxa,

‘E bata godo be, e saxi Ala kolontarene fɛma
naxanye faxaxi yɛngɛni.’ ”

22 “Asiriya mangan mato mɛnni e nun a ganle
birin,

a rabilinxi a muxune ra
naxanye faxaxi silanfanna ra.

23 E gaburune danna sa bɔxɔn nan bun pon, laxira
xɔnna ma,

mangan gaburun nabilinni.

E birin faxaxi yɛngɛn nin,

e tan naxanye yi muxune magaxuma dunuɲa yi.”

24 “Elan fan mangan mato menni,
 e nun a ganle birin a gaburun nabilinni.
 E birin faxaxi silanfanna nan na yengeni,
 e bata maluxun Ala kolontareyani,
 e tan naxanye yi muxune magaxuma dunuɗa yi,
 e bata rayagi,
 e nun naxanye birin godoma yili gbeen na.

25 A saden bata rafala faxa muxune tagi
 e nun a ganle birin a gaburun nabilinni.
 Na Ala kolontarene birin bata faxa silanfanna ra.
 Bayo e yεragaxun bata yi xuya ayi dunuɗa xun
 xɔn,
 anu iki e bata rayagi,
 e nun naxanye sigama yili gbeen na,
 e sa sa faxa muxune tagi.”

26 “Mesɛki mangan fan na
 e nun Tubali mangan nun e ganle birin e gabu-
 rune rabilinni.
 Na Ala kolontarene birin faxaxi silanfanna nan
 na,
 bayo e bata dunuɗa muxune birin magaxu.

27 E nun sofa kɛndene mi saxi yire kedenna xan yi
 ba,
 naxanye birin faxaxi Ala kolontarene ye?
 E ganla birin bata siga laxira yi
 e nun e yengε so seene.
 E silanfanne saxi e xunne bun.
 E yulubine goronna bata lu e xɔnne fari,
 bayo sofani itoe yεragaxun bata yi xuya ayi
 dunuɗa muxune ye!

28 I tan Misiran mangan fan kalaxin sama nen Ala
 kolontarene ye,
 naxanye faxaxi silanfanna ra!”

29 “Edɔn yamaan mato, a mangane nun a kuntingin naxanye sɛnbɛ yi gbo, koni e bata sa faxa muxune yɛ, naxanye faxaxi silanfanna ra! E saxi Ala kolontarene yɛ, naxanye godon yili gbeen na.”

30 “Κῶμεν φᾶxon kuntingine birin mato mɛnni, e nun Sidɔn kaane birin naxanye faxaxi, e yagixi, hali e sofane to yi muxune magaxuma. Na Ala kolontarene saxi faxa muxune yɛ naxanye faxa silanfanna ra. E yagixi e nun naxanye godoma yili gbeen na.”

31 “Misiran mangan nun a ganla birin na na faxa muxu wuyaxine to, na a masabarima nɛn a ganla fe ra naxanye faxa silanfanna ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

32 Bayo n tinxi a xa yamanane magaxu dunuɲa yi, Misiran mangan nun a ganle birin fan e sama nɛn Ala kolontarene yɛ, e nun naxanye faxaxi silanfanna ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

33

Ala yi Esekiyeli findi kantan muxun na

1 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

2 “Adamadina, falan ti i ya yamaan xa! A fala e xa, i naxa: N na yɛngɛn nakeli yamanan xili ma waxatin naxan yi, e yi muxuna nde sugandi, a yi findi kantan muxun na,

3 xa na kanna yaxune to fɛ yamanan yɛngɛdeni, a yi xɔtaan fe, a yamaan nakolon,

4 nayi, xa naxan na xɔta xuiin mɛ, a mi a yatɛ, a faxa feen goronna luma a tan nan xun ma.

5 Naxan na tondi a tuli matiyɛ na xɔta xuiin na, a faxa feen goronna luma a tan nan xun ma. Naxan

na a tuli mati a fe xuiin na, na a niin natangama nɛn.

⁶ Koni xa kantan muxun yaxune to fɛ, a mi xɔtaan fe, xa a mi yamaan nakolon, yaxune yi fa muxuna nde faxa, na kanna faxama nɛn a hakɛn ma, koni a wunla goronna luma nɛn kantan muxun xun ma.”

⁷ “Nayi, i tan adamadina, n bata i findi Isirayila yamaan kantan muxun na. Nayi, n ma falane ramɛ, i yi e rakolon n xa.

⁸ N na a fala muxu ɲaxin xa, n naxa, ‘Muxu ɲaxina, i faxama nɛn,’ xa i mi na fala muxu ɲaxin xa, i yi a rakolon fa fala a xa xɛtɛ a kira ɲaxin fɔxɔ ra alogo a xa kisi, na muxu ɲaxin faxama nɛn a hakɛn ma, koni a wunla goronna luma i tan nan xun ma.

⁹ Koni xa i muxu ɲaxin nakolon alogo a xa xɛtɛ a kɛwanle fɔxɔ ra, koni a mi tin, a faxama nɛn a hakɛn ma, koni i tan bata i niin natanga na yi.”

Muxu ɲaxin na tubi a nii rakisin sɔtɔma nɛn

¹⁰ “Adamadina, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa: Ɛ luma a falɛ, ɛ naxa, ‘Nxɔ murutɛn nun nxu yulubine goronna gbo nxu xun ma, nxu kalama e bun. Nxu nɔɛ kiʂɛ di?’

¹¹ A fala e xa, i naxa: Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, ‘Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yetɛni! N mi waxi muxu ɲaxin xa faxa, n waxi nɛn a xa xɛtɛ a kɛwanle fɔxɔ ra, a yi kisi. Ɛ xun xɛtɛ, ɛ xɛtɛ ɛ kɛwali ɲaxine fɔxɔ ra. Isirayila yamana, nanfera ɛ tinxi ɛ xa halagi?’ ”

¹² “I tan adamadina, a fala i ya yamaan xa, i naxa: Tinxin muxuna tinxinyaan mi a rakisɛ a na murutɛ n ma lɔxɔn naxan yi. Muxu ɲaxina ɲaxuyaan fan mi a halagɛ, xa a sa xɛtɛ a ɲaxuyaan

fɔxɔ ra. Xa tinxin muxun yulubin liga fɔlɔ lɔxɔn naxan yi, a tinxinya fonna mi a niin natangama.

¹³ Xa n na a fala tinxin muxun xa, n naxa, ‘I kisima nɛn,’ xa a yigi sa a tinxinyani, a yi fe ɲaxin liga, a tinxin wali yo mi fa yatɛma. A halagima nɛn a fe ɲaxina fe ra a naxan ligaxi.

¹⁴ N na a fala muxu ɲaxin xa, n naxa, ‘I faxama nɛn,’ xa a xun xanbi so a yulubini, a yi kiti kɛndɛn nun tinxinyaan liga fɔlɔ,

¹⁵ a tolimaan naxɛtɛ, a mɔn yi seen naxɛtɛ a naxan muɲaxi, a yi yamarine suxu muxun kisin naxanye xɔn, a mi fa fe ɲaxi yo liga, na kanna kisima nɛn, a mi faxama.

¹⁶ Ninan tima nɛn a yulubi fonne birin xɔn. A bata kiti kɛndɛn nun tinxinyaan liga fɔlɔ, na kanna kisima nɛn.”

¹⁷ “Anu, i ya yamana a falama, e naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi!’ Koni e tan nan ma kira mi lanxi.

¹⁸ Xa tinxin muxuna a xun xanbi so a tinxinyani, a yi fe ɲaxin liga fɔlɔ, a faxama nɛn na ma.

¹⁹ Xa muxu ɲaxina a xun xanbi so a ɲaxuyani, a yi kiti kɛndɛn nun tinxinyaan liga fɔlɔ, a kisima nɛn na fe ra.

²⁰ Anu, Isirayila yamana, ε a falama, ε naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi.’ Nayi, n na ε keden kedenna birin makitima nɛn ε kewanle ra.”

Isirayila yamanan kala fena

²¹ Nxu xali konyiyani waxatin naxan yi, na ɲɛɛ fu nun firinden kike fuden xi suulunde lɔxɔn nan yi a ra, Yerusalɛn muxu gixina nde yi fa a fala n xa, a naxa, “Taan bata kala!”

22 Koni Alatala bata yi a yiin sa n ma jinbanna ra benun na muxu gixin xa fa n fema xətənni. N dεen bata yi fulun, bobo mi yi fa n na.*

23 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

24 “Adamadina, muxun naxanye dəxi Isirayila yamana kalaxini, ne a falama, e naxa, ‘Iburahima kedenna nan yi a ra, anu, a yamanan birin tongo nən a kεen na. En tan to wuya, yamanan bata fi en tan ma en gbeen na yati!’

25 Nanara, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: ε suben donma naxan mi kəε raxabaxi, ε xaxili tixi suxurene ra, ε faxan tima, ε lan ε yi yamanan sətə nayi ba?

26 ε laxi ε silanfanne nan na, ε fe haramuxine ligama, ε yalunyaan ligama, ε lan ε yi yamanan sətə nayi ba?’

27 I ito nan falama e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kələ n yeteni, fa fala, naxanye luxi e nii ra Yerusalen taa kalaxini, ne faxama silanfanna nan na. Naxanye e gixi burunna ra, n na e luma subene nan xa, e yi e don. Naxanye luxunxi gεmε longonne nun faranne ra, fitina furen nan ne faxama.

28 N yamanan findima nən yire rabəjinxin na. A sənben naxan yi findixi a muxune waso xunna ra, n na janma a yi nən. Isirayila geyane yigelima nən, muxu yo mi dangue e yi.

29 E a kolonma nən nayi a Alatala nan n na, n na yamanan findi yire rabəjinxin na e fe xəsixine fe ra e naxanye ligaxi.’ ”

---

* 33:22: Na **bobo** feen sebəxi Esekiyeli 3.26 nun 24.27 kui.

30 “I tan adamadina, i ya yamanan muxune i ya fe falama taan nabilinna yinne xən e nun banxine dε ra, e a falama e bode xa, e naxa, ‘E fa a ramε, falan naxan kelixi Alatala ma!’

31 N ma yamaan sigama i fema, e dɔxɔ i yetagi i xuiin namεdeni. E i xuiin namεma, koni e mi a suxuma. Bayo e fala fajine nan tima, koni kunfan nan e bɔjɛni e xa tɔnɔn fen tinxintareyani.

32 I ya fe bata findi e xa sigin na, naxan fan, a naxun. E i ya falane ramεma, koni e mi e suxuma.

33 Koni na feene na rakamali, anu e waxatin bata a li, e a kolonma nεn nayi, a nabina nde yi e ye.”

34

Falana Isirayila mangane xili ma

1 Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

2 “Adamadina, falan ti Isirayila yamaan yeeratine xili ma naxanye luxi alo xuruse kantanne. I naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Gbalona Isirayila yeeratine xa naxanye e nɔxɔ luxi e yetε gbansanna xən. Xuruse kantanne mi lan e xa xuruse kurun naba ba?’

3 Anu, ε ε xuruse kurun turen donma, ε ε maxidima xuruse xabe dugine yi, ε xuruse turaxine kɔε raxabama, ε yi e don, koni ε mi ε nɔxɔ luma xuruseene xən.

4 Naxanye xadanxi, ε mi ne sɛnbε soma. Naxanye furaxi ε mi ne dandanma. Naxanye maxɔlɔxi, ε mi ne maxidima. Naxanye bata siga na xun xən, ε mi ne malanma. Naxanye lɔxi ayi, ε mi ne xən fenma, koni ε dɔxi yamaan xun na naxankatan nun naxuyaana nin.

⁵ E bata xuya ayi bayo xuruse raba mi na. E to raxuyaxi ayi, e bata findi burunna subene balon na.

⁶ N ma xuruseene bata xuya ayi geyane nun yire matexine birin fari. E bata xuya ayi bəxən birin xun xən, koni muxe mi na naxan a yengi dəxəma e xən, a yi e fen.’ ”

⁷ “ ‘Nanara, ε tan yεεratine, ε tuli mati Alatalaa falan na!

⁸ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kələ n yεtəni. Bayo yεεrati mi n ma yamaan masuxuma, e yi lu alo xuruse rabejinxine, bayo ganle fuma n ma yamaan ma, e lu alo burunna subene balona, bayo n ma xuruse rabane mi sigaxi n ma xuruseene fendeni, bayo xuruse rabane e jəxə luxi e yεtε nan gbansan xən, e mi n ma xuruseene raba,

⁹ nanara, ε tan yεεratine, ε tuli mati Alatalaa falan na!

¹⁰ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli yεεratine xili ma! N na n ma yamaan bama nən e yii. N mi fa tinma e yi n ma yamaan lu alo xuruse rabejinxine, alogo xuruse rabane nama fa e jəxə lu e yεtε gbansanna xən. N na n ma xuruseene xunbama nən e yii, e mi fa findima e balon na sənən.’ ”

¹¹ “ ‘Bayo, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N tan yεtεn nan n yengi dəxəma n ma yamaan xən, n yi e masuxu

¹² alo xuruse raba fajina a yengi dəxəma a xuruseene xən kii naxan yi, e nεma raxuyaxi ayi waxatin naxan yi. N na n ma xuruseene masuxuma na kii nin, n yi sa e xunba yirene yi e yi xuyaxi

ayi dɛnaxanye yi na waxati yidimixini kundani.

¹³ N na e raminima nɛn siyane yɛ, n yi e malan sa keli yamana wuyaxi yi, n yi e xali e yamanani. N na n yengi dɔxɔma nɛn e xɔn Isirayila geyane fari, e nun xudene dɛ e nun yamaan dɔxɔdene birin yi yamanani.

¹⁴ N na e rabama nɛn yire fajini, Isirayila yamanan geya matexine yi findi e rabaden na. E sa e matabuma mɛnne nin e rabade fajini, e yi e dɛge yire sabatixine yi Isirayila geyane fari.

¹⁵ N tan yɛtɛna n ma xuruseene rabama nɛn, n yi matabun fi e ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁶ Xuruseen naxan lɔxi ayi, n na fenma nɛn. Naxan sigaxi na xun xɔn, n mɔn fama nɛn na ra. Naxan maxɔlɔxi, n yi na dandan. Naxan xadanxi, n yi na sɛnbɛ so. Koni naxan turaxi e nun naxan sɛnbɛn gbo, n ne faxama nɛn. N na n ma xuruseene rabama kiti kɛndɛn nin.’ ”

¹⁷ “ ‘ɛ tan naxanye luxi alo n ma xuruse kuruna, Marigina Alatala ito nan falaxi ɛ xa, a naxa: n mɔn kitin sama nɛn xuruse nun xuruse tagi, e nun kontonna nun kɔtɔn tagi.

¹⁸ Na mi ɛ kɛnɛnxi ba, ɛ lu ɛ dɛge yire fajini? Naxan don daxi a ra, ɛ mɔn waxi na nan yibodon feyi ɛ sanna ra ba? ɛ mi ɛ wasa soɛ ige sariɲanxin minni ba? ɛ mɔn waxi a dɔnxɛn duɲdu feen nin ba?

¹⁹ N ma xuruseene lan ba, e donseen don ɛ naxan yibodonxi, e yi igen min ɛ bata naxan duɲdu ɛ sanna ra?’ ”

²⁰ “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N tan yɛtɛn kitin sama nɛn xuruse turaxin nun xuruse xɔsixin tagi.

21 Bayo, ε bata xuruse xadanxine tuntun ε ρinginna nun ε tungunna ra, ε lu e kudunηε ε fenne ra han ε yi e kedi,

22 n na n ma xuruseene rakisima nεn alogo e yii seene nama fa lu yaxune sagoni. N kitin sama nεn xuruseene tagi.

23 N xuruse raba keden pe dɔxɔma nεn e xun na, naxan e rabama, n ma walikεεn Dawuda. A e masuxuma nεn, a yi findi e yεεratiin na.*

24 N tan Alatala findima nεn e Ala ra, n ma walikεεn Dawuda yi findi e yεεratiin na. N tan Alatala nan falan tixi.

25 N bɔηε xunbeli layirin xidima nεn nxu nun ne tagi, n yi yamanan sube xajene raxɔri, alogo e xa dɔxɔ burunna ra makantanni, e yi xi fɔtɔnne yi.

26 N na e nun n ma yire sariɲanxin nabilinna barakama nεn, n yi tulen nafa a waxatini, e yi findi duba tulene ra.

27 Wudine bogima nεn xεene ma, bɔxɔn yi sansi bogine ramini. Yamaan luma nεn bɔηε xunbenli e yamanani. Nayi, e a kolonma nεn a Alatala nan n na, n na e konyiyaan kala waxatin naxan yi, n yi e xunba muxune yii naxanye e ɲaxankatama.

28 Siyane mi fa e yii seene tongoma sɔnɔn, sube xajene mi fa e donma sɔnɔn. E luma nεn bɔηε xunbenli, muxu yo mi fa e magaxuma.

29 N xεε fajine yitɔnma nεn e xa naxanye xili minima, fitina kamε yo mi fa e tɔrɔma yamanani. Siyane mi fa e rayage sɔnɔn.

30 Nayi, e a kolonma nεn a n tan Alatala e xɔn, e Ala. E mɔn yi a kolon a e tan nan findixi n ma

---

* 34:23: Na feen mɔn seβexi Yoni 10.16 kui.

yamaan na, Isirayila kaane. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

³¹ ε tan adamadiine luxi nen alo n ma xuruse kuruna, ε tan naxanye dɔxi n ma xuruse rabadeni. N tan nan ε Ala ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

35

Nabiya falana Edən kaane xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa:

² “Adamadina, i yεε rafindi Seyiri geyaan ma, i yi nabiya falan ti a xili ma!

³ A fala a ma, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N bata keli ε xili ma

ε tan naxanye Seyiri geya yireni.

N na n yiini bandunma nen ε xili ma,

n yi ε konna findi yire rabejinxin na feu!

⁴ N na ε taane kalama nen,

ε konna yi findi yire rabejinxin na.

Nayi, ε a kolonma nen

a Alatala nan n na.’ ”

⁵ “ ‘Amasɔtɔ ε bata habadan xɔnnantenyaaan namara, ε yi Isirayila kaane lu e faxa silanfanna ra, gbalon fa e ma waxatin naxan yi, e e hakene saranna defexin sɔtɔ waxatin naxan yi.

⁶ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yeteni! N na ε sama nen faxa tiin sagoni, a yi lu ε sagatanje. Bayo faxa tiin mi rapaxuxi ε tan ma, faxa tiin luma nen ε sagatanje.

7 N Seyiri geya yiren findima nɛn yire rabeɲinxin na fefe! Naxan yo na dangu na yi, n yi na kanna faxa.

8 N na ε geyane rafema nɛn muxu faxaxine ra. Naxanye faxama silanfanna ra, ne birama nɛn ε yire matexine nun ε mɛrɛmɛrɛne nun ε xudene birin yi.

9 N na ε konna findima nɛn yire rabeɲinxin na habadan,

muxu yo mi fa dɔxɔma ε taane yi.

Nayi, ε a kolonma nɛn

a Alatala nan n na.’ ”

10 “ ‘Bayo ε bata a fala, ε naxa, “Isirayila nun Yuda yama firinni itoe nun e yamanane findima nɛn nxu gbeen na, nxu yi dɔxɔ e yi.” Anu, Alatala fan yi na yi!

11 Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yetɛni. E xɔlɔn nun xɔxɔlɔnna naxan yitaxi Isirayila kaane ra ε xɔnnantenyani, n na ε suxuma nɛn na ra! N na n yetɛ makenɛnma nɛn e xa, n na ε makiti waxatin naxan yi.

12 Nayi, ε a kolonma nɛn a n tan Alatala bata ε fala ɲaxine birin mɛ Isirayila geya yirene xili ma, ε naxanye falaxi, ε naxa, “E konna bata halagi, a yi findi nxu balon na.”

13 E bata ε yetɛ yite n tan xili ma ε falane yi, ε yi konbine ti n xili ma, n tan yetɛɛn yi e mɛ.’ ”

14 “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Yamanane birin na lu sɛwani waxatin naxan yi, n na ε konna tan naxɔrima nɛn fefe!

15 E sɛwa nɛn Isirayila yamaan kɛɛ bɔxɔn kala feen na, n ma yamana. Nayi, n na ε fan konna

ligama na kiini nən. Seyiri geya yiren findima nən yire rabənxin na, e nun Edən yamanan birin. Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na.’ ”

36

Isirayila yamaan mən xetema nən e bəxəni

¹ “Adamadina, nabiya falan ti Isirayila geyane xa! A fala e xa, i naxa, ‘Isirayila geyane, ε tuli mati Alatalaa falan na!

² Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo yaxune bata gele ε ma, e naxa, “Yɔ! Habadan geyani itoe bata findi nxu tan nan gbee ra!” ’

³ Nayi, nabiya falan ti, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo ε rabilinna muxune birin bata kata ε raxərideni, e yi ε naxankata alogo ε xa findi siya gbətəye gbeen na, muxune yi ε magele, e yi ε xili kala,

⁴ nanara, Isirayila geyane, ε tuli mati Marigina Alatalaa falan na! Marigina Alatala ito nan falaxi lan geyane nun yire matexine nun xudene nun mərəməre ne nun yire kalaxine nun taa rabənxine fe ma, ε rabilinna siya gbətəne bata fu naxanye ma, e mən yi ε magele.

⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata falan ti siya gbətəne xili ma n ma xanuntenya gbeeni n ma yamaan xa, e nun Edən taane birin xili ma, naxanye n ma yamanan findixi e gbeen na naxanaxa gbeen nun xənnantenyani, e yi a xuruse rabadene tongo!’

⁶ Nanara, nabiya falan ti Isirayila yamananana fe yi. A fala geyane nun yire matexine nun xudene nun mərəməre ne xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito

nan falaxi, a naxa: Siyane bata ε makonbi han! Nayi, n xələxin falan tima e xili ma nən n ma xanuntenya gbeeni n ma yamaan xa.

7 Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata n kələ n yiini texin na, fa fala ε rabilinna siyane e yete nan nayagima e konbine xən.’ ”

8 “ ε tan Isirayila geyane, ε jingima nən, ε yi ε bogin namini Isirayila kaane xa, n ma yamana, bayo na feene fa waxatin bata a li.

9 N fama nən ε fema, n na n yeε rafindima nən ε ma, ε tan geyane bima nən, ε yi e si.

10 N muxune rawuyama ayi nən ε fari, Isirayila yamaan birin. Muxune dəxəma nən taane yi, e mən yi yire kalaxine ti.

11 N muxune nun xuruseene rawuyama ayi nən ε tan geyane fari. E wuyama ayi nən, e yi diine bari. N mən tinma nən muxune yi dəxə ε tan geyane fari alo a fələni, n yi ε rasabati alo waxati danguxine yi. Nayi, ε a kolonma nən a Alatala nan n na.

12 N na a ligama nən muxune yi sigan ti ε tan geyane yiren birin yi, Isirayila kaane, n ma yamana, ε yi findi e keε bəxən na, ε mi fa findima e diine faxa xunna ra sənən.’ ”

13 “ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo a falama ε ma fa fala ε tan geyane bata muxune halagi, ε yi findi ε yetena yamana diine faxa xunna ra,

14 nanara, ε mi fa muxu yo halagima sənən. ε mi fa findima ε yamana diine faxa xunna ra sənən. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

15 ε mi fa siyane konbi ti xuiin mema sənən,

siyane mi fa ε rayarabima sənən, ε mi fa ε yamaan nabirama sənən! Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹⁶ Marigina Alatala yi a fala n xa, a naxa,

¹⁷ “Adamadina, Isirayila kaane yi dəxi e yamanani waxatin naxan yi, e a sarijanna kala nən e fe raba kiine nun e kewanle xən, e fe raba kiin yi findi fe xəsixin na n yεε ra yi alo naxanla nema kike wanli.

¹⁸ Nayi, n na n ma xələn nagodo nən e xili ma e to faxan tixi yamanani, e yi a sarijanna kala e suxurene xən.

¹⁹ Nanara, n na e raxuyaxi ayi siyane yε yamanane birin yi, n yi e makiti e sigati kiin nun e kewanle xən.

²⁰ E na yi siga dənaxanye birin yi siyane yε, e yi n xili sarijanxin sarijanna kalama nən bayo muxune yi a falama e ma nən, e naxa, ‘Alatalaa yamaan nan e ra, anu e kelixi a yamanan nin.’

²¹ Nanara, n yi wa n xili sarijanxin natanga feni e ma, Isirayila yamaan yi naxan sarijanna kalama siyane tagi e siga dənaxanye yi.”

²² “Nanara, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N mi ito ligama ε tan Isirayila yamaan xan ma fe ra, koni n na a ligama n xili sarijanxin nan ma fe ra ε naxan sarijanna kalaxi siyane tagi ε siga dənaxanye yi.

²³ N na n xili gbeen sarijanna mayitama nən, ε naxan sarijan kalaxi siyane yε. Nayi, siyane a kolonma nən a Alatala nan n na, n na n ma sarijanna mayita ε xən waxatin naxan yi siyane yεtagi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

24 “ N na ε bama nen siyane ye, n yi ε malan keli yamanane birin yi, n yi ε xali ε bəxəni.

25 N na ε rasarijanma nen ige sarijanxin na, n yi a xuya ε ma, ε yi rasarijan. N na ε rasarijanma nen ε fe xəsixine nun ε suxure feene birin ma.

26 N bəje nenən fima nen ε ma, n yi nii nenən sa ε yi. N bəje xədexen bama nen ε yi alo gəməna, n yi bəje fajin sa ε yi.

27 N na n ma Nii Sarijanxin sama nen ε yi, n yi a liga, ε yi bira n ma tənne fəxə ra, ε n ma sariyane suxu, ε yi e liga.

28 E dəxəma nen yamanani n naxan so ε benbane yii, ε yi findi n ma yamaan na, n yi findi ε Ala ra.

29 N na ε rakisima nen ε fe xəsine birin ma. N bogi seene raminima nen, n yi a rawuya ayi, kamən mi fa ε suxe sənən!

30 N wudi bogine nun sansine rawuyama ayi nen alogo ε nama fa rayarabi kaməni sənən siyane ye.

31 Nayi, ε sigati ki jaxin nun ε kəwali jaxine fe rabirama nen ε ma, ε yi nimisa ε hakene nun ε kəwali xəsixine fe ra ki fajil!

32 N mi na ligama ε tan xan ma fe ra, ε xa a kolon Isirayila yamana! E yagi ε kəwanle fe ra ki fajil! Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

33 “ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε rasarijan ε hakene birin ma bəxən naxan yi, n mən taane rafema nen, yire kalaxine mən yi ti,

34 xεε kalaxine mən yi bi alogo e nama lu rabəjinxi dangu muxune yetagi.

35 E a falama nen nayi, e naxa, “Yamanani ito naxan yi kalaxi, a bata lu alo Eden nakəna. Taan naxanye yi kalaxi, e yi rabəjin, na taa xənne mən bata ti, e findi muxune dəxəde makantanxine ra.”

³⁶ Nayi, siyaan naxanye na lu ε rabilinni, ne a kolonma nən a n tan Alatala nan bata yire kalaxine ti, n mən yi xεε rabejinxine bi. N tan Alatala nan falan tixi, n na a ligama nən.’ ”

³⁷ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N mən tinma nən Isirayila yamaan xa n fen, n yi e mali. N muxune rawuyama ayi nən alo xuruseene.

³⁸ Taa kalaxine rafema nən muxune ra alo xuruse kurune Yerusalen yi sali ləxəne yi naxanye bata rasarijan Ala xa. Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na.”

37

Ala yi muxu xənnε yita Esekiyeli ra fe tooni alo xiyena

¹ Alatala sənben yi so n yi, a Nii Sarijanxin yi n xali lanbanna nde tagi, dənaxan yi rafexi faxa muxune xənnε ra.

² A yi n nasiga ti e tagi na yiren birin yi, anu e yi gbo na han, e bata yi xara ayi fefe!

³ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, xənni itoe niin mən nəε birε e yi ba?” N yi a yabi, n naxa, “Marigina Alatala, i tan nan keden pe na kolon!”

⁴ A yi a fala n xa, a naxa, “Nabiya falan ti xənni itoe xa! A fala, i naxa, ‘Xəri xaraxine, ε Alatalaa falan namε!

⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi xənni itoe xa, a naxa: N niin birama ε yi nən, ε yi keli sayani!

⁶ N na ε fasane sama nən ε ma, n fati bəndən nun ε fati kidin sa ε ma, n mən yi ε niin bira ε yi alogo ε xa keli sayani. Nayi, ε a kolonma nən a Alatala nan n na.’ ”

⁷ N yi nabiya falan ti xonne xa alo a yamarixi n ma kii naxan yi. N yi nabiya falan tima waxatin naxan yi, xuina nde yi mini, alo se ramaxa xuina, xonne yi e maso e bode ra.

⁸ N yi a to fasane bata sa xonne ma, fati benden yi sa e ma, fati kidin yi e ye maluxun, koni e nii mi yi e yi singen.

⁹ Nayi, Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Nabiya falan ti foyen xa! Adamadina, nabiya falan ti a xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: I tan foyena, keli bəxən tongon naaninne yi, i fa so faxa muxuni itoe yi alogo e xa keli sayani.’ ”

¹⁰ N yi nabiya falan ti alo a yamari n ma kii naxan yi. Niin yi bira e yi, e mən yi keli sayani, e ti e sanne xunna. Gali senbemaan nan yi a ra naxan yi gbo mumε!

¹¹ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, Isirayila yamaan birin nan xəri itoe ra. E luma a fale, e naxa, ‘Nxu xonne bata xara. Yigi yo mi fa nxu xa! Nxu bata lə ayi!’

¹² Nanara, nabiya falan ti, i a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε gaburune rabima nən, n yi ε rate yinla ra, ε tan n ma yamana. N mən fama nən ε ra Isirayila yamanani.

¹³ E a kolonma nən nayi, n ma yamana, a Alatala nan n na, n na ε gaburune rabi waxatin naxan yi, n yi ε rate!

¹⁴ N na n ma Nii Sarijanxin birama ε yi nən, ε yi keli sayani, n mən yi ε dəxə ε yamanani. Nayi, ε a kolonma nən a n tan Alatala nan falan tixi, n yi a liga. Alatalaa falan nan na ra.’ ”

Ala mayitaxunna bama nɛn Isirayila nun Yuda tagi

¹⁵ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹⁶ “Adamadina, yegena nde tongo i yi ito kɛrɛndɛn a fari, fa fala Yuda gbeena e nun Isirayila kaan naxanye a fɔxɔ ra. I mɔn xa yege gbɛtɛ tongo, i ito kɛrɛndɛn a ma fa fala Eframi a yegena, Yusufu gbeena e nun Isirayila yamaan naxanye birin a fɔxɔ ra.

¹⁷ Yegene ratugun alogo e xa findi yege kedenna ra i yii.

¹⁸ Xa i ya yamanan muxune i maxɔdin, e naxa, ‘I mi ito bunna falama nxu xa ba?’

¹⁹ I xa e yabi, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N Yusufu a yegen tongoma nɛn, naxan Eframi yii, e nun Isirayila bɔnsɔnna naxanye a fɔxɔ ra, n yi a tugun Yudaa yegen na, e findi yege kedenna ra. E findima nɛn kedenna ra n yii.’”

²⁰ “I sɛbɛnla kɛrɛndɛnma yegen naxanye fari, ne xa lu suxi i yii e yetagi.

²¹ I yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na Isirayila kaane bama nɛn siya gbɛtɛne tagi e sigaxi dɛnaxanye yi, n yi e malan keli yiren birin yi, n yi e raxɛtɛ e yamanani.

²² N na e findima nɛn yama kedenna ra yamanani, Isirayila geyane fari, manga kedenna yi lu e birin xun na, e mi fa findima siya firinna ra, e mɔn mi fa yitaxunɲɛ mangaya firinna ra.

²³ E mi fa e yetɛ raxɔsima e suxurene nun e batu se haramuxine nun e murutɛ feene xɔn. N na e rakisima nɛn e yulubi rabadene birin ma, n yi e

rasarijan. E findima nen n ma yamaan na, n yi findi e Ala ra.

²⁴ N ma walikεen Dawuda nan findima e mangan na, xuruse raba keden peen yi lu e yeε ra. E n ma sariyane nun n ma tonne suxuma nen, e yi e liga.

²⁵ E dɔxɔma nen yamanani n denaxan soxi n ma walikεen Yaxuba yii, ε benbane dɔxɔ denaxan yi. E dɔxɔma nen menni, e tan nun e diine nun e diine diine han habadan, n ma walikεen Dawuda yi findi e mangan na habadan!

²⁶ N bɔɲε xunbeli layirin xidima nen nxu nun ne tagi, a findi habadan layirin na. N na e rasabatima nen, n yi e rawuya ayi, n yi n ma yire sarijanxin lu e tagi habadan!

²⁷ N dɔxɔden luma nen e tagi, n findi e Ala ra, e findi n ma yamaan na.

²⁸ Nayi, siyane a kolonma nen a n tan Alatala nan Isirayila rasarijanxi, n na n ma yire sarijanxin lu e tagi waxatin naxan yi habadan.’ ”

38

Nabiya falan Manga Gogo xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, i yeε rafindi Manga Gogo Magogo kaan ma, Meseki nun Tubali* manga gbeena, i nabiya falan ti a xili ma.

---

* **38:2: Tubali nun Meseki** a fe seβexi Dunuɲa Fɔlon 10.2-3 nun Esekiyeli 27.13 kui. **Gogo nun Magogo** findixi Alaa yamaan yaxune misaala nan na. E fe mɔn seβexi Lankeɲmaya 20.8 kui.

³ A fala a xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli i xili ma Gogo, Meseki nun Tubali manga gbeena.

⁴ N karafen birama nen i deni, n yi i karahan, n yi i ramini i konni ε nun i ya ganla birin, e nun i ya soone nun i ya soo ragine, naxanye yengε so seene ye**ba**xi, e nun sofa gali gbeena ye masansan wure lefa gbeen nun a xurin suxi naxanye yii naxanye fatan yengεn soε silanfanna ra.

⁵ Perise kaane nun Kusi kaane nun Puti kaane fan sigama nen i fɔxɔ ra, ye masansan wure lefaan nun wure kɔmɔtin naxanye yii.

⁶ E nun Gomεε kaane nun e sofa ganle birin, e nun Beti-Togarama kaane, naxanye keli kɔmεn fɔxɔni, e nun e ganle birin, e nun siya wuyaxine sigama nen i fɔxɔ ra.’ ”

⁷ “ ‘Keli, i yi i yitɔn, ε nun gali gbeen naxanye birin i fɔxɔ ra, bayo i tan nan dɔxi e birin xun na.

⁸ Lɔxɔna nde, n na a ragidima i ma nen jεε wuyaxi dangu xanbini, i siga na yamanan xili ma naxan muxuye futuxuluxi silanfanna bun ma, naxanye kelixi yamana wuyaxi yi, e sa e malan Isirayila geyane fari naxanye bata yi lu rabejinxi xabu waxati xunkuye. E birin bata keli siyane ye, e yi lu dɔxi bɔjε xunbenli.

⁹ E nun ε ganle birin kelima nen e nun siya wuyaxine, ε yi fa e yamanani alo tule gbeena, alo kundaan naxan sama yamanan xun ma.’ ”

¹⁰ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Na lɔxɔni, miriyane soma nen i bɔjεni, i yi kɔte jaxini tɔn.

¹¹ I a falama nen, i naxa, “N sa fuma nen yamana makantantaren ma, n yi muxune yengε nax-

anye bɔɲɛ xunbelixi, e lanni, naxanye dɔxi taane yi yinna mi naxanye rabilinni, naxanye taan so dɛɛye mi balanma wurene ra.

¹² N na e yii seene tongoma nɛn yɛngɛni, n yi e nafunle muɲa.” Muxune mɔn bata dɔxɔ taa xɔnna naxanye yi, i sa fuma nɛn ne ma, yamaan naxan naminixi siya gbɛtɛne yɛ, naxanye bata xuruseene nun nafunla sɔtɔ, naxanye dɔxi dunuɲa tagini.

¹³ Saba nun Dedan nun Tarasisi yulane nun e sofa sɛnbɛmane birin a falama nɛn i ma, e naxa, “I faxi yɛngɛ yi se tongoden nin ba? I ya ganla malanxi nafunla nan muɲadeyi ba, alogo e xa gbɛtin nun xɛmaan xali, e yi xuruseene nun nafunla tongo, e yi se wuyaxi tongo yɛngɛni?” ’ ”

¹⁴ “Nanara, adamadina, nabiya falan ti. A fala Gogo xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Isirayila kaane na lu bɔɲɛ xunbenli lɔxɔn naxan yi, n ma yamana, i na kolonma nɛn.

¹⁵ I fama nɛn, i sa keli i dɔxɔdeni sogeteden kɔmɛn fɔxɔni pon, ɛ nun siya wuyaxin naxanye i fɔxɔ ra, e birin dɔxi soone fari, yama gbeena, gali sɛnbɛmana.

¹⁶ I sa fuma nɛn Isirayila kaane ma, n ma yamana, alo kundaan naxan sama yamanan xun ma. Waxati famatɔni, n na i rafama nɛn n ma yamanan xili ma alogo siyane xa n kolon, n na n ma sariɲanna mayita i tan xɔn e yɛtagi waxatin naxan yi.’ ”

¹⁷ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N falan ti i tan nan ma fe yi Isirayila nabine xɔn waxati danguxine yi ba, n ma walikɛne? Na waxatini, e nabiya falane ti nɛn ɲɛɛ wuyaxi bun, fa fala a n na i rasigama nɛn n ma yamaan xili ma.

18 Na lɔxɔni, Gogo fama nɛn Isirayila yamanan xili ma, n bɔɲɛn yi te, n xɔlɔ han! Marigina Alatalaa falan nan na ra.

19 N fitinaxina a ragidi nɛn n ma xɔlɔ gbeeni, fa fala na lɔxɔni bɔxɔn xuruxurun gbeen tima nɛn Isirayila yi.

20 Yɛxɛne nun xɔline nun burunna subene nun niimaseene birin xuruxurunma nɛn gaxuni n yɛtagi, e nun muxun naxanye birin bɔxɔ xɔnna fari. Geyane godoma nɛn, tintin yirene birin yi wuru, yinne birin yi bira bɔxɔni.

21 N yɛngɛn nakelima nɛn Manga Gogo xili ma n ma geyane birin fari. Birin silanfanna tongoma nɛn a ngaxakedenna xili ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

22 N Gogo makitima nɛn fitina furen nun sayaan na, n tule gbeen nun balabalan kɛsɛne nun dole tɛɛn nafa a xili ma e nun a ganle nun siya wuyaxin naxanye a fɔxɔ ra.

23 N na n ma gboon nun n ma sariɲanna mayi-tama nɛn, n yi a liga siya wuyaxine yi n kolon. Nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na.’ ”

39

Fala gbɛtɛ Manga Gogo xili ma

1 “Adamadina, nabiyi falan ti Manga Gogo xili ma, a fala a xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli i xili ma Gogo, Meseki nun Tubali manga gbeena.

2 N na i karahanma nɛn, i yi keli i ya yamanani sogeteden kɔmɛnna ma pon, n yi i xali Isirayila geyane fari.

³ N na i ya xanla ragarinma ayi nɛn, a bira i kɔmɛnni, n yi i ya xalimakunle rayolon i yifanni.

⁴ I faxama nɛn Isirayila geyane fari, i tan nun i ya ganle nun siyaan naxanye birin i fɔxɔ ra. N yi i binbin lu xɔline nun burunna subene bun e balon na.

⁵ I faxama nɛn burunna ra, bayo n tan bata a fala. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁶ N tɛɛn nafama nɛn Magogo yamanani, e nun na kanne konni naxanye birin dɔxi ige tagi bɔxɔne yi bɔɲɛ xunbenli. Nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na.

⁷ N na a ligama nɛn Isirayila kaane yi a kolon a n xinla sariɲan. N mi fa n ma yamaan luyɛ sɔnɔn e yi n xinla sariɲanna kala. Nayi, siyane a kolonma nɛn a n tan Alatala nan sariɲan Isirayila yamanani.’ ”

⁸ “ ‘Marigina Alatalaa falan ni ito ra: Na feene fama nɛn, e yi rakamali. N falan tixi na lɔxɔn nan ma fe yi.

⁹ Nayi, Isirayila kaane minima nɛn taani, e yi yaxune yɛngɛ so se biraxine matongo, e yi e gan yegen na, yɛ masansan wure lefa xurin nun a xungbene, e nun xanle nun xalimakunle nun yɛngɛ so dunganne nun tanbane. Ne mi gan ɲanɲɛ han ɲɛɛ solofere.

¹⁰ E mi yege fenɲɛ burunna ra, e mi se sɛgɛ fɔtɔnne yi, bayo yaxune yɛngɛ so seene nan ganma yegene ra. Naxanye e yii seene tongo yɛngɛni, e fan ne yii seene tongoma nɛn yɛngɛni. Naxanye e nafunla ba e yii, e fan yi ne nafunla ba e yii. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹¹ “ ‘Na lɔxɔni, n sigatine lanban yiren find-

ima nɛn gaburu soon na Manga Gogo xa Isirayila yamanani fɔxɔ ige daraan sogeteden binni. A kiraan bolonma nɛn dangu muxune yɛɛ ra bayo Gogo maluxunma mɛnna nin e nun a ganla birin, mɛnna yi xili sa Gogo a ganla lanbanna.

¹² Isirayila yamana e maluxunma nɛn kike solofere alogo yamanan xa rasarijan.

¹³ Yamanan muxune birin e maluxunma nɛn, na yi findi xunna kenla ra e xa, n na n ma binyen makɛnɛn lɔxɔn naxan yi. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹⁴ “Muxune sugandima nɛn, e yi yamanani siga binbine fendeni waxatin birin. Muxu faxaxin naxanye bɔxɔn fari ma, muxu gbɛtɛye yi dangu ne maluxunɲɛ. Na fɔlɔma nɛn kike solofere na dangu, e yi bɔxɔn nasarijan na kiini.

¹⁵ Na muxun naxanye danguma yamanani, na nde keden na muxune xɔnne to, a taxamasenna tima nɛn mɛnni alogo gaburu geene xa sa e maluxun Gogo a ganla mɛɛmɛɛni.

¹⁶ E mɔn taana nde xili sama nɛn mɛnni fa fala “Galiya.” Yamanan nasarijanma na kii nin.’ ”

¹⁷ “Adamadina, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: A fala xɔliin sifan birin xa, e nun burunna subene birin, i naxa, ‘E ɛ malan, ɛ fa, ɛ malan sa keli yiren birin yi, ɛ fa n ma saraxa suben dondeni, n tan yɛtɛɛn naxan bama ɛ xa. Saraxa gbeen nan na ra Isirayila geyane fari! E suben donma nɛn, ɛ yi wunla min.

¹⁸ E sofa wɛkilɛxine subene donma nɛn, ɛ yi dunuɲa mangane wunla min, naxanye faxaxi alo kontonne nun yɛxɛɛne nun kɔtɔne nun turane, e birin naturaxi alo Basan yamanan xuruseene.

19 $\text{\textcircled{E}}$ turen donma $\text{\textcircled{n}}$ n ma saraxani n naxan bama $\text{\textcircled{\epsilon}}$ xa, $\text{\textcircled{\epsilon}}$ wasa a ra. $\text{\textcircled{E}}$ wunla minma $\text{\textcircled{n}}$ alo $\text{\textcircled{d}}$ lona han $\text{\textcircled{\epsilon}}$ xun magi a ra.

20 $\text{\textcircled{E}}$ lugoma $\text{\textcircled{n}}$ soone suben nun soo ragine suben na n ma donse dondeni, e nun sofa $\text{\textcircled{w}}$ ekilexine nun $\text{\textcircled{y}}$ eng $\text{\textcircled{\epsilon}}$ sone sifan birin suben na.' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

21 "N na n ma binyen mayitama $\text{\textcircled{n}}$ siyane tagi, siyane birin yi n ma kiti saxin to, n na n $\text{\textcircled{s}}$ enben nagodo e xili ma waxatin naxan yi.

22 Nayi, keli na $\text{\textcircled{b}}$ xon ma han waxati famatona, Isirayila yamana a kolonma $\text{\textcircled{n}}$ a Alatala nan n na, e Ala.

23 Nayi, siyane a kolonma $\text{\textcircled{n}}$ a Isirayila kaane yulubine nan ma fe a ligaxi e sigaxi konyiyani, e to tinxintareyaan liga n na, n yi n $\text{\textcircled{y}}$ etagin luxun e ma, n yi e sa e yaxune sagoni alogo e xa e faxa $\text{\textcircled{y}}$ engeni.

24 N na e saranma $\text{\textcircled{n}}$ e fe $\text{\textcircled{x}}$ sixine nun e murute feene ra, n yi n $\text{\textcircled{y}}$ etagin luxun e ma."

25 "Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Iki, n $\text{\textcircled{m}}$ on $\text{\textcircled{x}}$ etema $\text{\textcircled{n}}$ Yaxuba $\text{\textcircled{b}}$ onsonna muxu $\text{\textcircled{s}}$ uxine ra, n kininkininma $\text{\textcircled{n}}$ Isirayila kaane birin ma, n yi n $\text{\textcircled{s}}$ obe so alogo birin xa n xili sarijanxin binya.

26 Nayi, e $\text{\textcircled{j}}$ inanma $\text{\textcircled{n}}$ e yagin $\text{\textcircled{x}}$ on e nun e tinxintareyaan naxanye birin ligaxi n na. E $\text{\textcircled{m}}$ on luma $\text{\textcircled{n}}$ makantanni e $\text{\textcircled{b}}$ xoni, muxune mi fa e yimaxama.

27 N na e ramini siyane $\text{\textcircled{y}}$ e waxatin naxan yi, n na e malan sa keli e yaxune yamanane yi, n na n ma sarijanna mayitama $\text{\textcircled{n}}$ e $\text{\textcircled{x}}$ on siya wuyaxine $\text{\textcircled{y}}$ etagi.

²⁸ Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na, e Ala, amasoto hali n to e raxuyaxi ayi siyane tagi konyiyani, n mon e malanma nen e konni, n mi e sese luma na.

²⁹ N mi fa n yetagin luxunma e ma nayi sonon, bayo n na n ma Nii Sarihanxin nagodoma nen Isirayila yamaan fari. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

40

Ala yi a Batu Banxi nenena fe makenen Esekiyeli xa

¹ Nxo konyiyaan jee mononen nun suulunden kike singen xi fude loxonni, Yerusalen taan kalan jee fu nun naanindeni, na loxon yeteni, Alatala yi n tongo, a yi siga n na na yi.

² Ala yi n xali Isirayila yamanani fe tooni alo xiyena. A yi n nate geya matexina nde fari banxine yi tixi naxan sogeteden yiifari foxoni alo taana.

³ A yi n xali menni, n yi dapoxona nde to, a kiin luxi alo wure gbeela. Taa dugi lutin yi suxi a yii e nun tamina, se maliga sena. A yi tixi dena nde ra.

⁴ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i yeen ti, i tuli mati, i yengi sa feni itoe birin xon n naxanye yitama i ra, amasoto i faxi be na nan ma, i yi sa a fala Isirayila yamaan xa i na naxan birin to.”

Alaa Banxi nenen yinna so dena

⁵ N yi a to, yinna nde yi Ala Batu Banxin nabilinxi a yiren birin yi. Se maliga tamin yi suxi na muxun yii a kuya nongonna ye sennin, koni na tamin nongonne yi kuya nongonna yeteen xa. Nongonna keden e nun yii kuiin yee keden nan yi

e kuyan na nun. A yi yinni gboon maliga, e nun se maliga tamin kuyan yi lan. A yiteen fan nun se maliga tamin kuyan yi lan.

⁶ Na xanbi ra, a yi siga yinna so dεεn na dεnaxan yi yεε rafindixi sogeteden ma. A yi te tedene ma so mεnna kui. A yi yinna so dεεn fari binna maliga, na kuyana, se maliga tamin yε keden.

⁷ Konkodine nan yi rafalaxi yinna so dεεn kanke, kantan tiine yi tiyε yiren naxanye yi. Ne birin yi kuya se maliga tamin yε keden keden, e yigbona, a yε keden. Nɔngɔnna yε suulun nan yi kantan tiine konkodine longonne ra. So dεεn mini dεεn yinna kuiin ma, na yi kuya se maliga tamin yε keden.

⁸ Na muxun mɔn yi na so dε palaan maliga naxan yi yinna kuiin binni:

⁹ A yi kuya nɔngɔnna yε solomasεxε. A banxin kankeni gbona, nɔngɔnna yε firin. Na so dε palaan yi a kui nεn, a yεε rafindixi Ala Batu Banxin ma.

¹⁰ Yinna so dεεn naxan yi sogeteden binni, kantan tiine konkɔ saxanne nan yi rafalaxi a so dεεn kanke a fɔxɔ firinna birin yi. Ne birin yi lan. E birin yi tagi kuya kii kedenni.

¹¹ A yi dεni gboon maliga, nɔngɔnna yε fu, a kuyana, nɔngɔnna yε fu nun saxan.

¹² Sansandina nde yi tixi kantan tiine konkone yεtagi, a yitena nɔngɔnna yε keden. Kantan muxune konkone tan yigbona nɔngɔnna yε sennin, e kuyana, a yε sennin.

¹³ A yi so dεεn yiren maliga, keli sansandi keddenna konden ma han gbεtε bode fɔxɔni, na yigbona, nɔngɔnna yε mɔxɔjεn nun suulun.

¹⁴ A yi so dεεn palaan maliga kantan tiine

konkone yeṭagi, na kuyana, nɔngɔnna ye tonge sennin. Na yi sa danxi yinna so dɛɛn kui xiin nan ma.

¹⁵ Keli yinna so dɛɛn fari ma xiin ma han so dɛɛn kui xiin palana, nɔngɔnna ye tonge suulun.

¹⁶ Foye sodene nan yi palaan banxi kankene birin ma wure sansanne tixi naxanye ma kantan tiine konkone yiren birin yi. Ndee fan yi so dɛɛn palaan ma. Banxi kanken naxanye yi kantan tiine konkone longonne ra, tugu yii sawurane nan yi kɛrɛndɛnxi ne rayabu seen na.

Ala Batu Banxin yinna kuina

¹⁷ A yi n xali Ala Batu Banxin yinna kui. Na yinna kuiin nabilinna yitɔnxi gɛmɛ dɔxine nan na bɔxɔn ma a lonna ra, a yi rabilinxi konko tonge saxan nan na naxanye yi dɔxi yinna ra.

¹⁸ A kuiin nabilinna birin yi dɔxi gɛmɛ malax-unxine nan na alo lonna. A rabilinna yi magodo yinna kuiin tagiyaan xa.

¹⁹ A yi a kuyan maliga, keli yinna fari ma xiin so dɛɛn palaan yeṭagin ma han Ala Batu Banxin yinna kui xiina. Na yi lan nɔngɔnna ye kɛmɛ ma sogeteden mabinna nun a kɔmɛn fɔxɔn fan xa.

Kɔmɛn fɔxɔn yinna so dɛna

²⁰ Yinna so dɛɛn naxan yi yeɛ ra findixi sogeteden kɔmɛnna ma, a yi na kuyan nun a yigboon maliga.

²¹ Kantan muxune konkone, saxan be binni, saxan be binni, e nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dɛɛn palana, ne nun yinna so dɛɛn boden birin yi lan, a kuyana nɔngɔnna

yε tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna yε mɔxɔɔɛn nun suulun.

²² Na so dɛɛn foye sodene nun a kantan tiine konkone nun a tugu yii sawura kɛɛndɛnxine, ne birin nun so dɛɛn boden gbeene yi lan naxan yi yɛɛ ra findixi sogeteden binna ma. San tide solofere nan yi teden na a so dɛɛn palaan yɛtagi.

²³ Ala Batu Banxin yinna kui xiin so dɛna nde yi yinna kɔmɛn fɔxɔn so dɛɛn yɛtagi, alo a yi kii naxan yi sogeteden mabinni. Na muxun yi na kuyan maliga keli yinna fari ma xiin so dɛɛn ma han yinna kui xiin so dɛna, nɔngɔnna yε kɛmɛ.

Yinna yiifari fɔxɔn so dɛna

²⁴ A yi ti n yɛɛ ra siga yinna yiifari fɔxɔn mabinni, n yi so dɛ gbɛtɛ to naxan yi yɛɛ rafindixi yiifari fɔxɔn ma. A yi a yirene maliga, na fan yi lan bonne ma.

²⁵ Foye sodene yi yinna so dɛɛn nun a so dɛ palaan yiren birin ma alo bonne yi kii naxan yi. A kuyana, nɔngɔnna yε tonge suulun, a yigbona nɔngɔnna yε mɔxɔɔɛn nun suulun.

²⁶ San tide solofere nan yi teden na a so dɛɛn palaan yɛtagi. Banxi kanken yi rayabuxi tugu yii sawura kɛɛndɛnxine nan na kantan tiine konkone longonne ra.

²⁷ Ala Batu Banxin yinna kui xiin so dɛna nde fan yi yiifari fɔxɔni. Na muxun yi a kuyan maliga keli yinna kui xiin so dɛɛn ma han yinna fari ma xiin so dɛna, nɔngɔnna yε kɛmɛ.

Yinna kui xiin so dɛɛne

28 Na xanbi ra, a yi fa n na Ala Batu Banxin yinna kui xiini, n so a yiifari ma so dεen na. A yi so dεen maliga, na fan nun bonne birin yi lan.

29 Kantan muxune konkone nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dεen palana, ne nun so dεen bonne birin yi lan. Foye sodene yi so dεen nun a palaan yiren birin ma. A kuyana, nɔngɔnna yε tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna yε mɔxɔpɛn nun suulun.

30 So dεene palaan naxanye yi yinna ma, ne yi kuya nɔngɔnna yε mɔxɔpɛn nun suulun, e yigbona nɔngɔnna yε suulun.

31 So dεen palaan yi yεε rafindixi yinna fari ma xiin nan ma, a senbetenne yi rayabuxi tugu yii sawura kerendɛnxine nan na. San tide solofere nan yi deden na.

32 Na xanbi ra, a yi fa n na yinna kui xiin sogeteden mabinni, a yi so dεen maliga, na fan nun bonne birin yi lan.

33 Kantan muxune konkone nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dεen palana, ne nun so dεen bonne birin yi lan. Foye sodene yi so dεen nun a palaan yiren birin ma. A kuyana, nɔngɔnna yε tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna yε mɔxɔpɛn nun suulun.

34 A so dεen palaan yi yεε rafindixi yinna fari ma xiin nan ma. A senbetenne yi rayabuxi tugu yii sawura kerendɛnxine nan na. San tide solofere nan yi deden na.

35 Na xanbi ra, a yi fa n na kɔmɛn fɔxɔn so dεen na, a yi a maliga. E nun bonne birin yi lan.

36 Kantan muxune konkone nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dεen palana,

ne nun so dεen bonne birin yi lan. Foye sodene yi a yiren birin ma. A kuyana, nɔngɔnna ye tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna ye mɔxɔɲen nun suulun.

³⁷ A so dεen palaan yi yeε rafindixi yinna fari ma xiin nan ma. A senbetenne yi rayabuxi tugu yii sawura kerendɛnxine nan na. San tide solofere nan yi teden na.

Saraxane yitɔnma konkon naxanye kui

³⁸ Konkona nde yi sansanna so dε palane kui saraxa xuruse gan daxine yi maxama dɛnaxan yi.

³⁹ Tabali firin firin yi so dεen palaan fɔxɔ firinna birin yi xuruseene yi kɔε raxabama dε naxanye yi alogo e xa ba saraxa gan daxin na hanma yulubi xafari saraxana hanma yangin saraxana.

⁴⁰ Tabali firin firin mɔn yi so dεen palaan be binna nun be binni teden dɛxɔn yinna kui xiin kɔmɛn fɔxɔn so dεen na.

⁴¹ Nayi, tabali naanin yi so dεen be binni, naanin be binni, e birin malanxina tabali solomasεεε xuruseene yi kɔε raxabama dɛnaxanye yi.

⁴² Tabali naanin gbɛtɛye fan yi na yi naxanye rafalaxi gɛmε masolixine ra saraxa gan daxine fe ra, e birin kuyana nɔngɔnna ye keden e nun a tagi, e yigbona nɔngɔnna ye keden nun a tagi, e yitena nɔngɔnna ye keden. Waliseene nan yi ne fari xuruseene kɔε raxabama naxanye ra alogo e xa ba saraxa gan daxin na hanma saraxa gbɛtɛ.

⁴³ Banxin kanken yi rayabuxi a rabilinna birin yi sawura kerendɛnxine nan na naxanye rabinya yi yiin ye keden liyε. Tabanle yi rafalaxi saraxa subene nan ma fe ra.

Saraxaraline konkone

⁴⁴ Konko firin yi yinna kui xiin kui, kedenna kōmen fōxōn so dēen dēxōn, a yēē rafindixi yinna kuiin ma, kedenna yiifari fōxōn so dēen dēxōn a yēē rafindixi yinna kuiin ma.

⁴⁵ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Konkon naxan yinna kui xiin kōmen fōxōni, saraxaraline nan gbee na ra naxanye Ala Batu Banxin feene xun na.

⁴⁶ Konkon naxan yinna kui xiin yiifari fōxōni, saraxaraline nan gbee na ra naxanye saraxa ganden feene xun na. Sadōki* yixetene nan ne ra, Lewi bōnsōnna muxune. Ne gbansanna nan nōē e masoē Alatala yētagi e a wanle kē.”

⁴⁷ Na xanbi ra, a yinna kui xiin kuiin maliga. A kuyana nōngōnna yē kēmē, a yigbona nōngōnna yē kēmē. Saraxa ganden yi Ala Batu Banxin yētagi.

Ala Batu Banxina

⁴⁸ A yi fa n na Ala Batu Banxin tanden ma, a yi a so dēen palaan maliga. A sēnbetenne yigboon nabinyana nōngōnna yē suulun suulun. A dēni gbona nōngōnna yē fu nun naanin. Banxi kanken naxanye yi so dēen be binna nun be binni, ne kuyana nōngōnna yē saxan saxan.

⁴⁹ Nayi, Ala Batu Banxin so dēen palaan birin yigboon yi nōngōnna yē mōxōjē nan na, a kuyana nōngōnna yē fu nun firin keli dēen ma siga yēen na. Te yi tima san tidene nan fari. Sēnbetēn keden keden nan yi tixi so dēen be binna nun be binni.

41

¹ Na muxun yi n xali banxin kui yire sarijanxi

---

* **40:46: Sadōki** a fe seβexi Mangane Singen 2.35 kui.

singeni. A yi a senbetenne maliga, a foxo kedenna yigboon nongonna ye sennin, a foxo kedenna boden fan nongonna ye sennin.

² Banxin deni gbona, nongonna ye fu, banxi kanken naxanye den be binna nun be binni, nongonna ye suulun suulun. A mon yi banxin kui yire sarijanxi singen maliga, a kuyana nongonna ye tonge naanin, a yigbona nongonna ye moxone.

³ A yi so banxin kui yire sarijanxi firinden, a yi a so den senbetenne maliga, e firinna birin yigbona, nongonna ye firin firin. A so deni gbona nongonna ye sennin. Banxi kanken naxan yi den be binna nun be binni, nongonna ye solofere solofere.

⁴ A yi banxin kuiin yire sarijanxi firinden kuyan maliga, nongonna ye moxone, a yigbona nongonna ye moxone. A yi a fala n xa, a naxa, "Yire Sarijanxi Fisamantenna ni ito ra."

⁵ A yi Ala Batu Banxin kanken maliga, a yigbona nongonna ye sennin. Konkodine yi banxin kui a rabilinna birin yi, e yigbona nongonna ye naanin.

⁶ Konkodin naxanye yi banxin kui a rabilinni, ne mon yi e bode fari kore banxiramaan na han dexo saxan, a dexo yo dexo konkodi tonge saxan saxan. Konkodine nan yi banxi kanken kui xiine senbe soma. E yi nde bama banxi kanken fari ma xiini gboon na, koni e mi yi se bama banxi kanken kui xiini gboon na.

⁷ Konkodine yigboon yi sigama fari se, e nema tema bayo a yi tema nde be banxi kanken na. Muxune yi noe te te seene ma keli boxoni, sa te kore banxin firinden han a saxandeni.

⁸ N yi a to a banxin yirena nde yi konkodine ma e bun ti seen na, na yigbona se maliga tamin ye keden, naxan yi lanxi nongon kuyen ye senninna ma.

⁹ Konkodine banxi kanken fari ma xiini gboon yi nongonna ye suulun nan na. Yirena nde magenla yi Ala Batu Banxin

¹⁰ nun saraxaraline banxine tagi, na yigbona nongonna ye maxonε Ala Batu Banxin nabilinna birin yi.

¹¹ Deene yi konkodina ndee ma naxanye yi rabiye lan na yiren ma, kedenna komen foxon ma, kedenna yiifari foxon ma. Sigatidena nde yi lu banxin nabilinna birin yi, na yigbona nongonna ye suulun.

¹² Banxina nde yi yeε rafindixi yinna kuiin ma a sogegododen binni, na yigbona nongonna ye tonge solofere. Na banxin kankeni gboon yi nongonna ye suulun nan na a rabilinna birin yi. Banxin kuyana nongonna ye tonge solomanaanin.

¹³ Na muxun yi Ala Batu Banxin maliga, a kuyana nongonna ye kemε. Yire magenla nun banxin bonna fan nongonna ye kemε.

¹⁴ Yinna kui xiin sogetede binna fan, nongonna ye kemε. Ala Batu Banxin yi lu na tagiyani.

¹⁵ Na muxun yi banxin maliga naxan yeε yi rafindixi yinna kuiin ma Ala Batu Banxin xanbi ra. Banxin nun banxi kui yiren naxanye a foxo firinna birin yi, na birin malanxin kuyana nongonna ye kemε.

Ala Batu Banxin yire sarijanxi singen nun a firindena e nun a so de palaan naxan yeε yi rafindixi yinna kuiin ma

¹⁶ e nun e dε yirene nun e foye sode yixurine nun banxine kui yiren naxanye na yire saxanne rabilinxi, farinne yi saxi na banxi kankene birin ma e rayabu seen na han e so dεene. Banxi lonna nun banxi kanken yi rayabuxi farinne nan na siga han foye sodene. Foye sodene fan yi nεe balanje nεn.

¹⁷ Banxin yire sarijanxi firinden so dεen xun ma e nun yire sarijanxi firinne rabilinne banxi kankene birin ma,

¹⁸ maleka gubugubu kan sawurane nun tugu yine sawurane yi masolixi mεne nan ma. Tugu yii sawurane yi solixi maleka gubugubu kan sawurane longonne ra. Yεtagi firin firin nan yi maleka gubugubu kan sawurane ma.

¹⁹ Yεtagi keden yi luxi alo adamadiin gbeena naxan yi yeε rafindixi tugu yii kedenna ma. Yεtagin bonna yi luxi alo yatan yεtagin naxan yi yeε rafindixi tugu yiin bonna ma. Ne yi solixi Ala Batu Banxin yiren birin ma.

²⁰ Keli banxin yire sarijanxi singen lonna ma siga han a so dεen xun ma, maleka gubugubu kan sawurane nun tugu yii sawurane nan yi solixi banxi kanken ma.

²¹ Yire sarijanxi singen dε rati wudine yi rafalaxi tongon naanin nan ma, fe mi yi naxanye ti kiin na. Yire Sarijanxi Fisamantenna dε rati wudine fan yi na kii nin.

²² Se ralixine dεxε se tabanla yi na yi, a yitena nεngonna ye saxan, a fεxε firinne birin yigbona, nεngonna ye firin firin. A tongonne nun a bun tiin nun a dεxεnne yi rafalaxi wudin nan na. Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Tabanla ni ito ra,

naxan Alatala yetagi.”

²³ Yire sarijanxi singen nun Yire Sarijanxi Fisamantenna firinne birin, de firin nan yi tixi e so deen na.

²⁴ E de firinne yi rabima yiifanna nun komenna nan ma.

²⁵ Maleka gubugubu kan sawurane nun tugu yii sawurane yi solixi yire sarijanxi singen deen ma alo naxanye yi banxi kankene ma. Wudi xunna soon yi rafalaxi so de palaan so deen xun ma.

²⁶ Foye sode yixurine yi so de palaan dexonne ma wure sansanna naxanye ma, tugu yii sawurane yi solixi banxi kanken ma foye sodene foxo firinne birin yi. Wudi xunna soon yi rafalaxi konkodine fan yetagi.

42

Saraxaraline banxine

¹ Na muxun yi ti n yee ra komen foxoni, mini yinna kui xiin fari ma, a fa n na banxin dexon ma naxan yi yinna komen foxon yetagi yinna kui xiin xon ma.

² Na banxin kuyana nongonna ye keme, a yigbona nongonna ye tonge suulun, a deen yi rabima komen foxon nan ma.

³ Nongonna ye moxone yi luxi Ala Batu Banxin nabilinni, geme daxine fan yi yinna fari ma xiin de a lonna ra. Banxini ito yi menne nan longori ra. Kore banxin daxode saxan nan yi a ra Ala Batu Banxin kore banxin yetagi.

⁴ Konkon naxanye yi kore banxine kui, sigatiden yi danguma ne birin tagi banxin kui. Sigatideni gbona, nongonna ye fu, a kuyana nongonna ye keme. Konkone yi rabima komen foxon nan ma.

⁵ Konkon naxanye yi kore banxin faxa ra xiine kui, ne yi yixurun dangu a laberaxine ra bayo sigatidene yi nde baxi e yigboon na dangu firinna bonne ra.

⁶ Konkon naxanye yi kore banxin xuntagi, $\text{senb\epsilon\tau\epsilon n}$ yo mi yi ne ma alo e yi yinna ma kii naxan yi. E $\text{m\acute{o}n}$ yi yixurun dangu kore banxin singen nun a firinden konkone ra.

⁷ Konkon naxanye yi rafalaxi banxini yinna fari ma xiin mabinni, ne yi danxi banxin tagiyaan nin, e kuyana $\text{n\acute{o}ng\acute{o}nna}$ $\text{y\epsilon}$ tonge suulun.

⁸ Konkon naxanye yi yinna mabinni banxin kui, ne kuyana $\text{n\acute{o}ng\acute{o}nna}$ $\text{y\epsilon}$ tonge suulun, koni konkon naxanye yi yire sarijanxin mabinni, ne kuyana $\text{n\acute{o}ng\acute{o}nna}$ $\text{y\epsilon}$ $\text{k\epsilon m\epsilon}$.

⁹ So yi tima banxin sogeteden mabinna nin keli yinna fari ma xiin binni siga labe ra konkone kui.

¹⁰ Yiifari $\text{f\acute{o}x\acute{o}ni}$, banxina nde fan yi yinna fari ma xiin $\text{y\epsilon}$ tagi Ala Batu Banxin yinna kui xiin ma, konkone fan yi na banxin kui.

¹¹ Sigatidena nde yi konkone tagi. Na banxin nun banxin naxan yi $\text{k\acute{o}m\epsilon n}$ $\text{f\acute{o}x\acute{o}ni}$, ne firinna birin kuyan nun e yigboon yi lan e nun e so $\text{d\epsilon\epsilon ne}$ nun e $\text{y\epsilon ba}$ kiina. Yiifari $\text{f\acute{o}x\acute{o}n}$ banxin so $\text{d\epsilon\epsilon ne}$

¹² nun $\text{k\acute{o}m\epsilon n}$ $\text{f\acute{o}x\acute{o}n}$ banxin konkone so $\text{d\epsilon\epsilon ne}$ birin yi lan. So yi tima konkone longonna ra sigatiden nan $\text{x\acute{o}n}$ keli sogeteden binni.

¹³ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Banxin naxanye $\text{k\acute{o}m\epsilon n}$ $\text{f\acute{o}x\acute{o}n}$ nun yiifari $\text{f\acute{o}x\acute{o}ni}$, naxanye ra-bima Ala Batu Banxin yinna kui xiin kuiin binni, saraxaraline nan gbee ne ra, naxanye walima Alatala $\text{y\epsilon}$ tagi, e saraxa sarijanxi fisamantenne subene donma $\text{d\epsilon naxan}$ yi. Na saraxa sarijanxi

fisamantenne ramarama mēne yi nēn alo bogi se saraxane nun yulubi xafari saraxane nun yangin saraxane bayo na yirene sarijan.

¹⁴ Saraxaraline na so yire sarijanxin longonne ra, e mi nōε minε, siga yinna fari ma xiin kui fō e na e saraxaraliya wali dugine ba e ma, e yi e lu na bayo ne sarijan. Ne lan nēn e xa dugi gbεtεye ragodo e ma benun e xa siga yamaan yirene yi.”

¹⁵ A yelixina Ala Batu Banxin kuiin yirene maligε, a yi siga n na, mini sogeteden so dεεn na, a yinna fari ma xiin maliga.

¹⁶ A yi yinna sogeteden mabinna maliga se maliga tamin na, a kuyana nōngōnna yε kεmε suulun.

¹⁷ A yi yinna kōmēn fōxōn maliga se maliga tamin na, a kuyana nōngōnna yε kεmε suulun.

¹⁸ A yi yinna yiifari fōxōn maliga se maliga tamin na, a kuyana nōngōnna yε kεmε suulun.

¹⁹ A yi yinna sogeteden binna maliga se maliga tamin na, a kuyana nōngōnna yε kεmε suulun.

²⁰ A yinna fari ma xiin yirene birin maliga na kii nin, a kuyan nun a yigbona, nōngōnna yε kεmε suulun. A yi rabilinxi yinna nan na alogo se sarijanxine nun se gbεtεye xa fata.

43

Alaa nōrōn mōn yi xεtε a banxini

¹ Na muxun yi n xali so dεεn binni, naxan yi yεε rafindixi sogeteden binna ma.

² Nayi, n yi Isirayilaa Alaa nərən to fε sa keli sogeteden binni. A xuiin yi luxi alo ige walanna xuina, bəxən yi mayilenma a nərən na.*

³ N yi fe toon nan tima alo xiyena. Na yi luxi nən alo n fe toon naxan ti Ala to yi fama taan kaladeni. Na fe toone mən yi luxi alo n naxan to Kebari baan dε.† Nayi, n yi bira, n yεtagin yi lan bəxən ma.

⁴ Alatalaa nərən yi so dεen na naxan yi sogeteden binni.

⁵ Alaa Nii Sarijanxin yi n tongo a yi n xali Ala Batu Banxin yinna kui xiini. Alatalaa nərən yi banxin nafexi.

⁶ Na muxun yi tixi n fema waxatin naxan yi, n yi muxuna nde xuiin mε naxan yi falan tima banxini.

⁷ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, n ma manga gbəden luma be nin. N na n sanna tima be nin. N luma nən be Isirayila kaane tagi habadan. Isirayila yamaan nun e mangan mi fa n xili sarijanxin sarijanna kalama e yalunyaan xən sənən, e nun e mangane binbine xən e suxure batudene yi.

⁸ E dəxəden so dεen yi rafalaxi n dəxəden so dεen nan dεxən, e yi e banxin dε rati wudine ti n ma banxin dε rati wudine dεxən. Yin keden peen nan gbansan yi nxu tagi, nayi e bata n xili sarijanxin sarijanna kala e kεwali xəsixine xən. Nanara, n yi e raxəri n ma xələni.

---

* **43:2:** Esekiyeli bata yi *Alaa nərən* to sigε sogeteden binni. Iki, a mən bata a to fε sa keli mənni. Na feen mən seβexi Esekiyeli 10.19 nun 11.23 kui. † **43:3:** Yerusalən *kala* feen seβexi Esekiyeli 9.1 kui. *Kebari baana* fe seβexi Esekiyeli 1.1-3 kui.

⁹ Iki e fa e yalunyaan masigama nɛn n na, e nun e mangane binbine, n yi lu e tagi habadan.”

¹⁰ “Adamadina, Ala Batu Banxini ito ti kiin yɛba Isirayila kaane xa alogo e xa yagi e hakɛne ra, e yi e miri na banxin ti kiin ma.

¹¹ Xa e yagi e kɛwanle birin na, i xa banxini ito ti kiin yɛba e xa, a yirene tima e bode xɔn kii naxan yi e nun a mini dɛɛne nun a so dɛɛne, a birin ti kiin nun a sariyane nun a tɔnne birin. Feni itoe birin sɛbɛ e xa alogo e xa a ti kiine rakamali, e yi a tɔnne birin suxu.

¹² Alaa banxin sariyan ni ito ra: Geyaan xun-tagin nun a rabilinna birin sariyan han! Banxin sariyan nan na ra.”

Saraxa gandena fe

¹³ “Saraxa ganden nafala kiin ni i ra. A yɛbaxi nɔngɔn kuyen yɛɛn nan ma, nɔngɔnna naxan kuya nɔngɔnna yɛtɛɛn xa: yii kuiin yɛɛ keden nan saxi nɔngɔn keden fari. Folon naxan yi saraxa ganden nabilinni, na yi ratilin nɔngɔnna yɛ keden, a yigbona nɔngɔnna yɛ keden, a jinginna yi lanxi nɔngɔnna tagiin nan ma a rabilinni. Saraxa gandeni teen ni i ra:

¹⁴ a yi rafalaxi nɛn alo tedene keli saraxa ganden bundɔxɔn bunna ma han a dɔxɔ singena, nɔngɔnna yɛ firin. Na yireni gbona nɔngɔnna yɛ keden. Keli a dɔxɔ singen ma han a firindena, nɔngɔnna yɛ naanin. Na yireni gbona nɔngɔnna yɛ keden.

¹⁵ Saraxa ganden xunna fan yi mate na birin xa a tagiyani nɔngɔnna yɛ naanin, tɛɛn yi saraxane ganma dɛnaxan yi. Feri naanin yi tixi a tongon naaninne ma.

16 Tεεn ganma denaxan yi, na yi kuya nongonna ye fu nun firin, a yigbo nongonna ye fu nun firin, tongon naanin nan yi a ma.

17 Denaxan yi na laben na, na fan yi kuya nongonna ye fu nun naanin, a yigboon fan nongonna ye fu nun naanin. A jinginna yi mate a xa a rabilinni nongonna tagi. Na yi yinla lu a fari a rabilinni naxan yigbo nongonna ye keden. Saraxa ganden teden yi yeε rafindixi sogeteden binna nan ma.”

18 A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Sariyane ni i ra lan saraxa ganden ma, a na ti lɔxɔn naxan yi, alogo saraxa gan daxine xa ba mɛnni, yulubi xafari wunla yi xuya na.

19 I xa tura bulan keden so Lewi bɔnsɔnna saraxaraline yii, naxanye findixi Sadɔki yixetene ra, naxanye walima n yetagi alogo a xa ba yulubi xafari saraxan na. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

20 I xa a wunla nde tongo, i yi a sa saraxa ganden ferin naaninne ma, i yi nde sa na laben na saraxa ganden dɔxɔ firinden tongon naaninne ma e nun a jinginna fari na rabilinni. Nayi, i saraxa ganden nasarijanma nɛn, i yi Ala solona a fe yi.

21 Turaan naxan baxi yulubi xafari saraxan na, i xa na tongo, i yi a gan yirena nde yi, yire sarijanxin fari ma denaxan yɛbaxi lan na feen ma.”

22 “Xi firindeni, i yi kɔtɔn ba yulubi xafari saraxan na fe mi naxan na, saraxa ganden yi rasarijan alo a liga turaan na kii naxan yi.

23 I na yelin a rasarijanje, i xa tura bulanna ba

saraxan na fe mi naxan na e nun kontonna, fe mi naxan na, naxan tongoxi xuruse xunxurine ye.

²⁴ I xa e rali Alatala ma, saraxaraline yi foxon xuya e fari, e yi e ba saraxa gan daxin na Alatala xa.

²⁵ I xa kotō keden ba yulubi xafari saraxan na lōxō yo lōxō xi solofere, i mōn yi tura bulan keden nun konton keden ba saraxan na keli xuruse xunxurine ye, fe mi naxanye ra.

²⁶ Ala xa solona saraxa gandena fe yi xi solofere alogo a xa rasarijan, a yi ratinme.

²⁷ Na lōxōne na dangu, fōlō xi solomasexede lōxōn ma, saraxaraline xa ε saraxa gan daxine nun bōje xunbeli saraxane ba saraxa ganden fari, n yi ε yisuxu, Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

44

Sariyane lan Alaa Banxina fe ma

¹ Na muxun yi n xali yire sarijanxin yinna fari ma xiin so deen binni, naxan yi yee rafindixi sogeteden binna ma. A yi ragalixi.

² Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Deni ito luma ragalixi nen, a mi rabima. Muxu yo mi dangun be, amasōtō Alatala bata so be ra, Isirayilaa Ala. A luma nen balanxi.

³ Koni mangan tan nōe dōxe nen be alogo a xa a dege Alatala yetagi. A soma so deen palaan nan xōn, a mōn minima mēn nan na.”

⁴ Na muxun yi n naso kōmen ma deen na Ala Batu Banxin yetagi. N yi na mato, n yi Alatalaa nōrōn to, a yi Alatalaa banxin nafexi. N yi bira, n yetagin yi lan bōxōn ma.

⁵ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, a liga i yeren ma, i yεεn ti ki faji, i tuli mati, i yi n ma falane birin name lan Alatalaa banxin tōnne nun a sariyane fe ma. A liga i yeren ma naxanye daxa e so banxini e nun naxanye nōε minε yire sarijnanxini.

⁶ A fala Isirayila yama murutεxin xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata wasa ε kewali xōsixine ra, Isirayila yamana.

⁷ ε bata tin siya gbεtεne xa so n ma yire sarijnanxin kui, Ala kolontaren naxanye mi banxulanxi, alogo e xa n ma banxin naharamu. ε yi donseene nun turen nun wunla ralima n ma waxatin naxan yi, ε yi n ma layirin kala ε kewali xōsixine xōn.

⁸ ε mi ε yengi dōxi wanle xōn n ma se rasarijnanxine fe yi, koni ε siya gbεtεye nan tixi wanla ra ε jōxōni n ma yire sarijnanxini.

⁹ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Xōjε yo mi soma n ma yire sarijnanxini Ala kolontaren naxanye mi banxulanxi, hali xōjεn naxan dōxi Isirayila kaane tagi.’ ”

¹⁰ “ ‘Lewi kaan naxanye e masiga n na, Isirayila kaane e mε n na waxatin naxan yi, e yi e xun xanbi so n yi, e bira suxurene fōxō ra, ne e hakεn goronna tongoma nεn.

¹¹ Nanara, e nōε walε nen n ma yire sarijnanxini, e yi e yengi dōxō n ma banxin yinna so dεεne xōn, e yi wali banxini, e yi xuruseene kōε raxaba saraxa gan daxine ra e nun saraxa gbεtεye yamaan xa, e ti yamaan yεε ra, e wali e xa.

¹² Koni, bayo e yi suxurene kima yamaan xa nun, e yi Isirayila yamaan bira hakεni, nanara, n

bata n kəlb n yiini texin na, fa fala e haken goronna luma nen e xun ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹³ Nayi, e mi fa nəe e masoe n na, e yi saraxarali wanle ke, e yi duba naxan na nun. E mi fa nəe e masoe n ma se rasarijanxine ra hanma n ma saraxa sarijanxi fisamantenne. Nayi, e yagima nen lan e kewali xəsixine ma.

¹⁴ Anu, n na n Batu Banxin wanle soma nen e yii, wanla naxanye birin lan a ke, e ne birin kema nen.’ ”

¹⁵ “ ‘Koni Lewi bənsənnə saraxaraliin naxanye mən findixi Sadəki yixetene ra, naxanye e yengi dəxə n ma wanle xən n ma yire sarijanxini, Isirayila kaane to yi e masigama n na, ne e masoma n na nen, e yi wali n yetagi. E tima nen n yetagi, e xuruse turen nun wanla rali n ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁶ E tan nan soma n ma yire sarijanxini, e tan nan e masoma n ma tabanla ra alogo e xa lu n ma wanla ke, e yi e yengi dəxə n ma wanla xən.

¹⁷ Nayi, e na so Ala Batu Banxin yinna kui xiin deene ra, e xa e maxidi taa dugine yi. E nama yexee xabe dugin so, e nema wale n Batu Banxin yinna kui xiin deene ra waxatin naxan yi hanma banxin kui.

¹⁸ E taa dugi namune soma nen e xun na, e yi taa dugi wantanne so. E nama tagixidi xidi e tagi kuye wolonna fe ra.

¹⁹ E nema sigē yinna fari ma xiini, yamaan denaxan yi, e dugin naxanye soxi walideni, e xa ne sa yire sarijanxin palaan kui, e yi dugi gbete ye so e ma, alogo yamaan xa ratanga e dugi rasarijanxine ma.’ ”

20 “ ‘Saraxaraline nama e xunna bi mumε, koni e xa e xunna maxaba benun e xun σεχεν xa kuya ayi.

21 E sese nama dɔlɔn min benun e xa so Ala Batu Banxin yinna kui xiin kui.

22 Saraxarali yo nama kaɲa gilɛn futu hanma ɲaxanla naxan nun a xεmɛn fataxi. E xa Isirayila kaa sungutunna nan futu hanma saraxaralina nde a kaɲa gilɛna.’ ”

23 “ ‘Naxan sariɲan e nun naxan mi sariɲan, saraxaraline xa yamaan xaran na tagi rabaan ma, e xa a yita e ra naxan haramuxi e nun naxan daxa.

24 Xa kitin muxuna ndee tagi, saraxaraline xa kitin sa e tagi alo sariyana a falaxi kii naxan yi. E xa n ma sariyane nun n ma tɔnne suxu lan n ma sali lɔxɔne birin ma, e yi n ma Matabu Lɔxɔne rasariɲan.

25 Saraxaraliin mi lan a yetε a sariɲanna kala muxuna nde binbin xɔn, fɔ xa a li a baba hanma a nga nan faxaxi hanma a diina nde hanma a ngaxakeden xεmɛna hanma a magilɛna nde naxan mi futuxi.

26 Na xanbi ra, fɔ a mɔn xa a yetε rasariɲan, a yi legedenna ti han xi solofere benun a xa a wanla fɔɔ.

27 A na so walideni yire sariɲanxin yinna kui xiini lɔxɔn naxan yi, a xa yulubi xafari saraxan ba a yetε a fe ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

28 “ ‘Saraxaraline keɛni ito nan sɔtɔma: N tan nan findima e keɛn na. E nama sese so e yii e gbee bɔxɔn na Isirayila yamanani bayo n tan nan findima e keɛn na.

29 E bogi se saraxane nan donma, e nun yulubi

xafari saraxane nun yangin saraxane nun seen naxanye birin nalixi Ala ma Isirayila yamanani. Ne nan findima e gbeen na.

³⁰ Saraxaraline nan gbee ε sansi bogi singene ra e nun seen naxanye birin baxi kiseene ra n xa Isirayila kaane nafunle ra. Muxune xa e bogi se dinxi singene so e yii alogo n xa barakan sa e denbayane fe yi.

³¹ Koni saraxaraline nama xəline nun subene don naxanye faxaxi e yete ma hanma burunna suben naxanye faxaxi.’ ”

45

Bəxəni taxun fena

¹ “Yamanan na yitaxun Isirayila bənsənnə tagi waxatin naxan yi, ε yirena nde lu Alatala xa bəxə sarijanxin na, a kuyana nəngənnə ye wuli məxəjən nun suulun, a yigbona nəngənnə ye wuli məxəje. A birin nasarijanma nən.

² Na kui, bəxəna nde luma nən yire sarijanxin xa naxan tongon naaninne kuyan lan, nəngənnə ye keme suulun. Bəxə magenla xa lu yire sarijanxin nabilinni nəngənnə ye tonge suulun.

³ Na bəxə sarijanxin kui, yirena nde xa lu a danna, a kuyana nəngənnə ye wuli məxəjən nun suulun a yigbona nəngənnə ye wuli fu. Yire sarijanxin tima mənna nin, yire sarijanxi fisamantenna.”

⁴ “Yire sarijanxin nan mənna ra yamanani. Saraxaraline nan gbee mənna ra naxanye wanla ra yire sarijanxini, naxanye walima Alatala yetagi. E banxine luma mənna nin, a mən yi findi bəxə sarijanxin na yire sarijanxin xa.

⁵ Yirena nde mən luma nən Lewi bənsənna mux-
une gbeen na naxanye walima Ala Batu Banxini, a
kuyana nəngənna yε wuli məxəjən nun suulun, a
yigbona nəngənna yε wuli fu. A findima nən e kεen
na alogo e xa taane ti e dəxədene ra.

⁶ Yire gbεε luma nən a danna taan gbeen na bəxə
sarijanxin dεxən, a yigbona nəngənna yε wuli
suulun, a kuyana nəngənna yε wuli məxəjən nun
suulun, na yi findi Isirayila yamaan birin gbeen
na.”

⁷ “Bəxəna nde mən luma nən a danna mangan
xa fələ bəxə sarijanxin ma sa dəxə fəxə igen na
sogegododen binni, a mən yi fələ bəxə sarijanxin
bode fəxən ma sa dəxə yamanan danna ra sogete-
den binni. A bəxən nun Isirayila bənsən kedenna
gbeen birin kuyan xa lan, keli yamanan danna ma
sogegododen binni han sogeteden binna.

⁸ Mən nan findima a kεε bəxən na Isirayila ya-
manani. Nayi, n ma kuntigine mi fa n ma yamaan
jaxankatama sənən, koni e yamanan luma nən
Isirayila yamaan yii, birin nun a bənsənna kεε
bəxəna.”

Kuntigin lan a xa naxan liga

⁹ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: ε bata
a radangu ayi, Isirayila kuntigine. ε gbalon nun
jaxankatan dan, ε kiti kenden nun tinxinna liga.
ε ba n ma yamaan kansunje! Marigina Alatalaa
falan nan na ra.”

¹⁰ “ε sikeli tinxinxin nawali. ε Efa ligase kamal-
ixine rawali, ε se maliga barama defexin nawali.

¹¹ ε Efa ligaseen nun ε se maliga baraman xa
lan nən. Efa liga se fu nun homeri liga se keden

xa lan.* Se maliga barama fu nun homeri liga se keden xa lan e bode ma. Ne firinna birin yatən xa fata homeri liga seen nan na.

¹² Gbeti gbanan keden nun gerasi gbanan mɔxɔɲɛ xa lan. Gbeti gbanan tonge sennin yi lan ‘mine’ gbanan keden ma.”

¹³ “Ɛ itoe nan bama ɛ se xabaxine ra Ala kiseen na: Ɛ na homeri liga seen yɛ keden malan, ɛ Efa liga seen yɛ keden tongo, a yitaxun dɔxɔde sennin, i keden ba a ra, xa murutu xabaxin na a ra hanma fundenna.

¹⁴ Turen tan, na se maliga barama kɛmɛ na malan, ɛ keden ba a ra. Homeri liga se yɛ kedenna nun ‘kori’ liga se yɛ keden xa lan. Ne firinna birin lanma se maliga baraman yɛ fu nan ma.

¹⁵ Ɛ mɔn xa yɛxɛɛ keden tongo, hanma sii keden xuruse kɛmɛ firin yɛ Isirayila kaane xuruse rabade sabatixine yi, e findi bogi se saraxane nun saraxa gan daxine nun bɔɲɛ xunbeli saraxane ra alogo Ala xa solona yamaan xa. Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁶ Yamanan muxune birin xa fa na kiseen na Isirayila kuntigin xɔn.

¹⁷ Mangan nan daxa a fa saraxa gan daxine nun bogise saraxane nun minse saraxane ra sali waxatine yi, kike nɛnɛne nun Matabu Lɔxɔne ma e nun sali waxatin naxanye birin saxi Isirayila yamaan xa. A tan nan lan a fa yulubi xafari saraxane nun bogise saraxane nun saraxa gan daxine nun bɔɲɛ xunbeli saraxane ra alogo Ala xa solona Isirayila yamaan xa.”

---

* **45:11: Homeri** liga se keden yi lanxi litiri kɛmɛ naanin litiri tonge suulun nan ma.

18 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Kike singen xi singe ləxəni, i xa tura bulanna tongo fε mi naxan na, i yi yire sarıñanxin nasarıñan.

19 Saraxaraliin xa na yulubi xafari saraxan wunla nde tongo, a yi a so Alaa banxin dε rati wudine ma e nun saraxa ganden tongon naaninne bundəxəne ma e nun yinna kui xiin dε rati wudine ma.

20 Kiken xi soloferede ləxən fan ma, i mən yi na liga muxune xa naxanye hakən ligaxi, e mi a rakelixi a ma hanma e mi a kolon. Ala Batu Banxin nasarıñanma na kii nin.”

21 “Kike singen xi fu nun naaninde ləxəni, ε yi Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla† raba. Xi solofere sanla nan na ra, ε burune don buru rateseen‡ mi saxi naxanye yi.

22 Mangan xa turaan ba yulubi xafari saraxan na a yεtε yulubina fe ra na ləxəni e nun yamanan muxune birin xa.

23 Xi solofere sanla bun ma, a xa tura solofere ba saraxa gan daxin na Alatala xa e nun konton solofere, fε mi naxanye ra xi soloferene bun, e nun kətə keden yulubi xafari saraxan na, ləxə yo ləxə.

24 A xa murutun kilo tonge saxan saxan nun turen litiri sennin sennin sa turane nun kontonne birin fari bogise saraxan na.”

25 “Kike solofereden xi fu nun suulunde ləxəni,

---

† 45:21: **Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla:** Musaa waxatini, Ala fitina feen nafa nən Firawona yamaan ma, malekan yi fa e dii singene birin faxa kəε kedenna ra. Koni, Isirayila kaane yi saraxa wunla xuya e banxine dε wudine ma, saya malekan yi dangu e xun ma. Na feen sanla ni ito ra. A mato Xərdəyaan 12.1-13 kui. ‡ 45:21: **buru rate sena:** Ləbenna na a ra naxan burun nagboma ayi.

Bubu Kui Sanla waxatini, a mən xa fa na seene ra yulubi xafari saraxane nun saraxa gan daxine nun bogise saraxane nun ture saraxane ra.”

46

Mangan nun sali waxatine fe

¹ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Alaa banxin yinna kui xiin dεen naxan γεε rafindixi sogeteden binna ma, na luma nen balanxi xi sennin bun ma wanla kema ləxən naxanye yi, koni a rabima nen Matabu Ləxən nun kike nenən sanla ma.

² Mangan lan a xa keli yinna fari ma xiin kui, a so so dεen palaan xən, a yi ti de rati wudin dεxən. Saraxaraline xa mangana saraxa gan daxin ba e nun a bəje xunbeli saraxane. Mangan xa a xinbi sin so dεen yetεen na, na xanbi ra, a yi mini, koni dεen nama ragali han jinbanna.

³ Yamanan muxune xa e xinbi sin Alatala yetagi na so de kedenna ra Matabu Ləxən nun kike nenene sali ləxəne ma.

⁴ Mangan γεεε dii sennin nan bama Alatala xa saraxa gan daxin na Matabu Ləxəne yi, e nun konton keden fe mi naxanye ra.

⁵ A xa murutun kilo tonge saxan sa konton kedenna fari bogise saraxan na. Murutun xasabin naxan na a kenen, a xa na sa γεεε diine fari bogise saraxan na. A xa turen litiri sennin sa murutun kilo tonge saxan saxanne birin fari.

⁶ Kike nenən sali ləxəni, a xa tura bulan keden ba saraxan na, e nun γεεε dii sennin nun konton keden, fe mi naxanye ra.

⁷ A xa murutun kilo tonge saxan saxan sa turaan nun kontonna fari bogise saraxan na, a murutun xasabin sa yeXEE diine fari naxan na a keNeN. A yi turen litiri sennin sa murutun kilo tonge saxan saxanne birin fari.

⁸ Mangan neMa soe, a xa so so de palaan deen nan na, a man yi mini na yire kedenni.”

⁹ “Yamanan muxune na fa Alatala yetagi sali loxone yi, naxan na so komeN ma deen xon, a yi a xinbi sin, na xa mini yiifari ma deen na. Naxan na so yiifari ma deen xon, na xa mini komeN ma deen na. So tixi kiraan naxan xon, mini nama ti na xon. Koni, mini tima gbete nan xon.

¹⁰ Yamaan na so, mangan fan xa so, a yi mini e foxo ra, e na mini waxatin naxan yi.

¹¹ Sali loxone nun sewa malanne yi, murutun kilo tonge saxan saxan xa sa turane nun kontonne fari bogise saraxan na. Murutun xasabin naxan na a keNeN, a xa na sa yeXEE diine fari. A xa turen litiri sennin sa murutun kilo tonge saxan saxanne birin fari.”

¹² “Xa mangan nenige ma saraxan bama Alatala xa hanma saraxa gan daxina hanma boje xunbeli saraxana, deen naxan ye rafindixi sogeteden binna ma, na xa rabi a xa, a yi a saraxa gan daxon ba hanma a boje xunbeli saraxana alo a ligama Matabu Loxoni kii naxan yi, na xanbi ra a yi mini, e yi deen balan a foxo ra.

¹³ YeXEE diin ne kedenna xa ba saraxa gan daxon na Alatala xa loxo yo loxo, fe mi naxan na. A xa ba xoton yo xoton.

¹⁴ Xoton yo xoton murutu fupi kilo suulun xa ba Alatala xa bogise saraxan na naxan namulanxi

turen litiri firin na. Lɔxɔ yo lɔxɔ saraxa ba feni ito xa findi habadan sariyan nan na.

15 Yεxεε diin nun bogise saraxan nun turen xa ba saraxa gan daxin na xɔtɔn yo xɔtɔn han habadan.”

16 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Xa mangan sena nde tongo a kεeni, a yi a fi a diina nde ma, na bata findi na diin kεen na, a findima a yixεtεne kεen nan na.

17 Koni xa a sena nde tongo a kεeni, a yi a fi a konyin ma, na konyin gbeen nan na ra han xɔɔya jεen na a li, na xanbi ra a yi a raxεtε mangan ma. Mangana diine nan gbee a kεen na.

18 Mangan nama sese tongo yamaan kεeni, a nama sese ba e gbeen na. A naxan soma a diine yii kεen na, a xa na tongo a gbeeni, alogo muxu yo gbee nama ba a yii n ma yamani.”

19 Na xanbi ra, so dεen naxan yi so dε gbeen dεxɔn naxan yεε rafindixi kɔmɛn fɔxɔn binna ma, na muxun yi n tan Esekiyeli raso menna ra siga konko sarijanxine kui dεnaxan namaraxi saraxaraline xa. A yi banxin kuiin yirena nde yita n na sogegododen binni.

20 A yi a fala n xa, a naxa, “Yiren nan na ra saraxaraline yangin saraxane nun yulubi xafari saraxane nun bogise saraxane jinma dεnaxan yi alogo e nama e ramini yinna fari ma xiin kui, alogo yamaan xa ratanga e sarijanma ma.”

21 Na xanbi ra, a yi n xali yinna fari ma xiin kui, a yi n nadangu a tongon naaninne matodeni. N yi sansandina nde to rafalaxi yinna tongon naaninne birin ma.

22 Na sansandine birin kuyana nɔngɔnna yɛ tonge naanin, e yigbona nɔngɔnna yɛ tonge saxan. E naaninne birin gboon yi lan.

23 E birin yi rabilinxi gɛmɛ sansanna nan na, kudi sodene yi rafalaxi sansanna xɔn.

24 Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Kudi sodene nan itoe ra Alaa banxina wali kɛɛne saraxa subene jinma dɛnaxanye yi yamaan xa.”

47

Tigin misaala Ala Batu Banxini

1 Na muxun mɔn yi n xali Ala Batu Banxin so dɛɛn na. Igen yi minima banxin so dɛɛn bun ma siga sogeteden binni, bayo banxin yi yɛɛ rafindixi sogeteden binna nan ma. Igen yi minima banxin bun ma yiifari fɔxɔni, a dangu saraxa ganden yiifari fɔxɔni.

2 A yi n namini kɔmɛn fɔxɔn dɛɛn na, a yi n xali yinna fari ma han yinna fari ma xiin so dɛɛn naxan sogeteden binni. Igen yi minima dɛɛn yiifari fɔxɔni.

3 Na muxun to mini sogeteden binni, lutin yi suxi a yii, a yi nɔngɔnna yɛ wuli keden yate. A yi n nagidi igeni. Igen yi n suxuma n wɔsɔxɔn nan ma.

4 A mɔn yi nɔngɔnna yɛ wuli keden yate, a yi n nagidi igeni. Igen yi n suxuma n xinbin nan ma. A mɔn yi nɔngɔnna yɛ wuli keden yate, a yi n nagidi igeni. A yi n suxuma n tagin nan ma.

5 A mɔn yi nɔngɔnna yɛ wuli keden yate, fufaan nan yi a ra, n mi yi nɔɛ naxan yigide, amasɔtɔ igen bata yi te han fɔ n xa n ba nɛn igeni, muxe mi yi nɔɛ a yigide.

⁶ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i na toxi ba?” A mən yi xεε n na, a n xali fufaan dε.

⁷ A xεεxina n na, n yi wudi wuyaxi to igen dε a fɔxɔ firinne birin na.

⁸ A yi a fala n xa, a naxa, “Igeni ito sigama nən sogeteden binni sa godo Araba yamanan binni sa bira Fɔxɔ Ige Daraan ma. A na bɔxɔn Fɔxɔ Ige Darani waxatin naxan yi, dara igen sarijanma nən.

⁹ Fufaan na dɛnaxan birin li niimaseene warama ayi nən.* Yεxεne fan wuyama ayi nən, bayo igeni ito menna lima nən, fɔxɔ igen yi sarijan. Nayi, igeni ito na dangu dɛnaxan birin yi, seene birin luma nən e nii ra mənne yi.

¹⁰ Nayi, yεxε suxune tima nən igen dε. Keli En-Gedi ma han sa dɔxɔ En-Egilami ra, e yalane yibandunma nən. Na yεxεne findima nən baa gbeen yεxεn sifan birin na.

¹¹ Koni a dεxɔn dara yirene nun a xudedine mi rasarijanma, e luma nən alogo fɔxɔn xa sɔɔ.

¹² Wudi bogilaan sifan birin solima nən fufaan dε kinki firinne ra. E dεεne yi lu xindexi ayi tun, e bogine mi janjε mumε! E bogima nən kike yo kike, bayo igen naxan e yi, na kelima yire sarijanxin nin. E bogin findima nən donseen na, e dεεne yi findi senna ra.”

Yamanan danne

¹³ Marigina Alatalaa ito nan falaxi, a naxa, “Yamanan danne ni i ra, ε naxan yitaxunma Isirayila bɔnsɔn fu nun firinne ra e kεεn na. Yusufu yixεεne yire firin nan sɔɔma.

---

* **47:9:** Fɔxɔn yi **Fɔxɔ Ige Darani** ito yi han! Yεxεne mi yi nɔε luyε e nii ra a yi.

14 $\text{\textcircled{E}}$ keden kedenna birin a sɔtɔma nɛn ϵ kɛɛn na alo n na n kɔlɔ kii naxan yi n yiini texin na fa fala a n na a soma nɛn ϵ benbane yii. Nayi, yamanani ito findima nɛn ϵ kɛɛn na.

15 Yamanan danne ni i ra: Sogeteden kɔmɛnna binni, keli fɔxɔ ige gbeen ma, siga Xetilɔn taan kiraan xɔn, dangu Lebo-Xamata ra han Sedadi,

16 siga Berota nun Sibirayimi ma (naxan Damasi taan bɔxɔn nun Xamata taan bɔxɔn tagi) siga Xasari-Hatikon ma Xawuran yamanan danna binni.

17 Nayi, danna sa fɔlɔma fɔxɔ igen nan ma siga han Xasari-Enan, Damasi taan danna, Safon kɔmɛnna binna, siga Xamata taan danna ma. Yamanan kɔmɛn fɔxɔn danna nan na ra.

18 Sogeteden binna danna kelima Xawuran yamanan danna nun Damasi taan danna nan tagi, dangu Yurudɛn baan xɔn Galadi yamanan nun Isirayila yamanan tagi siga han Tamari taana Fɔxɔ Ige Daraan dɛ. Yamanan danna nan na ra sogeteden binni.

19 Sogeteden yiifanna binna danna, sa keli Tamari taan ma han sa dɔxɔ Meriba igene ra Kadesi yamanani, dangu Misiran baan xɔn han sa bɔxɔn fɔxɔ ige gbeen ma. Yamanan danna nan na ra yiifanna binni.

20 Fɔxɔ ige gbeen nan yamanan danna ra sogegododen binni, keli yiifanna ma siga han Lebo-Xamata taana kɔmɛn fɔxɔni. Yamanan sogegododen binna danna nan na ra.”

21 “ $\text{\textcircled{E}}$ yamanani ito yitaxun ϵ ra fata Isirayila bɔnsɔnne ra.

22 $\text{\textcircled{E}}$ xa a yitaxun ϵ tagi kɛɛn na masɛnsɛnna xɔn. A xa yitaxun ϵ ra e nun xɔɲɛn naxanye dɔxi ϵ tagi,

naxanye bata diine sɔtɔ. E yatɛma nɛn ɛ yɛ alo Isirayila diine. E kɛɛni taxunma nɛn ɛ ra Isirayila bɔnsɔnne tagi.

²³ Nayi, xɔɲɛn na dɔxɔ bɔnsɔnna naxan yɛ, na nan a kɛɛn soma a yii. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

48

Yamanani taxun fena

¹ “Bɔnsɔnne xinle ni itoe ra e nun e kɛɛ bɔxɔne. Dan bɔnsɔnna muxune gbeen luma yamanan sogeteden kɔmɛn fɔxɔn danna binna nin. A danna minima kiraan nan dɛnaxan danguma Xetilon taani siga han Lebo-Xamata taani han Xasari-Enan yi han Damasi taan danna kɔmɛn fɔxɔni Xamata taan dɛxɔn, keli yamanan sogeteden danna ma sa dɔxɔ sogegododen danna ra Dan bɔnsɔnna gbeen nan na ra, yamanan yire yitaxunxi keden nan na ra.

² Dan bɔxɔn danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na Aseri bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

³ Aseri bɔxɔn danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Nafatali bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

⁴ Nafatali danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Manase bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

⁵ Manase danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Efirami bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

6 Efirami danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Rubɛn bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

7 Rubɛn danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Yuda bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.”

8 “Yuda danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, ε xa bɔxɔna nde lu a danna mɛnni naxan kuyan nun bɔnsɔnna bonne birin gbeen kuyan lan, a yigbona, nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun. Yire sariɲanxin xa lu a tagi.

9 E dɛnaxan bama na bɔxɔn na Alatala xa, na kuyama ayi nɛn nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun, a yigbona nɔngɔnna yɛ wuli fu.

10 Saraxaraline nan gbee na bɔxɔ sariɲanxin na. Nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun na a ra kɔmɛnna ma, a yɛ wuli fu nan a yigboon na sogegododen binni, a yɛ wuli fu nan a yigboon na sogeteden binni, a yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun a yiifanna ma. Alatalaa yire sariɲanxin xa lu a tagi.

11 Saraxaraliin naxanye rasariɲanxi Sadɔki yixɛtɛne yɛ, ne nan gbee a ra, naxanye n ma wanla kɛma ki faɲi e nun naxanye mi e yɛtɛ ralɔxi ayi, alo Lewi bɔnsɔnna muxune a liga kii naxan yi Isirayila kaane yi e yɛtɛ ralɔma ayi waxatin naxan yi.

12 E gbeen findima mɛnna nan na, dɛnaxan sariɲan yirene birin xa bayo a baxi bɔxɔ ratinmɛxin nan na. E bɔxɔn tugunma Lewine bɔnsɔnna bɔxɔn danna nan na.

13 Lewi bɔnsɔnna muxune gbeen luma nɛn saraxaraline gbeen danna ra. E firinna birin kuyan findima nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun

suulun nan na, a yigbona nɔngɔnna yɛ wuli fu.

14 E nama e bɔxɔn mati, e nama a masara gbɛtɛ ra, a nama fi, amasɔtɔ bɔxɔ fisamantenna na a ra naxan nasarijanxi Alatala xa.”

15 “Dɛnaxan luma, naxan yigbo nɔngɔnna yɛ wuli suulun, a kuya nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun, mɛn mi rasarijanma. Taan nan tima a tagi, taan muxune yi a rabilinna findi banxidɛne nun xuruse rabadene ra.

16 Taan danne ni i ra: Nɔngɔnna yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun kɛmɛnna ma, a yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun yiifanna ma, a yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun sogeteden binni e nun a yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun sogegododen binni.

17 Bɔxɔ magenle xa lu taan nabilinni nɔngɔnna yɛ kɛmɛ firin tonge suulun.

18 Bɔxɔ dɔnxɛna nde luma nɛn bɔxɔ sarijanxin sogeteden binni e nun a sogegododen binni, e firinna birin, nɔngɔnna yɛ wuli fu. Mɛnna bogise xabaxine findima muxune nan balo ra naxanye walima taan xa.

19 Muxun naxanye walima taan xa naxanye mɛnna bima, ne fatama Isirayila bɔnsɔnne birin nan na.

20 Bɔxɔ sarijanxin nun taana bɔxɔn na malan, na kuyan nun a yigboon xa findi nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun nan na.”

21 “Bɔxɔ sarijanxin nun taana bɔxɔna, e firinna birin danne kuyana nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun. Bɔxɔ dɔnxɛna ndee luma nɛn keli na sogeteden danna ma sa dɔxɔ yamanan sogeteden danna ra, a dɔnxɛna ndee mɔn yi lu keli na sogegododen danna ma sa dɔxɔ yamanan sogegodo-

den danna ra. Na bəxə dənxe ne xa findi mangan nan gbee ra. Na bəxə ne nun Isirayila bənsəne bəxən kuyan birin lan. Bəxə sarijanxin nun Alaa yire sarijanxin luma a tagin nin.

²² Nayi, Lewi bənsənna muxune bəxən nun taan gbeen luma mangana bəxən nan tagi. Mangana bəxən luma Yuda bənsənna bəxən danna nun Bunyamin bənsənna bəxən danna nan tagi.”

²³ “Bənsən dənxe ne kee bəxə ne nan itoe ra: Keli sogeteden ma han sa dəxə sogegododen na, Bunyamin bənsənna gbeen nan na ra, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

²⁴ Bunyamin bənsənna bəxən danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Simeyən bənsənna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

²⁵ Simeyən bəxən danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Isakari bənsənna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

²⁶ Isakari bəxən danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Sabulon bənsənna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

²⁷ Sabulon danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Gadi bənsənna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.

²⁸ Gadi bənsənna bəxən danna findima yamanan danna nan na yiifari fəxəni, fələ Tamari taan ma siga Meriba igene ma Kadesi yi, siga Misiran xuden xən han sa bəxən fəxə ige gbeen ma.

²⁹ E yamanani ito yitaxunma Isirayila bənsəne muxune ra masensenna nan xən, a findi e kee

bəxəne ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Yerusalen taan so dεene

³⁰ “Yerusalen taan so dε fu nun firinne ni i ra. Taan kəmen fəxən kuyana, nəngənna ye wuli naanin kεmε suulun.

³¹ Taan so dεene xili sama Isirayila bənsəne nan xun ma. Dε saxan kəməna ma: Ruben gbeen dε keden, Yuda gbeen dε keden, Lewi gbeen dε keden.

³² Taan sogeteden binna kuyana, nəngənna ye wuli naanin kεmε suulun. Mən fan dε saxan: Yusufu gbeen dε keden, Bunyamin gbeen dε keden, Dan gbeen dε keden.

³³ Yiifari fəxən kuyana, nəngənna ye wuli naanin kεmε suulun. Mən fan dε saxan: Simeyən gbeen dε keden, Isakari gbeen dε keden, Sabulon gbeen dε keden.

³⁴ Sogegodode binna kuyana, nəngənna ye wuli naanin kεmε suulun. Mən fan dε saxan: Gadi gbeen dε keden, Aseri gbeen dε keden, e nun Nafatali gbeen dε keden.

³⁵ A rabilinna birin, nəngənna ye wuli fu nun solomasεε. Sa fələ na waxatin ma, taan yi xili sa, a ‘Alatala na yi.’ ”

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012
Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unported disponible en ligne
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**
copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78